

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

SROVNÁVACÍ ANALÝZA PERSVAZIVNÍCH PROSTŘEDKŮ
POUŽÍVANÝCH V ČESKÝCH A FRANCOUZSKÝCH
ZPRAVODAJSKÝCH TEXTECH INFORMUJÍCÍCH O COVIDU-19.

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petrů, Ph.D.

Autor: Bc. Petra Dluhošová

Studijní program: Románská filologie (specializace francouzská filologie)

2022

Prohlašuji, že jsem autorem/autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracoval/a pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Družci dne 29. července 2022

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala vedoucímu práce, panu JUDr. Mgr. Ivo Petřů, Ph.D., za velmi cenné rady a připomínky, za čas, který mi věnoval v rámci konzultací při řešení dané problematiky a metodologie práce a v neposlední řadě za laskavý otevřený přístup při konzultacích a celé naší komunikaci ohledně práce.

ANOTACE

Tato diplomová práce se zabývá persvazivními prostředky využívanými v publicistických článcích, francouzských a českých, a jejich porovnání v rámci těchto dvou jazyků. Práce je rozdělena na dvě části. V první části, teoretické, se práce zaměřuje především na vymezení pojmu persvaze a tomu, jak se ona persvaze projevuje v rámci publicistiky a žurnalistiky. Dále se věnuje popisu publicistického stylu a žurnalistiky obecně v prostředí českém a francouzském a sleduje případné rozdíly mezi těmito dvěma zeměmi a kulturami.

V části druhé, analytické, pracuje s konkrétním vzorkem vybraných publicistických textů, na kterých demonstruje a sleduje právě ony persvazivní prostředky a hodnotí jejich relevanci a četnost užití, opět se záměrem zdokumentovat případné rozdíly v českém a francouzském prostředí, stejně jako rozdíly z hlediska různých žánrů publicistiky. Převážnou část však tvoří texty zpravodajské. Tento vzorek textů je zaměřen na jednotnou tematiku týkající se zpravodajských a dalších publicistických článků informujících o epidemii nákazy covid-2019. Cílem práce je srovnání přístupu obou pojetí persvazivních prostředků a zjištění případných rozdílů v jejich využití. Toto srovnání může probíhat na úrovni rozdílnosti mezi dvěma zeměmi, stejně jako mez jednotlivými publicistickými žánry. Součástí práce je i soubor vybraných publicistických článků, které sloužily jako základ pro analytickou část práce.

Klíčová slova: persvaze, persvazivní prostředky, publicistický styl, srovnávací analýza, jazykové prostředky, zpravodajský styl, zpravodajství, publicistika, žurnalistika, covid-19

ANNOTATION

This diploma thesis deals with the persuasive devices used in journalistic articles, French and Czech, and their comparison within these two languages. The thesis is divided into two parts. In the first part, the theoretical one, the thesis focuses mainly on the definition of the concept of persuasion and how it manifests itself within journalism. Then, it deals with the description of the journalistic style and journalism in general in the Czech and French settings and traces any differences between the two countries and cultures.

In the second part, analytical one, it works with a specific sample of selected journalistic texts, demonstrating and observing these persuasive devices and assessing their relevance and frequency of their usage, again with the intention of documenting possible differences in the Czech and French settings, as well as differences in terms of different genres of journalism. However, the majority of the texts are news texts. This sample of texts focuses on a single theme concerning news and other journalistic articles reporting on the covid-2019 epidemic. The aim of the thesis is to compare the approach of the two concepts of persuasive means and to identify possible differences in their use. This comparison can be made at the level of differences between the two countries, as well as between different journalistic genres. The thesis also includes a set of selected journalistic articles that served as a basis for the analytical part of the thesis.

Keywords: persuasion, persuasive devices, journalistic style, comparative analysis, linguistic devices, news style, news reporting, journalism, covid-19

OBSAH

ÚVOD	10
TEORETICKÁ ČÁST	12
1. PERSVAZE	12
1.1. O PERSVAZI OBECNĚ.....	12
1.2. PROSTŘEDKY PERSVAZE	14
1.2.1. Verbální prostředky persvaze	15
1.2.1.1. Fonetická rovina	16
1.2.1.2. Morfologická rovina.....	17
1.2.1.3. Lexikální rovina	18
1.2.1.4. Syntaktická rovina.....	20
1.2.1.5. Stylistická, textová a pragmatická rovina.....	22
1.2.2. Neverbální prostředky persvaze	24
1.3. PERSVAZE NA HRANICI S MANIPULACÍ.....	25
2. PUBLICISTICKÝ STYL V ČESKÉM PROSTŘEDÍ	26
2.1. VYMEZENÍ POLE ŽURNALISTIKY	27
2.2. TYPOLOGIE ŽURNALISTIKY DLE VERNERA	28
2.2.1. Informační žurnalistika.....	28
2.2.2. Ideologická žurnalistika	29
2.2.3. Totalitní žurnalistika.....	29
2.2.4. Liberální žurnalistika.....	29
2.2.5. Žurnalistika sociální odpovědnosti.....	29
2.2.6. Masová žurnalistika.....	30
2.2.7. Hlubková žurnalistika.....	30
2.2.8. Pátrací/ investigativní žurnalistika	30
2.2.9. On-line žurnalistika	30
2.3. CHARAKTERISTIKA PUBLICISTICKÉHO STYLU V ČESKÉM PROSTŘEDÍ.....	31
2.3.1. Jazykové prostředky publicistického stylu.....	32
2.4. TYPOLOGIE A KLASIFIKACE ŽÁNŘŮ PUBLICISTICKÉHO STYLU DLE MINÁŘOVÉ	34
2.4.1. Zpravodajský publicistický styl.....	34
2.4.6. Publicistický styl analytický.....	37
2.4.2. Publicistický styl beletristický.....	39

3. PUBLICISTICKÝ STYL VE FRANCOUZSKÉM PROSTŘEDÍ	41
3.1. VYMEZENÍ POLE ŽURNALISTIKY	41
3.2. OBČANSKÁ ŽURNALISTIKA (JOURNALISME CITOYEN)	42
3.3. ŽURNALISTIKA A JEJÍ FUNKCE	43
3.4. CHARAKTERISTIKA ŽURNALISTICKÉHO STYLU A JAZYKA	45
3.5. JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY.....	49
3.6. TYPOLOGIE A KLASIFIKACE ŽURNALISTICKÉHO STYLU.....	52
3.6.1. Žurnalistika informativní.....	52
3.6.2. Žurnalistika persvazivní a ovlivňovací.....	53
3.6.3. Žurnalistika zaměřená na propagaci a spolupráce v rámci zvláštních a speciálních zájmů	55
3.6.4. Žurnalistika zaměřená na zábavu a obchod.....	56
3.6.5. Styl informativní, analytický a umělecký.....	56
4. POROVNÁNÍ ČESKÉHO A FRANCOUZSKÉHO POJETÍ PUBLICISTICKÉHO/ŽURNALISTICKÉHO STYLU.....	56
ANALYTICKÁ ČÁST	59
5. METODA EXCERPCE ANALYZOVANÉHO MATERIÁLU A STANOVENÍ HLAVNÍ HYPOTÉZY A DÍLČÍCH HYPOTÉZ	59
5.1. PŘEDSTAVENÍ ČESKÝCH ZDROJOVÝCH DENÍKŮ A MAGAZÍNŮ	62
ČT 24.....	62
iDNES	62
iRozhlas	63
Seznam zprávy	63
Blesk.cz	63
Super.cz	64
5.2. PŘEDSTAVENÍ FRANCOUZSKÝCH ZDROJOVÝCH DENÍKŮ A MAGAZÍNŮ	64
Le Monde	64
Libération	64
Le Parisien.....	65
L'Obs.....	65
Paris Match.....	65
Public.....	66

5.3.	ANALÝZA POUŽITÝCH PROSTŘEDKŮ PERSVAZE	66
5.3.1.	Verbální prostředky persvaze	66
5.3.1.1.	Prostředky grafické indikující fonetickou rovinu	66
5.3.1.2.	Prostředky morfologické	70
5.3.1.3.	Prostředky lexikální	91
5.3.1.4.	Prostředky syntaktické	109
5.3.1.5.	Prostředky stylistické a rovina textová	121
5.3.2.	Prostředky neverbální	132
5.3.2.1.	Grafická stránka volby písma	132
5.3.2.2.	Multimediální materiál	134
5.3.2.3.	Odkazy a loga sociálních sítí	135
6.	GLOBÁLNÍ POROVNÁNÍ	137
6.1.	VERBÁLNÍ PROSTŘEDKY PERSVAZE	137
6.1.1.	Fonetická a fonologická rovina	137
6.1.2.	Morfologická rovina	138
6.1.3.	Lexikální rovina	139
6.1.4.	Syntaktická rovina	139
6.1.5.	Stylistická a textová rovina	140
6.2.	NEVERBÁLNÍ PROSTŘEDKY PERSVAZE	141
ZÁVĚR		143
RÉSUMÉ		146
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		148
PŘÍLOHY		153
ZDROJOVÉ ČLÁNKY ČESKÉ		153
ČLÁNEK 1		153
ČLÁNEK 2		158
ČLÁNEK 3		161
ČLÁNEK 4		163
ČLÁNEK 5		166
ČLÁNEK 6		172
ZDROJOVÉ ČLÁNKY FRANCOUZSKÉ		174
ČLÁNEK 7		174

ČLÁNEK 8.....	178
ČLÁNEK 9.....	181
ČLÁNEK 10.....	185
ČLÁNEK 11.....	187
ČLÁNEK 12.....	189

Úvod

Persvaze. Krátké nenápadné slovo, pro mnoho lidí těžce rozluštitelné, které ovšem, když se nad tím zamyslíme, vládne světu. O to více v aktuálním světě, který je značně ovlivněn žurnalistikou a reklamou, které se díky rozvoji moderních technologií mohou šířit stále rychleji a rychleji. Dosah informací je stále širší a my jsme tedy dennodenně podrobeni jejich nesmírnému množství, na jehož základě si tvoříme vlastní ucelený názor. Tato diplomová práce si dává za úkol zmapovat a posoudit úlohu a prostředky persvaze v oblasti žurnalistiky, jež chce demonstrovat na zpravodajských a obecně publicistických textech.

Protože v současné době objem publicistických komunikátů představuje nezměřitelný balíček textů, v užším zaměření se budeme věnovat publicistickým článkům týkajících se pandemie Covid-19 a jejich analýze. Naši analýzu však pojmem jako srovnávací analýzu, porovnávajíc persvazivní jazykové prostředky na poli dvou zcela rozdílných jazyků: českého jazyka a francouzského jazyka. Jak se persvaze pandemické problematiky projevuje ve dvou rozdílných zemích s rozdílnou publicistickou kulturou, a především rozdílným jazykovým systémem? To bude hlavním předmětem praktické části naší analýzy.

Práce bude koncipovaná do dvou hlavních celků. V prvním z nich, teoretickém, se budeme věnovat obecným, teoretickým poznatkům z oblasti publicistiky a publicistickým prostředkům vyjadřování z hlediska různých jazykových rovin. Přehledně rozdělíme přístupy, které jsou preferovány a využívány v českém a ve francouzském prostředí, vždy na základě příslušné odborné literatury z obou prostředí. Již v teoretické části tedy zjistíme, jak obě jazykové kultury přistupují k otázce publicistiky a jaké přístupy volí k prezentování informací veřejnosti.

Prvním úkolem této práce však bude definice persvaze v obecném slova smyslu. Slovo samo o sobě je velké části populace zcela neznámé a pro mnohé neprůhledné. V první části práce se tedy zaměříme především na význam persvaze, její možné definice a původ. Uvedeme to, jak je k definici persvaze přistupováno v rámci odborné literatury a jaké aspekty by měla účinná persvaze splňovat. Pokusíme se rovněž zjistit, kde všude se persvaze může objevit a co můžeme za persvazi považovat. Důležitým bodem bude zaměření se na prostředky persvaze, a to především v rámci stylu publicistického, jímž bude věnována podstatná část této kapitoly.

Po vymezení pojmu persvaze se obrátíme k odvětví, ve kterém se projevuje nejvýznamněji a nejvýrazněji: žurnalistika a publicistický styl, a to na dvou úrovních. Jelikož je naše práce zaměřena na srovnání publicistických článků českých a francouzských, pokusíme

se vymežit a definovat žurnalistiku a publicistický styl a jejich roli v rámci prostředí České republiky a Francie. Počínaje obecným pojetím a významem pro společnost a skrze stručnou historii se dostaneme k využití prostředků persvaze na pozadí obou jazykových kultur. Dozvíme se, jak je publicistický styl vnímán v rámci dvou rozlišných kulturních a jazykových prostředí. A především tomu, jakou roli má persvaze v oblasti publicistického stylu a jak se v něm projevuje. Uvedeme hlavní persvazivní prostředky a popíšeme, jak se v rámci publicistiky, a především publicistických textů, projevují. Neopomeneme ani stručnou historii a vývoj žurnalistiky a publicistického stylu v obou zemích.

Po uceleném teoretickém přehledu týkajícím se persvaze a publicistického stylu bude tato práce pokračovat praktickou částí. Ta se bude skládat z námi provedeného výběru českých a francouzských článků s tematikou šíření informací ohledně pandemie covid-19. Články budou z důvodu lepší dostupnosti a dohledatelnosti sesbírány především z internetových zpravodajských serverů. Na vybraných publicistických komunikátech následně provedeme jazykovou analýzu na úrovni různých rovin jazyka. Sesbírané informace nakonec vyhodnotíme a jednotlivé jazykové roviny v rámci srovnávaných jazyků porovnáme.

V rámci celé práce, a především této teoretické části budeme odkazovat na odbornou literaturu a další zdroje, tištěné i internetové, které se nám jeví jako relevantní z hlediska tématu naší práce. Plně si vědomi toho, že se jedná o práci primárně vědeckou, jsme si v našem psaní dovolili úmyslně použít prvky blízké publicistickému či uměleckému psaní ve formě občasných citací uvádějících kapitolu či volně vložených do textu. Ty mají plnit funkci ozvláštnění a vyzdvihnutí pointy kapitoly. V rámci našeho tématu se nám použití těchto prostředků nejevilo jako problematické, ba naopak spíše trefné a dokreslující celou náladu práce týkající se stylu publicistického a persvaze. Jelikož jde o práci porovnávací dva rozdílné jazyky, nevyhneme se přímým citacím z jazyka francouzského na základě použitých francouzských zdrojů. Tyto citace doplníme o vlastní překlad do jazyka českého.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Persvaze

1.1. O persvazi obecně

„Les puissants sont des hommes qui persuadent.“¹

„Mocní jsou ti lidé, jež mají schopnost přesvědčit.“

Jelikož hlavním tématem naší analýzy jazykového projevu v českých a francouzských článkách publicistického charakteru bude porovnání persvazivních jazykových prostředků v těchto typech textů, v této první kapitole se budeme věnovat obecné definici persvaze a komunikačním prostředkům, které jsou v rámci cíle přesvědčování hojně využívány. Co to tedy persvaze vlastně je?

Etymologie slova vychází z latinského *persuasio*, což v překladu znamená *přemluvení, přesvědčení či uznání*. Pokud se ponoříme ještě hlouběji ke kořenům a vzniku slova, dozvíme se, že je odvozeno od jména bohyně Peithó, která v řecké mytologii vystupovala jakožto bohyně přemlouvání, přesvědčování či lichocení.²

V odborné literatuře nalezneme hned několik různých variant definice a vymezení persvaze. Dle Gálíka na ni lze nahlížet jako na formu komunikace, jíž cílem je ovlivnit duševní stav recipienta nicméně stále za předpokladu jeho svobodné volby.³ Tento způsob jejího uchopení se jeví vcelku široce, nicméně bezesporu je pravdivým a dostatečně výmluvným. V nejširším slova smyslu se přeci jen jedná o určitý typ komunikace mezi mluvčím a adresátem, při které dochází, ať už dostatečně výřečnými či podprahovými signály, k aktu přesvědčovacímu, snaze získat si recipienta na svou stranu a do jisté míry ovlivnit jeho názor a pohled na diskutovanou věc. Předpokládá se, že existuje určitá pravda, kterou je třeba za pomoci vhodných prostředků prezentovat tak, aby byla dostatečně důvěryhodná, aby přesvědčila adresáta o své platnosti. Volba těchto prostředků závisí na schopnosti mluvčího prezentovat ji takovým způsobem, aby adresátovi vsugeroval svůj postoj.⁴

¹ [Emile Chartier, dit Alain](https://www.toupie.org/Dictionnaire/Persuasion.htm) - 1868-1951 - Les idées et les âges, Les Passions et la Sagesse, 1927 z internetového zdroje <https://www.toupie.org/Dictionnaire/Persuasion.htm>

² Bahník, Václav. Slovník antické kultury. Praha: Svoboda, 1974.

³ Gálik, S. (2012). Psychologie přesvědčování. Praha: Grada, str. 10.

⁴ Čmejrková, Světlá. Persvazivnost a upřímnost. In *Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích* : sborník textů z mezinárodní vědecké konference: Ostrava 13.-15.9.2005. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2005, s. 46–53.

Dle Jaklové můžeme persvazi definovat jakožto *funkci přesvědčovací, ovlivňovací, získávací, vybízecí, hodnotící a uvědomovací*.⁵ Tedy funkci s mnoha přívlastky označujícími víceméně jednotný fakt: získání pozornosti recipienta a přesvědčení jej o svém názoru a úhlu pohledu. Nejedná se však o násilnou formu úsilí změnit něčí názor. Tato změna názoru a uvědomění má přijít automaticky, přirozeně a ve svobodné vůli. Již z těchto definic je tedy zcela jasné, že persvaze je ideálním prostředkem pro mediální komunikaci a že je jedním z hlavních rysů a základních stavebních prvků publicistického funkčního stylu.

Přesvědčení příjemce o platnosti sdělení však obnáší mnoho dalších faktorů. Aby byla účinná, sama persvaze musí splňovat určitá kritéria. Pro efektivní účinek je nutné, aby příjemce především správně pochopil argumenty a ty zaujaly jeho pozornost. Hovland tedy vysvětluje a rozděluje akt persvaze do čtyř základních fází: *pozornost, pochopení, přijetí a podržení nového postoje*.⁶ Jeho teorie byla později rozvinuta v dalších a více propracovaných pojetích, nám však pro základní vymezení postačí tato základní verze.

Pro úspěšný akt persvaze je tedy v první řadě potřeba, abychom získali pozornost příjemce a vzbudili v něm zájem o sdílenou informaci. Toho lze bezesporu docílit mnoha rozmanitými způsoby, jež budeme dále podrobněji rozebírat v rámci následujících kapitol. Nicméně již za pomoci poutavého titulku či grafického zvýraznění můžeme dosáhnout kýžené pozornosti. Pokud je tento první krok splněn, je následně velmi důležité obhájení prezentovaného postoje a docílení toho, aby příjemce pochopil náš postoj. Právě tento proces pochopení prezentovaného názoru je důležitý pro jejich následné přijetí za své. Pokud příjemce správně nepochopí sdílenou myšlenku a názor propagovaný pisatelem, nemůže si k němu vytvořit kladný postoj, souhlasit s ním, a tedy ani nemůže být přesvědčen. Další fází je přijetí prezentovaného názoru na základě dostupných prezentovaných argumentů, které mají podpořit ovlivnění a „přetažení“ na stranu autora pisatele či mluvčího. Tato prezentace argumentů souvisí i s poslední fází, již je zakotvení nového postoje v mysli příjemce a jeho nevědomé uznání a sdílení prezentovaného názoru.

Z hlediska funkčního schématu komunikace R. Jakobsona⁷ bychom mohli persvazivní funkci přirovnat k funkci konativní, jež je nedílnou součástí každého komunikačního aktu, znatelně však převládá v typech komunikátů, které cílí přímo na adresáta či celé publikum a snaží se jej ovlivnit.

⁵ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

⁶ Hovland, C.I. (1957). Order in presentation in persuasion. New Haven, CT: Yale University Press.

⁷ Jakobson, Roman. *Lingvistika a poetika*. Z internetového zdroje: <https://service.ucl.cas.cz/edicee/images/data/prirucky/obsah/pruvodce/Lingvistika%20a%20poetika.pdf>

Nutno poznamenat, že ve francouzské lingvistice není s termínem persvaze operováno tak často. Domníváme se, že je to možné odůvodnit faktem, že samotné sloveso *persuader*, v překladu *přesvědčit/přemluvit*, je jazyku natolik vlastní, že není třeba jej vykládat a definovat. Ve francouzském pojetí se setkáme spíše s pojmy jako *argumentace* a různými synonymními formami slovesa *persuader*. Nicméně důležitost argumentace jsme mohli vidět již ve výše zmíněných příkladech definice persvaze, z čehož můžeme vyvodit, že je nedílnou součástí každého přesvědčovacího aktu. Výraz persvaze je dle Berniera konotován převážně s konkrétními publicistickými žánry přímo zaměřenými na ovlivnění publika – *les journalismes de persuasion* - jimiž jsou *publikace s persvazivním obsahem, které cílí přímo na přesvědčení adresáta a jsou prezentovány primárně hodnotícími argumenty, názory, komentáři, polemikami, obhajováním a někdy dokonce provokacemi ve formě karikatury. Mají za úkol podněcovat kritické myšlení a napojení se na prezentovanou ideologii. (Les contenus persuasifs qui visent à convaincre et prennent principalement la forme d'arguments évaluatifs, d'opinions, de commentaires, de polémiques, de plaidoyers et parfois même, de provocation, dans le cas des caricatures par exemple. Ils font appel à la pensée critique et s'abreuvent aux idéologies.)*⁸

Na závěr je třeba zmínit, že persvaze není termínem užívaným pouze v odvětvích lingvistiky, ale její problematikou a využitím se zabývá mnoho dalších oborů, počínaje rétorikou a konče logikou. Pro toto společné shrnutí v rámci všech oborů, jejichž předmětem zkoumání může persvaze být, si uvedeme ještě jednu společnou definici dle Keefa, a to persvazi jakožto *úmyslný a úspěšný pokus o ovlivnění duševního stavu jedince pomocí komunikace, kdy má jedinec určitou míru svobodné volby.*⁹

1.2. Prostředky persvaze

„La persuasion est tout un art en relations presse !“¹⁰

„Persvaze v tisku? To je hotové umění!“

⁸ Bernier, M-F. Les journalismes : Information, persuasion, promotion, divertissement. Les Presses de l'Université Laval, 2021, str. 9. (vlastní překlad)

⁹ O'Keefe, D. J. (2002). Persuasion: Theory and Research (2nd ed.). Beverly Hills: Sage Publications. Z internetového zdroje:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiq8rmD8IH5AhUo7rsIHYH->

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiq8rmD8IH5AhUo7rsIHYH-Db0QFnoECAyQAQ&url=https%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Fwww%2F9726%2F47188079%2F2_Kap_03_presvedcovani_versus_manipulace.docx&usg=AOvVaw1wsf-kn-z-dKThciZNKcmx

¹⁰ <https://www.culture-rp.com/relations-presse-medias/la-persuasion-est-tout-un-art-en-relations-presse/>, zveřejněno 18/07/2016.

Jelikož jsme si již vymezili a definovali, co je to persvaze a jaké má cíle, budeme se nyní věnovat tomu, jakými prostředky se v rámci publicistických textů a jazykových projevů obecně využívá. Mluvíme-li o persvazi, dle Minářové se mírně odkláníme od primární funkce publicistiky, a tedy funkce informativní. Můžeme tedy mluvit o tzv. publicistickém stylu v užším smyslu. Původní prostý cíl předání informace je potlačen ve prospěch následného komentování a hodnocení již známých informací. Nejedná se již tedy poskytnutí nové informace čtenáři, ale o opakování známých nebo částečně známých fakt s přidanou hodnotou funkce ovlivňovací, získávací či formativní. Přichází na řadu argumentační charakter a prezentace postoje autora textu či projevu, který má za úkol získat si čtenáře na svou stranu. K tomu využívá rozmanitých prostředků, jazykových i neязыkových, resp. verbálních i neverbálních.¹¹

1.2.1. Verbální prostředky persvaze

Z hlediska verbálních prostředků persvazivní funkce můžeme dle Minářové mluvit především o prostředcích stylové aktualizace a aktivizace. Právě aktualizace sdělení může na čtenáře zapůsobit a postarat se o zformování nového postoje či názoru na danou tematiku. Jedná se především o cílové porušování modelových publicistických formulí a posilování míry subjektivity mluvčího či pisatele. Velmi často je zde tedy využívána další funkce – funkce emotivní. Cesta skrze emoční působení je tou nejúčinnější pro vyvolání pocitu skutečného vcítění se do tématu a převzetí prezentovaného názoru či postoje. Velmi účinné je rovněž apelování na morální a mravní zásady, vybízení k ohleduplnosti ke společnosti, k zemi, k lidem či obecně k tématu. Taková „slovní hra“ poté velmi často může hraničit s manipulativním charakterem komunikátu, který je vlastní spíše reklamnímu sdělení.¹²

Aby verbální prostředky komunikátu splňovaly a stimulovaly persvazivní funkci, musí dle Jaklové splňovat dva klíčové požadavky. V první řadě musí být komunikát pro recipienta srozumitelný. Pokud má bez komplikací splnit jak informativní, tak i potažmo persvazivní funkci, je třeba, aby bylo poselství a sdělení v první řadě dobře pochopeno. V úvahu musíme rovněž brát i nedostatečnou pozornost a nesoustředěnost ze strany adresáta. Druhým důležitým faktorem je kredibilita neboli důvěryhodnost. Té je možné dosáhnout *volbou adekvátně*

¹¹ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

¹² ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

zvolených výrazových prostředků a výběrem náležitě stylové vrstvy jazyka. Jaklová dodává, že velmi často u čtenáře také může zapůsobit společenská prestiž média, u něhož se předpokládá s vyšším předpokladem pravdivosti, přestože realita může být zcela jiná.¹³

Nyní se budeme věnovat definici a popisu verbálních persvazivních prostředků z hlediska jednotlivých jazykových rovin.

1.2.1.1. Fonetická rovina

V popisu persvazivních prostředků v oblasti publicistiky začneme rovinou fonetickou, které se však dotkneme jen velmi zlehka. Jelikož předmětem naší práce jsou komunikáty psané a základ pro vyjadřování v psaných médiích je jazyk spisovný, nenalezneme zde tolik fonetických odchylek a zvláštností. Na úrovni psaných projevů zde můžeme hovořit o prostředcích založených na kumulaci a záměrném uspořádání hlásek (aliterace, paronomázie), které po přečtení vytváří eufonický či kakofonický efekt. Tyto prostředky jsou primárně využívány v rámci uměleckého funkčního stylu, ale velmi dobře mohou posloužit i v rámci persvaze v publicistice.

Fonetické prostředky budou mnohem výraznější v projevech mluvené publicistiky, jako jsou například televizní či rozhlasová zpravodajství. Navzdory tomu, že i zde je primárně využíván spisovný kultivovaný jazyk, nabízejí nám tyto projevy mnohem více materiálu na fonetický rozbor, jelikož se jedná o mluvený projev, který je velmi často spontánní. Záleží také na typu média, ale v každém případě je na úrovni mluvené formy jazyka mnohem těžší udržet jeho spisovnou formu. Velmi často se zde setkáváme s přesahy do stylu prostě sdělovacího či stylu rétorického. Hojně využíván je hovorový spisovný jazyk, do kterého velmi často vstupují prvky nespisovného a obecného jazyka, který je patrný právě ve fonetice. Na druhé straně je z hlediska výše zmíněné důvěryhodnosti třeba udržet linii spisovného jazyka, jinak divák může nabýt dojmu neserióznosti. Z hlediska fonetických prostředků persvaze je tedy důležité udržet dostatečnou úroveň spisovného mluveného jazyka z hlediska srozumitelnosti co nejširšímu publiku a také pro neporušení kritéria důvěryhodnosti. Občasné prostředky aktualizace za pomoci nespisovného či obecného jazyka jsou vítány, nicméně je dobré, když projev působí celistvě a tíhne spíše ke spisovnosti.¹⁴

¹³ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

¹⁴ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

Fonetická a fonologická rovina zahrnuje rovněž soubor akustických prostředků, jež Jaklová nazývá paralingvistickými a klasifikuje je jako neverbální prostředky persvaze.¹⁵ Jedná o tzv. suprasegmentální jevy, jako je intonace, síly hlasu, frázování, odmlčení se a cílená pauza apod. Ty všechny lze cíleně použít a modulovat v závislosti na tom, jakého cíle a dojmu chce mluvčí dosáhnout. Například za pomoci pomalého řečového tempa může mluvčí porušit aspekt pravdivosti a vyvolat v adresátovi pochybnosti. Za pomoci intonace a výšky hlasu můžeme zase velmi jednoduše zdůraznit příznakovou hodnotu na části informace. Důležitým prostředkem je dle Pitnerové i větný přízvuk, pomocí něhož se *zdůrazňuje výraz, který je relevantní z hlediska komunikace, a tudíž tvoří réma výpovědi.*¹⁶

1.2.1.2. Morfologická rovina

Z hlediska morfologické neboli slovtvorné roviny není frekvence persvazivních prostředků příliš vysoká, jelikož psaná publicistika tíhne spíše k použití spisovného a stylově neutrálního jazyka pro splnění požadavku srozumitelnosti pro co nejširší spektrum publika. Bednaříková uvádí, že v rámci morfologické roviny jsou jakékoli odchylky od spisovného jazyka jakožto reprezentativního celonárodního jazykového útvaru brány jako nežádoucí projev příznačnosti. Faktor informativnosti a objektivity zde jednoznačně převládají nad případnou přesvědčovací funkcí. V rámci aktualizace projevu, snaze o větší expresivnost a působení na emoce adresáta či pokus o autenticitu¹⁷ se můžeme setkat s určitými typy morfologických změn, nicméně jejich použití je třeba pečlivě zvážit a využívat je s mírou. Dle Jaklové se může jednat například *o odvozeniny utvořené podle některého sufixálního modelu, odvozeniny vzniklé přehodnocením komponentu složeniny v afix, neologická kompozita či výrazy s neobvyklým posunem výrazu.*¹⁸

Nositelem příznaku a působení na emoce adresáta může být rovněž použití pádu, v češtině zejména použití genitivu záporového či genitivu partitivního. Nositelem silného emocionálního zabarvení je rovněž dativ, resp. dativ etický a dativ posesivní a prospěchový, jež disponují schopností vyjadřovat míru zainteresovanosti mluvčího či pisatele. Podobně jako u nestandardního použití pádu se můžeme setkat i se změnami v použití jmenného rodu. Ty

¹⁵ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

¹⁶ Bednaříková, Božena, Jílek, Viktor a kol. Jazykové prostředky s potenciálem porušit normu v oblasti mediálního zpravodajství. © Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 18-26.

¹⁷ Bednaříková, Božena, Jílek, Viktor a kol. Jazykové prostředky s potenciálem porušit normu v oblasti mediálního zpravodajství. © Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 26-35.

¹⁸ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

nám obvykle evokují ještě výraznější stylovou konotaci a přinášejí větší míru expresivity než chybné použití pádu. Jedná se například o porušení rodové kongruence, záměrné využití koncovek životných maskulin u maskulin neživotných. Kategorie čísla v rámci jmen může sloužit jako prostředek anonymizace či naopak generalizace názoru. Autor se pomocí množného čísla může velmi jednoduše zříct odpovědnosti za své tvrzení a zároveň vyvolat dojem obecně platné pravdivosti. Objevují se rovněž tvarové dublety v závislosti na diatopicky či diastraticky ovlivněných projevech.¹⁹

Co se týče slovesných tvarů, v rámci aktualizace a ozvláštnění textu se v publicistice stejně jako v uměleckých textech občas využívá historický prézens, který opět zvyšuje míru expresivity a může být tedy považován za určitý typ persvazivního prostředku.²⁰ Pro zvýšení míry apelativního charakteru a zdůraznění kontaktu s adresátem jsou v rámci publicistických textů využívány tvary imperativu, a to nejčastěji ve tvaru 1. os. pl.²¹

1.2.1.3. Lexikální rovina

Pokud bychom měli vybrat jazykovou rovinu, na které se míra persvaze projevuje nejlépe a nejvíce, bude to zcela jistě rovina lexikální. Právě ona nám nabízí nenápadnější projevy persvazivních prostředků různé formy. Za pomoci vhodné slovní zásoby a šikovně volených slov může jen trochu šikovný novinář snadno získat pozornost čtenáře a získat si jej na svou stranu.

Jedním z hlavních rysů publicistických textů je dle Minářové modelovost vyjádření. Ta pro čtenáře představuje určitý model ustálených výrazů z prostředí publicistiky, který budí dojem již vícekrát zmíněné důvěryhodnosti. Za pomoci těchto ustálených formulí, na které jsme zvyklí a očekáváme je, jsme ujištěni například o autorově způsobilosti, a tedy pro něj bude značně jednodušší nás přesvědčit o pravdivosti jeho sdělení. Mimo jiné tyto formule zjednodušují celý proces psaní publicistických textů. Jakožto čtenáři rovněž očekáváme, že bude mít text tyto náležitosti a jakékoli vychýlení v nás může vzbudit pochybnosti. Nicméně hlavní účel této modelovosti je především primární funkce publicistiky – informativnost, stručná a jasná.²²

¹⁹ Bednaříková, Božena, Jílek, Viktor a kol. Jazykové prostředky s potenciálem porušit normu v oblasti mediálního zpravodajství. © Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 26-35.

²⁰ Bednaříková, Božena, Jílek, Viktor a kol. Jazykové prostředky s potenciálem porušit normu v oblasti mediálního zpravodajství. © Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 26-35.

²¹ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

²² ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

Pro účely persvaze jsou naopak mnohem častěji využívány prostředky aktualizace, a tedy vědomé porušování modelových struktur za účelem upoutání pozornosti čtenáře a vzbuzení jeho zájmu. Forma automatizovaných vyjádření je tedy nahrazována jazykovými obměnami především na lexikální rovině jazyka, přičemž je důležité „jít s dobou“. Ano, právě aktuální užívání jazyka je důležitým faktorem, který je pro čtenáře zajímavým prvkem a zjednodušuje mu četbu a přijímání informace včetně potenciálních podprahových signálů, zjednodušuje persvazi.

V rámci aktualizace se setkáváme se vznikem nových výrazových prostředků, které budí naši pozornost a nenechají nás jen slepě číst ustálené formule. Přičemž je třeba mít na paměti, že tempo vývoje těchto prostředků se neustále zrychluje, stejně tak jako se zrychluje celý vývoj společnosti. Jazyk je nutné brát jako živý organismus, který se neustále vyvíjí a přináší s sebou neustálý vývoj nových výrazů, které je nutné brát při písemném projevu pro publikum v potaz. Při tvorbě textu je tedy potřeba vybírat lexikum s ohledem na aktuální dobu a odrážet v něm mimojazykovou skutečnost. Projev, který má budit čtenářovu pozornost a ovlivnit jej by tedy měl zahrnovat objem módních aktualizovaných výrazů, které jsou „trendy“ a jednoduše si získají publikum na svou stranu. Tyto módní výrazy tvoří novou terminologii ve formě neologismů či přejatých slov či internacionalismů, ať už přizpůsobených cílovému jazyku či v ponechaných v původní formě.

Dalším prostředkem aktualizace lexika jsou obrazná vyjádření ve formě metafory, metonymie či personifikace, která cíleně působí na emoce recipienta a snáze tak donutí čtenáře vytvořit si určitý názor na věc. Tato metaforičnost je důležitým prostředkem publicistické persvaze a přináší do novinových textů živost a naléhavost. Činí text zajímavým a čtivým. Je však důležité, aby byla použita do takové míry, že bude interpretačně jednoznačná.

Proces aktualizace velmi často souvisí s dalším faktorem, který je prospěšný ve smyslu přesvědčování, jímž je intertextualita. Využití ustálených výrazů, citací, pořekadel a přísloví či literárních frazémů reprodukováných s malými autentickými obměnami evokují u čtenáře známou věc, nicméně s přidanou hodnotou a pointou, která jej překvapí a pobaví, a tudíž opět mnohem lépe zaujme jeho pozornost. Autoři zapojují tyto známé repliky do nových souvislostí, které vytváří nové významy a aktualizují využití jazyka. Jednou z funkčních metod je prolínání spisovného jazyka s jinými útvary a polo útvary jazyka, prolínání spisovného jazyka s knižními výrazy, hovorovými až „famiálními“ výrazy, či s prvky hovorového jazyka a obecného jazyka. Toto propojení vytváří určitý druh komiky, jež je rovněž faktorem působícím na emoce recipienta. Mnohdy je toto „funkční užití nespisovnosti“ posíleno grafickým zvýrazněním ve formě uvozovek či kurzívy, což znásobí jeho sílu a posílí tím i persvazivní funkci a zároveň

poskytne autorovi pomyslné ospravedlnění za jeho použití. Pro vyvolání emocí a expresivity je samozřejmě také časté využití expresivních výrazů, které v sobě automaticky zahrnují pragmatickou složku vyvolávající kladné či záporné emoce. Ty mohou být ve formě diminutiv v neobvyklém kontextu, slov hanlivých nebo dokonce slov vulgárních. Pro cílené ovlivnění názoru je rovněž efektivním prostředkem kumulace hodnotících adjektiv a adverbii, což je současně nejnápadnější forma persvaze. Ty totiž přímo evokují pozitivní či negativní konotace a okamžitě působí na emocionální vnímavost a vytvoření si kladného či záporného názoru. Na emoce čtenáře rovněž působí formule vyjadřující míru subjektivity a postoje autora, které přímo vyjadřují jeho názor a ten je následně jednoduší přijmout za svůj.²³

Pro přímý kontakt se čtenářem je rovněž účinné využití kontaktních prostředků, které přímo apelují na čtenáře a vytváří s ním komunikační kanál za účelem konativní funkce.

Na pomezí lexikálních, syntaktických i stylistických prostředků uvádí Minářová využití generalizace názoru a zobecňování tématu na společnost za účelem přesvědčení adresáta. Formulace, které apelují a občanskou povinnost, na mravnost a morálku či na solidaritu nás nutí přemýšlet „v zájmu nás všech“ a tudíž nás automaticky zahrnují do tématu, nutí nás zaujmout k němu stejný postoj a ztotožnit se s ním.²⁴

1.2.1.4. Syntaktická rovina

Z hlediska syntaktické roviny persvaze dle Jaklové pracuje především s větnou modalitou. Využití typů vět různého charakteru v publicistických textech není náhodou, ba naopak, za nimi stojí předem promyšlená taktika a zaměření na kontakt s adresátem. Ten je takovou za pomoci této rozmanitější struktury textu mnohem lépe vtažen do textu a do prezentovaného tématu. Není tedy náhodou, že kromě propozicí asertivního charakteru ve formě oznamovacích vět se oproti jiným textům v publicistice setkáváme s mnohem větším množstvím *syntaktických konstrukcí s komunikační funkcí direktivní, interogativní, komisivní, permisivní a koncesivní a s funkcí varování či satisfakce*.²⁵

K rozvíjení persvaze nám pomáhají řečnické figury, které v sobě implikují rozpor mezi gramatickým a sémantickým obsahem výpovědi. Jako nejčastější příklad uvádí Jaklová vztah řečnické otázky a řečnické odpovědi. Za formou klasické věty tázací se skrývá mnohem více

²³ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

²⁴ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

²⁵ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

než jen otázka. Toto „tázání se“ v sobě nese již předem utvořený názor, který je stylizován do takové formy, která ve výsledku vytváří dojem, že jsme si názor utvořili sami. Od aktu tázání se se dostáváme k aktu nalezení odpovědi na základě autorova mínění. Recipient má přitom pocit, že odpověď našel sám. Forma řečnické otázky mnohem více zaktivuje jeho mysl a pozornost než prosté asertivní sdělení, které by mohl lépe konfrontovat. Taková otázka v sobě tedy implikuje dvě složky: tázání se a zároveň rozřešení a nalezení odpovědi, která většinou i tak následuje ve formě řečnické odpovědi. Autor tak jakýmsi způsobem působí na mysl čtenáře a evokuje o něj dojem, že odpověď našel sám, s jeho částečnou pomocí. Řečnická otázka je tedy obvykle následována řečnickou odpovědí, která na ni přímo reaguje. Z hlediska informativnosti by bohatě postačilo sdělení v oznamovací formě, nicméně právě tato interogativní forma mnohem lépe působí na emoce příjemce a lépe rozproudí jeho mysl. Rovněž je pro něj zábavnější než prosté přijímání informací. Ve své podstatě řečnické otázky mohou signalizovat námitku, odmítnutí tvrzení či výtku. Větná modalita souvisí rovněž s morfologickými a lexikálními prostředky jako je použití slovesného módu a vhodného výběru lexika, které indikuje kontakt s příjemcem, apeluje na něj a nutí jej k reakci.²⁶

Pro zvýraznění a podtržení konkrétní části výpovědi lze využít důrazové metody, které modifikují větnou strukturu na základě tematicko-rematické výstavby a subjektivního slovosledu dle autora. Nová a důležitá informace, neboli réma, je vyčleněno z pravidelné větné struktury – resp. je odděleno čárkou a je tedy jednodušší jej zaznamenat a upozornit na něj. Mezi tyto metody zahrnujeme dislokaci (doprava nebo doleva), jež přenáší zdůrazňovanou část do čela či na konec věty. Obvykle je tato složka posílena ve spojení s ukazovacím zájmenem. (*Zdá se mi povědomá, ta dívka. Elle me semble familière, cette fille.*) Druhou metodou je extrakce, která spočívá v posílení rématu za pomoci prezentativní konstrukce a jejího vyčlenění na začátek věty. (*Byl to Petr, o kom jsem mluvila. C'était Pierre dont j'ai parlé.*) V obou případech se současně pracuje s větnou interpunkcí.²⁷

Na úrovni syntaxe můžeme rovněž zmínit použití parenteze, neboli vsuvky doplňující informaci o postoji někoho dalšího či o obecně přijímaném postoji. Ty se vyskytují především ve formě vložené či přidané věty vedlejší typu: „*jak je obecně známo*“, „*jak se říká*“ nebo třeba „*jak říká jedno staré přísloví*“.²⁸

²⁶ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

²⁷ [https://cs.frwiki.wiki/wiki/Emphase_\(linguistique\)](https://cs.frwiki.wiki/wiki/Emphase_(linguistique))

²⁸ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4.

I na syntaktické rovině nalezneme příklady a využití typizovaných modelových konstrukcí společně s prostředky aktualizace, se kterými jsme se již seznámili v předešlé podkapitole věnované lexiku. Jedná se především o osvědčené modelové formulace, které jsou obecně přijímány a očekávání a zjednodušují orientaci v textu a přijímání prezentovaných tvrzení.

Obecně platí, že je vhodné a efektivní využití jednoduchých vět a kratších souvětí, které jsou jednoduše přijatelné pro recipienta. Z pragmatického hlediska je žádoucí, aby sdělení bylo co nejstručnější a nejkratší, aby jej publikum lépe přijalo, zapamatovalo si jej a potažmo jím bylo ovlivněno. Pervaze zde jde tedy ruku v ruce s informativností. Složitě větné konstrukce totiž na jedné straně čtenáře nudí a je pro něj kvůli nim mnohem těžší se v tématu zorientovat a vytrdit z něj potřebné informace. To velmi často vede k tomu, že si z něj nic nepřevzme, nebo jej ani nedočte do konce.

1.2.1.5. Stylistická, textová a pragmatická rovina

Poslední a nejkomplexnější rovinou jazykové analýzy je rovina textová. Z hlediska persvaze je zde možná mnohem více než u zbylých rovin kladen důraz na celkovou srozumitelnost sdělení. Pro to, aby příjemce získal celistvou informaci a mohl si na ni udělat názor, je třeba, aby nejprve šikovný žurnalista tuto informaci poskládal do reprezentativní formy za pomoci svých stylistických schopností. Důležité je přitom dodržet kritéria textuality, jichž jsme se již zlehka dotkli v rámci předchozích kapitol. Z hlediska srozumitelnosti je nejdůležitější dodržení koherence a koheze textu, text musí formálně i sémanticky navazovat a přirozeně plynout. Pokud není splněna tato podmínka, ztrácí automaticky šanci být přesvědčujícím a ovlivnit příjemce. Pro persvazi jako takovou je pak velmi důležitá intencionálnost, a tedy zaměření mluvčího k prezentovanému obsahu a zároveň cílevědomá snaha jej předat dál. Záměrně k tématu přistupuje s intencí a prezentuje jej takovým způsobem, aby přilákal pozornost a byl přesvědčivý. Se zajištěním srozumitelnosti a důvěryhodnosti souvisí i kritérium informativnosti, akceptovatelnosti a situativnosti. Poslední kritérium intertextovosti rovněž podporuje propojení s dalšími prameny či mimo textovou realitou, a tedy rozvíjí důvěryhodný charakter textu.²⁹

V rámci podprahových signálů a „podsouvání“ názoru a postoje je využíván princip implikatury. Jedná se o *interpretační proceduru rutinně praktikovanou adresátem výpovědi tam, kde v konkrétní jazykové situaci dochází k „zadrhnutí“ komunikace na úrovni doslovného*

²⁹ <https://www.czechency.org/slovník/TEXTOVOST>

významu výpovědi.³⁰ V praxi to znamená, že pro předání informace a vyvolání názoru není třeba prezentovat informaci doslovně, ale stačí ji prezentovat na základě společensko-konvenčních okolností a příjemce si poté sám jednoduše závěr vyvodí. Právě tato možnost vlastní interpretace může hrát velmi cennou roli pro účel persvaze.

Pro úspěšné plnění persvazivní funkce je dle Bergerové a Jaroňové zároveň třeba, aby byl text sám o sobě zajímavý. Z hlediska obsahu může autor text prokládat různými typy textů a příběhů, díky nimž si snáze získá pozornost příjemce a rovněž snáze zapůsobí na jeho emoce. *Za účelem získání pozornosti předpokládaného cílového publika jsou v různé míře zařazeny lidsky jímavé příběhy, a společně s reportážemi jak v psané, tak mluvené publicistice svou tematikou posilují image média jako pomáhající instituce, která má potenciál a pravomoc, díky níž může zasáhnout ve prospěch konkrétních občanů v tíživé sociální situaci.*³¹

Pomineme-li však emotivní a dojemné příběhy, které bezesporu působí na emoce okamžitě a vzbuzují v nás pocit sounáležitosti a zodpovědnosti konat, velmi důležité je i vyvolání kladného a „veselejšího“ typu emocí. Zábavná výstavba textu je rovněž podstatnou složkou pro prezentování informace a zanechání kladného dojmu. Proto se v publicistice často vyskytuje forma komiky a ironie, za pomoci figur spadajících primárně do sféry umělecké literatury. Za zmínění stojí gradace, pomocí které můžeme velmi snadno budovat napětí například formou stupňování dílčích událostí až přehánění, a kontrast, pomocí kterého můžeme poskytnout srovnání optimální situace s reálným průběhem, a tím vyburcovat čtenáře a přesvědčit ho o abnormalitě popisované informace.

V neposlední řadě stojí za zmínění důležitost titulků, které rovněž fungují na vhodném výběru a kombinaci lexika. Pomineme-li grafickou složku, již samotný obsah titulku konstituuje klíčovou složku celého sdělení. Od „*un titre accrocheur*“ (*chytlavý titulek*) se odvíjí celý článek a celý jeho dojem na čtenáře. Žurnalista musí být úderný od první věty a poskytovat jasná a přesná sdělení. Stejně jako v celém textu, obsah titulku musí být relevantní a dobře napsaný, musí čtenáře zaujmout „na první dobrou“.³² K předem utvořenému názoru a postoji totiž mnohdy stačí pečlivě promyšlený a důmyslný titulek, který již od počátku formuje čtenářův názor. Pokud je zvolen dobře, nutí příjemce číst dál a láká jeho pozornost. Skutečné umění se skrývá v titulku, který prezentuje jen část názoru, podává nám částečné informace, a tudíž nás nutí číst dál. Zároveň nám však okamžitě při prvním pohledu na něj vsugeruje

³⁰ <https://www.czechency.org/slovník/KONVERZA%C4%8CN%C3%8D%20IMPLIKATURA>

³¹ Bednaříková, Božena, Jílek, Viktor a kol. Jazykové prostředky s potenciálem porušit normu v oblasti mediálního zpravodajství. © Univerzita Palackého v Olomouci, 2015.

³² <https://www.culture-rp.com/relations-presse-medias/la-persuasion-est-tout-un-art-en-relations-presse/>

myšlenku, do které nás autor tlačí a jež je rozvíjena ve zbytku textu. Tento názor je nám tedy „naservírován“ již od první řádky, ale v průběhu a po přečtení textu máme dojem, že jsme si jej vytvořili sami. Toto podprahové působení můžeme nazývat skutečným prostředkem persvaze.

1.2.2. Neverbální prostředky persvaze

Ačkoli se v rámci publicistiky jedná převážně o jazykové projevy, jejich nedílnou součástí jsou i neverbální prostředky, jimiž lze velmi dobře, a mnohdy i mnohem lépe, získat pozornost adresáta. V rámci úspory času a zjednodušeného přijetí informace se často rozhodneme věnovat článku či reportáži, která bude zajímavá již na první pohled a bude obklopena obrazovým materiálem. Není novinkou, že současná moderní společnost je čím dál tím více zrychlená a stále více pohodlná na to věnovat prezentované informaci více než pár minut. To vše hraje do karet propracovanějším grafickým vizuálům a obrazové příloze. Právě tato „obrazová komunikace“ je jedním z prvků neverbálních informativních a zároveň i persvazivních prostředků. Obraz vydělává a co je hezké, to je pravda. Grafická úprava a fotografický či obrazový materiál dokáže zároveň často mnohem lépe zapůsobit na výše zmíněné emoce, a tudíž čtenáře snáze ovlivnit a přesvědčit, ať už jen ke koupi komunikátu, tak i k přijetí prezentované informace a postoje. Existuje vícero druhů klasifikace neverbálních persvazivních prostředků, dle Jaklové je můžeme dělit na prostředky vizuální a akustické, vizuální pak dělí na grafické a ideografické.³³

Grafické prostředky zahrnují všechny možné druhy titulků, nadtitulků a podtitulků. Stejně tak je zde zahrnuto barevné ztvárnění, různé zvýraznění písma, jeho font či podtržení. Patří sem dozajista také členění na odstavce, využití tabulek, řazení do sloupců a celkové grafické zpracování, na něž se klade čím dál tím větší důraz. Zlatý střed již není jen otázkou umělecké sféry, dobře umístěný titulek hravě získá čtenáře navíc a stejně tak přesvědčí mnohem lépe než jednoduchý nápis v nevýrazných barvách. Mezi ideografické prostředky Jaklová zahrnuje veškerý fotografický a obrazový doprovod, tabulky, karikatury, grafy apod. Ty jsou rovněž pro čtenáře příjemným rozptýlením a často jej zaujmou na prvním místě.

V neposlední řadě musíme zmínit prostředky akustické, které jsou důležité především pro mluvenou publicistiku a přesvědčují nás v rámci různých televizních či rozhlasových

³³ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

vysílání. Jaklová je nazývá prostředky parajazykovými a řadíme k nim například intonaci, frázování, odmlčení, sílu hlasu nebo také gesta a mimiku.³⁴

1.3. Persvaze na hranici s manipulací

Po definování a zhodnocení persvazivních prostředků a persvaze samotné jsme tedy dospěli k závěru, že za pomoci vhodných metod a technik lze velmi jednoduše ovlivnit adresáta o určitém názoru a přesvědčit jej o požadovaném úhlu pohledu. Je však nutné zmínit velmi tenkou hranici mezi persvazí a manipulací. Oboje souvisí s procesem přesvědčování, s tím rozdílem, že při manipulaci používáme tyto přesvědčovací prostředky v mnohem větší míře a intenzitě. V obou případech se jedná o určitý typ komunikace, který má za úkol přenos zprávy za účelem vyvolání změny. Dle Jenči je hranice mezi persvazí a manipulací natolik tenká, že se de facto překrývají. „*Hranica medzi persuáziou a manipuláciou nie je veľmi zreteľná, a tak nie je zriedkavý ani názor, že medzi persuáziou a manipuláciou v podstate nie je žiaden rozdiel.*“³⁵ Nicméně v případě persvaze by měla být zachována určitá etika přesvědčování. Primárním cílem by nemělo být přesvědčení adresáta za každou cenu, popřípadě jeho zastrašení a potažmo vydírání. Důraz na emoční složku je výrazný a efektivní, ale mnohem důležitější by stále měla zůstat dostatečná argumentační schopnost a podpora ve formě logických zdůvodnění a vysvětlení. Gálik upozorňuje na to, že účelem persvaze není primárně vyvolání negativní emoce (například strachu) a potlačení svobodné vůle ve vidině negativních následků, jak je tomu spíše v případě manipulace. Složkou úspěšné persvaze je stále důraz na svobodné rozhodování adresáta a možnost vlastní interpretace a zhodnocení za použití kritického myšlení.³⁶

³⁴ Jaklová, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

³⁵ JENČA, Imrich: Persuazívne postupy v žurnalistických komunikátoch a ich frekvencia v masových médiách. In SRPOVÁ, Hana (ed.). Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích. Ostrava: OU, Filozofická fakulta, 2005, str. 106–112.

³⁶ Gálik, S. (2012). Psychologie přesvědčování. Praha: Grada.

2. Publicistický styl v českém prostředí

Než se v rámci této kapitoly věnované vymezení publicistickému stylu v českém prostředí zaměříme na jeho charakteristiku a uvedeme jeho hlavní znaky, je třeba zmínit jeho vymezení v oblasti terminologie. V odborné literatuře i v běžné komunikaci pro vymezení této sféry totiž mnohdy narážíme na dva termíny, které jsou si sice blízké, nicméně nejsou stoprocentními synonymy. Jedná se o vztah a významy termínů *publicistika* a *žurnalistika*. Jejich pojetí se v různých zdrojích liší, někdy za synonyma označovány jsou a jindy zase ne. My se však přikloníme k verzi dvou různých termínů, z nich každý nese přeci jen mírně odlišný význam.

Žurnalistika jakožto první z nich je dle Minářové obecně definována jako *činnost v hromadných sdělovacích prostředcích*.³⁷ Můžeme do ní tedy zahrnout veškerá média, která slouží k předávání a zprostředkování informací publiku. Zahrnuje souborný název pro zpravodajství, jehož jednou částí je i *publicistika*. Zároveň je tímto pojmem označována i obecná věda zabývající se činností ohledně sdělování informací. Již samotné slovo značí velkou míru aktuality a každodenního dění, za etymologií slova stojí francouzské slovo *jour*, v překladu znamená den. Z hlediska vývoje slova, pojem *žurnalistika* vznikl ze slova *žurnál (journal)*, který lze v českém kontextu překládat jako deník. Je to tedy je *tvorba a distribuce zpráv o aktuálních událostech, a to prostřednictvím různých forem*³⁸, z nichž jedním je právě denní tisk a zpravodajství. V českém prostředí můžeme navíc operovat s označením *novinářství*, jež je českému publiku bližší, nicméně zároveň mnohem více inklinuje k zaměření především na tištěná média.

Publicistika je v tomto vymezení chápána spíše jako *žurnalistická či spisovatelská činnost v hromadných sdělovacích prostředcích, která slouží k informaci o aktuálních otázkách a komentuje je*.³⁹ K pojmu *žurnalistika* tedy můžeme přistupovat jako k hyperonymu pojmu *publicistika*. Oblast *publicistiky* zahrnuje rovněž souhrn všech autorů a celého týmu stojícího za obsahem publikace. Složka *publicistiky* navíc mnohem více indikuje složku novinářského projevu, jež je hlavním předmětem naší práce, a to složku přesvědčovací, posuzovací a ovlivňovací – persvazivní.

³⁷ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244.

³⁸[https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDurnalistika#:~:text=%C5%BDurnalistika%20\(nebo%20%C5%BEurnali smus%2C%20ob%C4%9B%20slova,%2C%20televize%2C%20rozhlasu%2C%20internetu](https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDurnalistika#:~:text=%C5%BDurnalistika%20(nebo%20%C5%BEurnali smus%2C%20ob%C4%9B%20slova,%2C%20televize%2C%20rozhlasu%2C%20internetu).

³⁹ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244.

V každém případě se můžeme shodnout na tom, že, ať už pojmy chápeme synonymně, nebo spíše ve smyslu hyperonyma a hyponyma, v případě obou oblastí se jedná o *veřejnou činnost spojenou s lidskou komunikací*⁴⁰, jejichž primární funkcí je přenos informace co nejširšímu publiku. Funkční styl užívaný v žurnalistice, potažmo publicistice, nazýváme stylem publicistickým.

2.1. Vymezení pole žurnalistiky

Žurnalistika neboli novinářství se zabývá sběrem informací o aktuálním dění ve společnosti a jejich prezentací široké veřejnosti. Pro co opravdu nejširší dosah je dnes provozována skrze masová média (tisk, televize, rádio a internet). Do pojmu zahrnujeme i samotné novinářské povolání a produkt novinářské činnosti, jež je hmotným důkazem o zpracování informací. Jejím hlavním úkolem je informovat své recipienty o dění ve společnosti, ne vždy však pouze skrze masové médium, nýbrž i pod záštitou tiskové agentury. Původ žurnalistiky sahá až do 15. století, kdy začal vzrůstat zájem o denní informace.⁴¹ Dle Vernerera můžeme žurnalistiku definovat jako shromažďování informací za účelem jejich dalšího zpracování a předání těchto informací velké mase lidí, využívajíc k tomu prostředky publicistického stylu.⁴² Podobně k žurnalistice přistupuje i Bartošek, který ji definuje jako *sbírání, zpracovávání a distribuci žurnalistických sdělení v žurnalistických celcích určených veřejným příjemcům* a jako disciplínu, která stojí na třech základních složkách: zdroj, sdělení a příjemce.⁴³

V rámci této publikační činnosti, která má nesporný vliv na společnost a silně reaguje s politickým děním v zemi by měla média v každé být regulována určitými kodexy a právními úpravami. Ty se pak lehce liší stát od státu, nicméně zahrnují i soubor psaných i nepsaných norem, jež jsou v souladu s určitým typem novinářské etiky formou etických kodexů. Na českém území byla situace značně ovlivněna střídajícími se režimy. Po roce 1989 a pádu Sovětského svazu převažovala tendence naprosté svobody, a tudíž formování jakýchkoli omezení, včetně etických norem, šlo stranou. Až v roce 1998 vydal Syndikát českých novinářů (dobrovolné profesní sdružení novinářů) Etický kodex novináře, závazný pro všechny členy

⁴⁰ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244.

⁴¹ KUNCZIK, M. (1995). *Základy masové komunikace*. Praha: KAROLINUM, str. 63

⁴² VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 16

⁴³ BARTOŠEK, Jaroslav. *Úvod do studia žurnalistiky: studijní texty pro distanční studium*. 2., přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001, s. 5.

syndikátu, jež zahrnuje především právo občanů na včasné, pravdivé a nezkrácené informace, požadavky na vysokou profesionalitu v žurnalistice a požadavek na důvěryhodnost, slušnost a serióznost zvyšující autoritu médií.⁴⁴

Žurnalistika pak má plnit především tři základní funkce, a to funkci informační vůči široké veřejnosti, funkci tlumočení mínění veřejnosti a funkci ochrany lidské a občanské svobody.

Vývoj žurnalistiky v českém prostředí byl silně ovlivněn politickými, socioekonomickými a kulturními změnami v souvislosti s pádem Sovětského svazu. Tyto transformace znamenaly především „přibližování se Západu“, respektive tendencím států západní Evropy, jež je například Francie. Inspirace západním světem a studium demokratických společností demonstrovaly porážku sovětského zkresleného pojetí médií a přinesla model svobodné společnosti a svobody slova v rámci liberálně demokratické společnosti.⁴⁵ Tento proces přibližování se probíhal jak v rámci vývoje žurnalistiky, tak i v rámci studia masové komunikace a masových médií.⁴⁶ Nicméně první projevy žurnalismu na českém území můžeme zaznamenat již v 15. století a první pokusy o vydávání novin v českém jazyce od počátku 18. století. Od první poloviny 19. století, v době národního obrození, se začíná formovat mediální struktura a je kladen větší důraz na český jazyk. Tisk nabývá důležité identifikační a kulturně a politicky mobilizační role. Rovněž je propojen s tvorbou známých spisovatelů a novinářů.⁴⁷

2.2. Typologie žurnalistiky dle Vernerů⁴⁸

2.2.1. Informační žurnalistika

Žurnalistika ve své prapůvodní a „nejčistší“ formě měla již od svého vzniku za svůj hlavní úkol informovat společnost a podávat aktuální zpravodajství. Informační žurnalistika se

⁴⁴ <https://www.syndikat-novinaru.cz/o-nas/etika/eticky-kodex/>

⁴⁵ KÖPPLOVÁ, Barbara, JIRÁK, Jan. *Žurnalistika a mediální studia v Česku. Úvahy o historickém vývoji a současné situaci.* (2013), str. 55

⁴⁶ KÖPPLOVÁ, Barbara, JIRÁK, Jan. *Žurnalistika a mediální studia v Česku. Úvahy o historickém vývoji a současné situaci.* (2013), str. 54

⁴⁷ KÖPPLOVÁ, Barbara, JIRÁK, Jan. *Žurnalistika a mediální studia v Česku. Úvahy o historickém vývoji a současné situaci.* (2013), str. 58

⁴⁸ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky.* Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 22

tedy objevuje již na počátku 17. století, kdy podává základní zpravodajství a prosazuje objektivní pohled na věc.⁴⁹

2.2.2. Ideologická žurnalistika

Tento typ žurnalistiky historicky navazuje na žurnalistiku informační a vzniká pod vlivem vzrůstající tendence cenzury ve prospěch feudálních vládců a církve.⁵⁰

2.2.3. Totalitní žurnalistika

Pojem totalitní žurnalistika souvisí především s prezentací zkreslených informací v rámci ideologie Sovětského svazu ve 20. století. Hraje ve prospěch totalitního režimu, který zjednodušuje a schematizuje předávání informace ve prospěch šíření vlastní ideologie.⁵¹

2.2.4. Liberální žurnalistika

Liberální žurnalistika v protikladu k totalitní požaduje svobodu slova a tisku a odmítá dogmata jediné církve. Zajímá se o veřejnost a její práva a snaží se odhalovat špatnosti. Novinář má zastupovat veřejnost a hájit její zájmy.⁵²

2.2.5. Žurnalistika sociální odpovědnosti

Na pomezí mezi totalitní a liberální žurnalistikou se nachází žurnalistika sociální odpovědnosti, jejíž hlavním zájmem je vlídný přístup ke státní moci. Důležité je pro ni dodržování etických kodexů, zejména těch, jež jsou nositeli vysoké profesionality.⁵³

⁴⁹ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 22

⁵⁰ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 22

⁵¹ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 22

⁵² VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 22

⁵³ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 23

2.2.6. Masová žurnalistika

S pojmem masové žurnalistiky musíme zmínit bulvární tisk, jehož vrcholným obdobím bylo období na přelomu 19. a 20. století, kde se tento typ tisku dostával z Ameriky do Evropy. Na našem území se mu v době první republiky přezdívalo Červený tisk. Masovou žurnalistiku můžeme dále dělit na žurnalistiku komerční, zábavní a virtuální.⁵⁴

2.2.7. Hloubková žurnalistika

Jak je již patrné ze samotného názvu, hloubkovou žurnalistiku zajímají informace přímo z centra dění a pídí se po kvalitních a ověřených zdrojích. Je tedy považována za kvalitní a vysoce důvěryhodný typ žurnalistiky.⁵⁵

2.2.8. Pátrací/ investigativní žurnalistika

Investigativní žurnalistika byla vynalezena v Americe, reportéry Bobem Woodwarem a Carlem Bernsteinem z listu *The Washington*, kteří odhalili odposlech politické strany v objektu Watergate. Řídí se heslem „najít každou špatnost, ať je kdekoli“. Je nutno říct, že se jedná o nebezpečný typ žurnalistiky z hlediska práce novináře, který za účelem odhalení pravdy a podání informací častokrát hazarduje s vlastním bezpečností.⁵⁶

2.2.9. On-line žurnalistika

Tento typ žurnalistiky je v současné době na neustálém vzestupu a zahrnuje nepřetržitou tvorbu ruku v ruce s okamžitou aktualizací nových informací. Nepochybně souvisí nejvíce s rychlým vývojem nových technologií a především internetu. Charakteristickým znakem, těžko říct, zda výhodným či nevýhodným, je fakt, že sdílené informace je možné kdykoli změnit či smazat.⁵⁷

⁵⁴ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 23

⁵⁵ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 24

⁵⁶ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 24

⁵⁷ VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO, str. 24

2.3. Charakteristika publicistického stylu v českém prostředí

Publicistický styl řadíme mezi funkční styly současné češtiny. Je význačný tematickou mnohotvárností a ve spektru funkčních stylů je to právě on, ve kterém dochází k nejvíce přesahům a prolínání se mezi funkčními styly. Velmi často komunikuje se stylem odborným, stejně jako se stylem uměleckým, čemuž se ještě budeme věnovat níže. Dominantní funkcí publicistického stylu je funkce informativní, nicméně s sebou nese i další důležité funkce, které zmíněnou informativnost doplňují. Těmi jsou především funkce persvazivní, ovlivňovací či formativní. Zároveň se jedná o styl, který se velmi rychle vyvíjí z hlediska jazykových i metodických prostředků. Je nejvíce otevřený jakýmkoli změnám a koresponduje s vývojem společnosti. Zkrátka a jednoduše „jde s dobou“, což je, když se nad tím zamyslíme, vcelku logické. Jedná se totiž o styl spadající do sféry lidské komunikace, který je určen pro širokou veřejnost a rovněž má za úkol ji oslovit. Musí tedy víc než jakýkoli jiný styl následovat trendy a inovace z hlediska vyjadřování, uspokojit co nejširší spektrum recipientů a zaujmout jejich pozornost. Stejně tak tento styl pokrývá mnoho různorodých žánrů a odvětví počínaje politickou tematikou a konče sportovním zpravodajstvím či kulturní děním. Přítomností persvazivní funkce navíc mnohdy může přesahovat až do sféry reklamy.⁵⁸

Jelikož slouží primárně pro předání informací a komunikaci obecně, je zde více než jinde kladen důraz na rychlost a výstižnost sdělení. Aby sdělení oslovilo co nejširší spektrum adresátů a předalo jim plnohodnotným způsobem informaci, je třeba, aby bylo napsáno stručně, jasně a srozumitelně. Výběr správných a výstižných výrazů značně usnadňuje práci každého novináře. Proto se v rámci tohoto stylu setkáváme s modelovou formou vyjádření a využití účinných a celospolečensky přijímaných formulí. Mimo to je zde kladen důraz na rychlost sdělení v rámci udržení jeho aktuálního charakteru. Velmi často autorům na tvorbu komunikátu poskytnut jen minimální čas a ti jej musí vytvořit velmi rychle, aby mohl jít následující den do tisku či mohl být zveřejněn na internetových stránkách. Zmíněná modelovost vyjádření má tak dvojitou efektivitu, dokáže zapůsobit na čtenáře a zároveň zčásti usnadňuje práci pisatele. Mezi další důležité rysy publicistického stylu musíme uvést srozumitelnost a důvěryhodnost projevu, sémantickou jednoznačnost a přesvědčivost. Rovněž se jedná o styl na pomezí autorské

⁵⁸ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

objektivitu a subjektivitu, které se prolínají v různé míře na úrovni jednotlivých žánrů publicistického stylu.⁵⁹

Přestože dává publicistický styl relativně velký prostor pro subjektivní a osobní přístup autora, měla by být dodržena dostatečná míra objektivitu a nestrannosti. Prezentované sdělení slouží primárně k přenosu co nejdůvěryhodnějších informací, které by zároveň měly být nezkrácené a co nejvíce konkrétní. Autor by si tedy měl informace uvádět s dávkou neurčitosti a obecného pohledu na věc. V rámci podložení informací je velmi často nutná komunikace s dalšími zdroji a důkazy z okolního světa formou odkazování se. Intertextovost je tedy rovněž jedním z důležitých znaků publicistického stylu. To může mít pro autora i praktický význam, jelikož se za pomoci odkázání se na jiný zdroj může velmi jednoduše zbavit zodpovědnosti za prezentovanou informaci.

Z hlediska jazyka se jedná o funkční styl, ve kterém se nejvíce projevuje progresivní vývoj. Je nutné se neustále přizpůsobovat jazykovým změnám a nové slovní zásobě, která do jazyka proniká. Podává tak nejvěrnější svědectví o reálném aktuálním jazyce, což je nesporně důvodem toho, proč jsou texty publicistického charakteru hojně využívány v jazykových korpusech, za účelem synchronního jazykového výzkumu.

Jazykové prostředky publicistického stylu jsou tedy velmi rozmanité a je třeba zdůraznit, že korespondují s jednotlivými žánry tohoto stylu. Jejich sumarizace je tedy velmi rozporuplná a rozmanitá. Na jedné straně zde převládá tendence spisovnosti, občas dokonce až knižnosti vyjádření, v rámci udržení normativnosti spisovné jazykové formy. Hraje zde roli vliv rétoriky, a tedy určité vznešenosti projevu, jež se táhne již od dob antiky. Stejně tak se projevují prvky odborného jazyka. Na druhé straně však můžeme zaznamenat velkou míru prostupování hovorovosti, která zase značí zacílení na širokou veřejnost. V hojně míře prostupují prostředky prostě sdělovacího stylu a nespisovné i obecné češtiny.⁶⁰

2.3.1. Jazykové prostředky publicistického stylu

Jak jsme již zmínili výše, prostředky publicistického stylu jsou velmi rozmanité a prostupují téměř všemi lingvistickými vrstvami jazyka. Je to styl, který dává autorovi poměrně velkou volnost na úrovni subjektivního stylu vyjadřování, stále však za předpokladu udržení určité

⁵⁹ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

⁶⁰ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

stylové normy. V rámci této normy se setkáváme s velkou mírou modelovosti vyjádření a automatizace, která se projevuje formou ustálených a přijímaných formulací spjatých s publicistickou sférou. K tomu slouží tzv. *publicismy*, což jsou *lexikální prostředky často užívané v jiném sémantickém okolí, než je jejich původní, které se opakují v komunikačních situacích jakožto stylisticky příznakové žurnalistické*.⁶¹ Velmi často z nich následně vzniká něco, co Minářová označuje za *novinářská klišé*, tedy za otřelé lexikum, které ve výsledku nic moc neříká a je plně zautomatizované pro efekt a plynutí publicistického projevu. *Publicismy* jsou rovněž dobově a společensky zakotvené, aby co nejlépe korespondovaly v rámci synchronního vývoje jazyka. Spadají pod ně i *módní výrazy*, které ještě lépe odráží dobu vzniku. Jedná se o lexikum, které je skutečně v daném okamžiku „v módě“ a demonstrují tedy to, jak „jde text s dobou“. *Módní slova* můžeme považovat za součást automatizace jazyka ohraničenou určitým časovým obdobím a jejich platnost se omezuje rovněž na toto dané období. Můžeme do nich počítat i skupinu slov přejatých, například anglicismy, jež jsou v současné době velmi populární.⁶²

Ač je na jedné straně vyžadována a očekávána tato míra formality a normativnosti, na straně druhé je třeba jazyk neustále obměňovat a hledat nové způsoby vyjádření. V jazyce publicistiky tak dochází k neustálé aktualizaci neboli vědomému porušování modelovosti zautomatizovaných výrazů a formulí. To nepochybně koresponduje s vývojem jazyka a společnosti obecně a snaze vyhovět stylově aktivnímu vyjádření. Tento vztah automatizace a aktualizace je tak v neustálém koloběhu a s každým novým publicistickým textem jsme svědky zachycení aktuálního jazyka, který se vyvíjí v rámci společenského a dobového zakotvení. Aktualizace rovněž souvisí se snahou zaujmout čtenáře a zapůsobit na něj naší schopností ovládat jazyk a hrát si s ním. Je třeba neustále vymýšlet a vytvářet nové neotřelé kombinace slov a tím opakovaně cílit na pozornost příjemce. Autor publicistických textů je tak oprávněn k mnohem větší míře zapojení autentického osobního stylu psaní za účelem originality a získání si pozornosti. Nalezneme zde tedy nespočet příkladů obrazných vyjádření, známých či nově vytvořených, která navozují konotační relace.

Časté je užití frazémů či idiomů, lidových, hovorových či knižních, a jejich obměn. Velké oblibě se těší frazémy lidové, které korespondují běžné komunikaci a indikují tedy bližší přístup a zaměření na čtenáře. Zapojují prvky lidového jazyka a často mají přesah do sféry slangu či argotu. Za zmínění stojí kategorie sportovních frazémů, jež velmi často pronikají do ostatních,

⁶¹ <https://www.czechency.org/slovník/%C5%BDURNALISTICK%C3%9D%20STYL>

⁶² ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

velmi rozdílných, oborů, jako je ekonomie či politika. Sportovní terminologie navíc disponuje mnoha výrazy, jimiž se dají dobře definovat a popsat zcela rozdílné obory. V určitých případech se však autor může dostat dále za spisovnou normu jazyka, než by sám chtěl, proto je k aktualizaci potřeba přistupovat s rozvahou a samozřejmě také brát v úvahu konkrétní typ a žánr komunikátu. Jako případné „ospravedlnění“ za použití přílišné hovorovosti může pisatel využít metajazykového charakteru vyjadřování v podobě uvozovek, čímž sám přiznává vědomí hovorové formy a omlouvá (vymlouvá) se tak za nespisovnost a obhájí si oprávnění na její úmyslné užití. Stejným způsobem může autor omluvit přehnanou míru subjektivního přístupu jež se v jazyku projevuje nadměrou příznakových či expresivních výrazů.⁶³

2.4. Typologie a klasifikace žánrů publicistického stylu dle Minářové⁶⁴

Jelikož jsme si uvedli, že rozpětí publicistického stylu je skutečně široké a jeho hranice s dalšími funkčními styly je dost často velmi rozmazaná, na základě těchto přesahů a mísení se s prvky dalších stylů, z hlediska typologie jej dle Minářové můžeme rozlišovat na styl zpravodajský, styl publicistický v užším slova smyslu neboli analytický a styl beletristický. Všechny tři jsou nositelem základních funkcí, jež jsme si vymezili, každý z nich však upřednostňuje a dává vyniknout jiné. Pro zpravodajský je nejdůležitější předávání informací a aktuálnost, analytický klade větší důraz na hodnotící a persvazivní složku a beletristický zase nejvýznamněji pracuje s aktualizací jazykových prostředků. Pro naši práci bude nejrelevantnější především publicistický styl analytický, jelikož právě v něm nalezneme nejvíce prostředků persvazivních.⁶⁵

2.4.1. Zpravodajský publicistický styl

Cílem zpravodajského publicistického stylu je především podání věcné a aktuální informace týkající se aktuální události. Největší požadavek je zde tedy na rychlost, stručnost a výstižnost sdělení. Z hlediska novináře je zde vyvíjen největší tlak na skutečně rychlé a výstižné zpracování a vytažení toho nejpodstatnějšího. Velmi často je totiž nutné podat informaci v co nejkratším časovém úseku, ne-li okamžitě. Není zde tedy mnoho prostoru pro propracované a

⁶³ Minářová, E. *Stylistika pro žurnalisty*, 2011.

⁶⁴ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

⁶⁵ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

promyšlené formulace a tvorba komunikátu může být mnohdy takřkajíc „za pět dvanáct.“ Zpravodajský styl se zaměřuje na všechny možné sféry společnosti, nejvíce však zprostředkovává informace z politické, ekonomické sféry a sféry společenského života. Jelikož je v rámci publicistiky určen pro širokou veřejnost, je třeba, aby tyto informace a obory, které jsou velmi často pro čtenáře neprůhledné, popularizoval a činil je srozumitelnějšími. Více než kde jinde je zde nutné podávat informace stručně, jasně a výstižně, s konkrétními údaji. Srozumitelnost stojí rovněž vysoko na žebříčku důležitých charakteristik tohoto stylu, důležité je, aby prezentovaná zpráva byla pochopena všemi příjemci. Není tedy třeba květnatých a originálních jazykových spojení. Naopak je žádoucí jít přímo k jádru věci bez zbytečných „kudrlinek“. Sdělení může být velmi krátké, důležité je, aby bylo čtenáři přístupné a efektivně mu předalo jádro informace. Zároveň je zde nejvyšší požadavek na objektivitu a nestrannost autora.

Z hlediska jazykových prostředků je dominantní používání modelových konstrukcí, na které je čtenář zvyklý, pojmovost a konkrétnost informací, které jsou mnohdy až na hranici s odborným stylem, neosobní formulace podporující nestrannost autora. Z hlediska syntaxe se klade důraz především na věty jednoduché nebo krátká souvětí, aby nehrozilo porušení srozumitelnosti. To vše v duchu neutrálního spisovného jazyka, který je standardním pro celou populaci.

Zpravodajský styl je možné klasifikovat do následujících útvarů a žánrů:

Zpráva

Není žádným překvapením, že základním a nejběžnějším útvarem zpravodajského stylu bude právě zpráva, což nám může být jasné již z jejího názvu. Tento útvar se nachází na hranici se stylem odborné a administrativní komunikace. Jedná se o útvar kratší délky, psaný či mluvený, u něhož je na prvním místě aktuálnost, pohotovost sdělení a faktografická nasycenost. Po jejím přečtením bychom měli být doslova nasyceni informacemi. Chronologie zprávy se dle Bartoška řídí tzv. *kónickým sestupným modelem*,⁶⁶ to znamená, že nejdůležitější informace jsou uváděny hned na prvním místě a s každým dalším odstavcem míra důležitosti informací klesá. Tento model je potvrzen už jen důležitostí titulků.

Rozšířená zpráva

⁶⁶ BARTOŠEK, Jaroslav. *Žurnalistika : úvod do studia*. Vyd. 1. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého, 1997.

Pokud je zpráva obohacena o více průvodních informací, definujeme ji jako rozšířenou zprávu. Z formálního hlediska disponuje stejnými znaky jako zpráva, nabízí se zde však větší prostor pro roli autora a eventuální persvazivní charakter sdělení. Obsahuje více popisu aktuality a zabere tedy i více textu.

Oznámení

Jedná se o krátký útvar, který má stejné znaky jako zpráva s tím rozdílem, že předmětem je informace o nadcházející události. Rovněž je zde kladen důraz na faktografičnost a konkrétnost informací.

Komuniké

Tento útvar je v podstatě oznámení či ohlášení významné události, který zároveň podává informace o jejím průběhu a výsledku. Projevuje se zde větší míra propracovanosti a oficiálnosti.

Publicistický referát

Na pomezí zpravodajského a analytického stylu se nachází publicistický referát, který má na jedné straně k odbornému referátu, nicméně na straně druhé má mnohem uvolněnější jazykové a výrazové prostředky. Nezaměřuje se na odborného čtenáře, ale má za úkol přiblížit a objasnit skutečnost široké veřejnosti.

Reportáž

Útvarem, který má již skutečně velmi nakročeno k analytickému stylu a rovněž stylu beletristickému, je reportáž, jež je nám velmi dobře známá jak v psané, tak v mluvené formě. V reportáži můžeme již velmi zřetelně rozlišit prvky persvaze, především v její formě, která má za úkol co nejvíce upoutat pozornost příjemce. Její součástí jsou tedy často přímá svědectví, která mají čtenáře přesvědčit o pravdivosti, podat mu potřebné důkazy či jej šokovat. Funguje na principu přímé argumentace podložené fakty. Velmi často se zde setkáváme i s prvky subjektivního postoje autora.⁶⁷

⁶⁷ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

2.4.6. Publicistický styl analytický

Již jsme si uvedli, že hlavní složkou a funkcí stylu publicistického je předávání relevantních a aktuálních informací široké veřejnosti. Dále však zahrnuje další balíček funkcí, které cílí přímo na adresáta a získávají si jeho pozornost. Jedná se především o funkci persvazivní, jež je předmětem naší práce a jež je hlavním znakem právě publicistického stylu v užším slova smyslu neboli analytického. Pro náš účel je tedy definice právě tohoto stylu nezbytnou součástí.

Jak již napovídá samotný název, publicistický styl analytický pracuje s prostředky analýzy. Informační složka již není v tomto typu komunikátů jedinou a hlavní složkou, nýbrž se k ní přidávají postupy analýzy, komentáře a hodnotící charakter. Tato analytičnost spočívá ve snaze dopátrat se nových informací a argumentů „na vlastní pěst“ pisatele a nalezení pravdy. Specifický typ publicistiky, který spočívá právě v hledání důkazů a pátrání po pravdě je publicistika investigativní. Pravda je však velmi relativní pojem, a měli bychom tuto pravdu tedy nazývat spíše pravdou vlastní autorovi a prezentací subjektivního názoru, či názoru žádoucího. Autor získává oprávnění a vlastní slovo, aby se vyjádřil k informaci vyjádřil a argumentoval v její prospěch či neprospěch. Tím na příjemce přenáší dávku ovlivnění a snaží se jej získat na svou stranu. Původně dominantní funkce informativní je tedy v různé intenzitě přehlušována funkcí přesvědčovací neboli persvazivní. K té se přidávají funkce získávací, ovlivňovací a formativní.

Mezi typické znaky tohoto stylu musíme samozřejmě opět uvést důraz na modelovost a automatizaci. Osvědčené formule a modelový typ vyjadřování značí určitou míru srozumitelnosti a něco, na co je čtenář zvyklý a co v publicistických komunikátech očekává. Tyto formule mají tak značný předpoklad pro to, aby příjemce přesvědčily. Ve značné míře se ovšem přidávají prostředky aktualizace, a to především ve snaze jej zaujmout a zapůsobit na jeho emoce. Velmi často se tedy setkáváme s jazykovou příznakovostí, s expresivitou a s prostředky uměleckého stylu ve formě častých obrazných pojmenování zasazených do nových a neotřelých kontextů. Autor je oprávněn zapojit při tvorbě textu mnohem více fantazie, komiky či ironie ve formě trefných a originálních přirovnání, která příjemce pobaví a díky nimž je celý text přístupnější a čtivější. Úsilí přiblížit se co nejvíce čtenáři je zde evidentní mnohem více než v předchozím zpravodajském stylu. Úkolem je ovlivnění a „přetažení čtenáře na svou stranu“, k čemuž je zapotřebí autor, který obratně pracuje s jazykem. Celá prezentace komunikátu je mnohem více promyšlená ve snaze zalíbit se a předat informaci společně názorem na ni. Přičemž je ideální, pokud celá prezentace globálně působí objektivně, nicméně

v nás zakoření a formuje šikovně podstrčený názor. Pro vyvolání dojmu objektivit a demonstrace odstupu je často využívána generalizace.

Do publicistického stylu analytického řadíme následující útvary a žánry:

Úvodník

Tento útvar si získal své označení díky původnímu umístění na první straně novin – na úvodní straně. Již toto prominentní umístění může prokazovat prvky persvaze a indikovat jeho důležitost. Zpravidla uvádí fakta týkající se důležité události, informuje nás o ní a zároveň přidává analýzu její podstaty a její zhodnocení.

Komentář

Jedná se o malý útvar, který je demonstrován jakožto přidaný názor novináře či redakce k podané informaci v rámci zpravodajského žánru. Tento dodatek prezentuje postoj mající za úkol zapůsobit na čtenáře.

Glosa

Tento útvar je velmi stručného charakteru prezentovaného ve formě komentující poznámky k události. Reaguje na předešlou zprávu či oznámení, jež nám podalo informace o události. Glosa tedy přidává hodnotící charakter, mnohdy ve formě kritiky, ironie či okrajové poznámky.

Za žánry analytického publicistického stylu je často považován i **posudek, recenze** či **kritika**. Všechny tři žánry se nacházejí na pomezí stylu beletristického a odborného. Tento vztah můžeme definovat jako popularizaci odborného stylu, jež je obohacován prostředky beletristického stylu a neutrálního jazyka za účelem oslovit širší publikum. Ve své podstatě se ale rovněž jedná o formu zhodnocení a silně se zde tedy projevuje persvazivní a ovlivňovací charakter.

Debata a polemika

S těmito žánry se dostáváme na pole především mluvené publicistiky. Setkáváme se zde s přímou konfrontací různých stanovisek dvou protichůdných či vícero stran a názorů. Tento druh žánru apeluje mnohem více na přemýšlení příjemce a na to, aby si utřídil informace dle prezentovaných argumentů všech stran, což má vést k formování názoru vlastního. Funkce, která se tedy stává dominantní je funkce formativní.

Interview

V případě interview se jedná o přesvědčení příjemce skrze názory zpovídáné osobnosti. Probíhá formou dialogu mezi autorem, který je zde spíše nestranný, a další osoby, která odpovídá na jeho otázky. Již otázky jsou však často sestaveny tak, aby tazatel dostal odpovídajícího tam, kam si přeje. Tato forma dialogu je pro čtenáře lehce přijatelná, srozumitelná a zábavná. Zároveň více působí na jeho emoce díky použití „doslovného“ jazyka a také citovému postoji ke zpovídáné osobnosti, jež prezentuje své názory.⁶⁸

2.4.2. Publicistický styl beletristický

Třetím poddruhem publicistického stylu je publicistický styl beletristický. Pro účely naší analýzy je tento styl nejméně relevantní ze všech tří výše zmíněných, nicméně si rovněž uvedeme jeho stručnou charakteristiku, ale jen okrajově.

Z oblasti stylu publicistického je to právě beletristický styl, v němž se nejvýznamněji projevuje proces aktualizace a subjektivita autora. Charakter komunikátu je na pomezí stylu uměleckého, znatelně si hraje s jazykem a využívá prvky literatury krásné – beletrie. Individualita autora se výrazně projevuje skrze četná obrazná pojmenování, prvky literární komiky, humoru, popř. ironie. Charakteristický je také širší záběr z hlediska slohových postupů, kde se k publicistice vlastního informačního a popisnému postupu přidává postup vyprávěcí. Za pomoci tohoto subjektivního přístupu autora a mnohých ozvláštnění textu je cíleno především na emoce čtenáře, v tomto případě již však ne tolik za účelem persvazivní funkce. Persvazivní charakter je utlumen a důležitější se stává schopnost pobavit. Beletristický styl plní funkci estetickou. Samozřejmě zde o určitém druhu ovlivnění a přesvědčení na základně emočního vjemu lze mluvit, jen to již není primární funkcí tohoto typu komunikátů. Jelikož se však stále jedná o styl publicistický, stále je třeba udržet alespoň nějakou míru konkretizace a důvěryhodnosti, převážně ve formě zapojení faktografických údajů a přirovnávání k reálným aktuálním jevům či událostem.

Mezi útvary a žánry publicistického stylu beletristického řadíme:

Fejeton

⁶⁸ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

Narazíme-li v novinách či časopise na text kratšího charakteru, podávajícího informace o aktuální události zábavnou formou, s určitou dávkou odlehčení a za pomoci humorného příběhu s dávkou ironie, můžeme jej pojmenovat fejetonem. Tento druh komunikátu nám přináší novou dimenzi způsobu uvažování o aktualitě, ne niž se snaží dívat z nového úhlu pohledu a její sdělení značně poetizuje.

Sloupek

V případě sloupku se jedná o krátký a stručný text ve formě skutečného sloupce. Poskytuje nám trefný postřeh na aktuální událost z hlediska autora, která je prezentována jeho bezprostřední reakcí a za přítomnosti dávky humoru či ironie.

Črta

Beletrizovaný publicistický článek, který však obsahuje konkrétní a reálné údaje o události se nazývá črtou. Zároveň je obohacen o poznatky, zkušenosti a subjektivní dodatky ze strany autora.

Medailon

Medailon je stručný a krátký text, který prezentuje biografii významné osobnosti, jež nám představuje, stručně ji charakterizuje a zmiňuje důležité skutečnosti z jeho života a z oblasti jeho díla.

Reportáž

Posledním žánrem, kterému se budeme věnovat již podruhé, je reportáž, která se nachází na pomezí stylu zpravodajského a beletristického. V případě beletrie se jedná o beletristickou reportáž, která je obecně pojata spíše jako umělecké dílo nežli jako komunikát sdělující informace. Známými příklady jsou reportáže Karla Čapka.⁶⁹

⁶⁹ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 244-279.

3. Publicistický styl ve francouzském prostředí

V této kapitole se budeme věnovat pojetí publicistického stylu ve francouzském prostředí, nebo bychom v tomto případě měli říct spíše stylu žurnalistickému, popřípadě novinářskému. Termín *publicistika* je totiž ve francouzštině obsažen v termínu *žurnalistika* a operuje se tedy s tímto pojmem. Můžeme se setkat s označením novináře jakožto publicisty (*publiciste*), nicméně toto označení nese příznak zastaralosti a v dnešní době se dle slovníkové definice termín využívá k označení *právníka z oblasti veřejného práva*.⁷⁰ Dohodněme se tedy, že v této kapitole dáme přednost a budeme operovat primárně s termínem *žurnalistika*.

3.1. Vymezení pole žurnalistiky

Žurnalistika je zakotvena hluboko ve francouzské tradici a být skutečným profesionálním novinářem nabývá větších měřítek, nežli tomu je v českém prostředí. Vždyť již samotný název vznikl odvozením francouzského pojmu *journal*, v překladu deník. Dle obecné definice je z hlediska internetových zdrojů *žurnalistika* aktivitou, která spočívá ve sběru, zhodnocení, ověření a následnému případnému komentování faktů. Tato fakta jsou sbírána za účelem informovat a zaujmout širokou veřejnost skrze média, jež tato fakta prezentují. Jelikož je žurnalistika pro francouzské prostředí velmi význačnou a významnou sférou, dovolíme si se v rámci této kapitoly zabývat trochu více oborem samotným, nicméně mnohé z dále uvedených tvrzení jsou platná i pro prostředí české.

Hned v úvodu definice žurnalistiky se ve francouzských internetových zdrojích setkáváme s pojmem *déontologie du journalisme* neboli *etika žurnalistiky*, jež obnáší soubor norem a pravidel, které by měl žurnalista při své práci dodržovat a která by měla respektovat žurnalistická činnost obecně. Mezi tato důležitá pravidla patří především svoboda informací, svoboda projevu, která se staví do opozice k jakékoli formě cenzury a dále také ošetření relevantních zdrojů informací.⁷¹ Právě proces ověřování tvoří důležitý faktor a nezbytnou povinnost každého novináře. *Novinář musí respektovat určitá základní pravidla. Je povinen vždy ověřovat zdroje a informace, zvolit vhodný způsob, jakým je bude hierarchizovat, a jak upoutat pozornost čtenáře svým projevem, který má být jednoduchý, živý a přímý. Zároveň je podřízen pravidlům novinářské etiky. (Les journalistes doivent respecter quelques règles de*

⁷⁰ <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/publiciste/64960>

⁷¹ <https://fr.wikipedia.org/wiki/Journalisme>

*base – toujours vérifier leurs sources et infos, choisir un angle pour hiérarchiser les informations, capter l'attention du lecteur par un style simple, vif et direct – et sont soumis aux mêmes règles de déontologie.)*⁷² Ve Francii je statut profesionálního novináře stanoven a zabezpečen zákony, *la loi Brachard* a *la loi Cressard*. Ty definují jeho osobnost jakožto člověka, který má za svou práci nárok na odpovídající finanční odměnu a poskytují mu určitou finanční záruku v případě propuštění. Co se týče žurnalistiky obecně, pro její vykonávání není nutné tohoto statutu dosáhnout.⁷³ Stejně jako v českém prostředí, profesi novináře může vykonávat i „amatér“, neboli člověk, jež nemá statut profesionálního novináře a je odborníkem v jiné sféře. V dnešní době, kdy se média tištěná zdatelně míchají a jsou nahrazována s médii ostatními, převážně internetem a sociálními sítěmi, a kdy je šíření informací prováděno na úrovni státních i soukromých institucí, vzniká určitá heterogenita, jež působí zmatek v tom, kdo je a kdo není skutečným novinářem. Psát a šířit informace může v podstatě kdokoli, nejen skuteční novináři v tradičním slova smyslu.⁷⁴

3.2. Občanská žurnalistika (Journalisme citoyen)

Novinařina internetová, závislá na nových technologiích, tedy přinesla mnoho nových způsobů šíření informací a rozšířila pole působnosti na mnohem širší okruh pisatelů. Dala vznik tzv. *občanské žurnalistice (journalisme citoyen)*, jež Trendan definuje jakožto nejednoznačnou praxi v rámci žurnalistiky, která závisí na využívání internetu. Jeho aktivní uživatelé stále rozšiřují oblast odborného území novinařiny o nové okruhy a „žánry“ a oslabují tak tradiční hranice mezi zdroji, médii a veřejností.⁷⁵ Pisatel, jež není novinářem v tradičním slova smyslu, se stává médiem, jenž přijímá informace a rovněž je dále vypouští. *Journalisme citoyen* má tedy v určitém smyslu bližší vztah k publiku a klade větší důraz na kontakt s ním. Dominantní se tedy stává persvazivní složka a snaha vyburcovat publikum k diskusi. S příchodem internetu tedy došlo k jakémusi rozdělení žurnalistických technik. Žurnalista začíná pracovat více v závislosti na jeho publiku a mnohem více klade důraz na to, aby se mu zavděčil. Důležité je být zajímavým, „jít s dobou“ a následovat nové tendence v rámci sociálních sítí. Tato média už

⁷²<https://www.cidj.com/metiers/journaliste#:~:text=Le%20journaliste%20recueille%20des%20informations,%2C%20sport> (vlastní překlad)

⁷³ <https://fr.wikipedia.org/wiki/Journalisme>

⁷⁴ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval 2021, str. 11-25.

⁷⁵ TREDAN Olivier, « Le « journalisme citoyen » en ligne : un public réifié ? », *Hermès, La Revue*, 2007/1 (n° 47), p. 115-122. DOI : 10.4267/2042/24084. URL : <https://www.cairn.info/revue-hermes-la-revue-2007-1-page-115.htm>

nejsou pouhým zprostředkovatelem informace, nýbrž nastolují společenská témata týkající se široké veřejnosti a snaží se rozdmýchat diskusi a zapojit do ní i samotné publikum. Nejde již o jednostranný vztah, ale o určitou formu dialogu mezi původcem textu a příjemcem. Hranice mezi novinářem a publikem se tedy rozpadá, důležitou se stává interakce mezi dvěma stranami a novinář zároveň zprostředkovává propojení mezi obsahem tradičních médií a tím, co je publikováno v rámci nových technologií. Požadavek na to, aby žurnalista ověřoval zdroje v rámci celkové kredibility by však stále měla přetrvávat, stejně tak jako hledisko nestrannosti a uznání možnosti vícero možných úhlů pohledu.⁷⁶

3.3. Žurnalistika a její funkce

Journalisme v tradičním slova smyslu je spíše obecným pojmem označujícím disciplínu zabývající se sběrem informací a předáváním je publiku, přičemž důležitou a klíčovou složkou hraje proces jejich ověřování. Činnost žurnalisty ve svém původním slova smyslu, převážně se zaměřením na tištěná média, má dle Berniera splňovat tři základní charakteristiky:

- 1) V centru jeho zájmu by měla vždy stát prezentovaná aktualita a předávaná informace o ní.
- 2) Tato předávaná informace má být prezentována ve formě dle uvážení pisatele a bez jeho omezování, používajíc všechny prostředky k tomu, aby byla nalezena společná pravda.
- 3) Zpráva má být šířena médii, které pisateli garantuje nezávislost vůči všem ostatním oblastem, ve formě nestranného názoru vůči politice, ideologii či společnosti, pro kterou píše.⁷⁷

Hlavní funkce žurnalisty by stále mělo být hájení svobody slova a projevu. Žurnalismus má představovat příklad boje za lidská práva a svobodu. Z tohoto důvodu se také často operuje s novinářinou jakožto s tzv. „*quatrième pouvoir*“ – čtvrtou mocí. Francouzské pojetí žurnalistiky se tak obecně zdá být mnohem více důležité v oblasti lidských práv a boje za svobodu projevu.⁷⁸

⁷⁶ CARON-SERGERIE, Élisabeth. *Le journalisme citoyen, une nouvelle ère pour votre équipe et votre public !*. publié par l'AMECQ, L'Association des médias écrits communautaires du Québec, 2020.

⁷⁷ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval 2021, str. 11-25.

⁷⁸ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval 2021, str. 11-25.

„Dire ce qui se pase, ce qui vient de se passer, ce qui va se passer“⁷⁹

„Říci, co se děje, co se právě stalo a co se stane“

Balle mluví o funkci žurnalistiky jako o misi žurnalisty být svědkem dění a historie, a předávat toto svědectví dál široké veřejnosti. *Podstata žurnalismu tkví v delimitaci této oblasti intervence: poskytuje aktuální informace, ať už ve formě oznámení události či líčení toho, co se děje, co se právě stalo nebo co indikuje dění v blízké předvídatelné či předvídané budoucnosti. (L'essentiel réside en effet dans la délimitation d'un domaine d'intervention : l'information d'actualité, soit l'annonce et le récit de „ce qui de passe“, du passé immédiat et de l'avenir prévisible ou prévu).*⁸⁰ Žurnalistika představuje typ komunikace, jež udržuje a zaměřuje se na mezilidské vztahy a kontakt. Rovněž slouží jako prostředek ovlivnění druhých za účelem prodání názoru či vštípení myšlenky. Persvazivní charakter je v rámci žurnalistiky výrazným faktorem, a ne nadarmo jsou ve francouzské terminologii novináři často označováni jako *„les hommes d'influence“* a samotná žurnalistika jako *„le quatrième pouvoir“* doplňující tři zavedené státní moci zavedené již Charlesem Louis de Montesquiou.⁸¹ Tato nominace je založena na přeceňované moci médií, jejich schopnosti přesvědčit lidi, ovlivnit je ke změně názoru a přimět je jednat jinak, než by původně chtěli. *(Les accusations se nourrissent d'abord d'une surestimation du pouvoir des médias, de leur capacité à persuader les gens, à les faire changer d'avis, à les faire agir autrement qu'ils le voudraient.)*⁸² K novinářům vzhlížíme jako k někomu, kdo nám podává pravdivý obrázek a kdo nám poradí, jak se zachovat či jednat a co si myslet.

V žurnalistickém stylu jde tedy o kombinaci dvou primárních funkcí – funkce informativní a funkce „usilující o pozornost“ (*fonction affectant*), jež můžeme v české terminologii částečně přirovnat k funkci persvazivní. Důležité je vyjádření se co nejpresnějším a nejstručnějším způsobem za účelem rychlého přenosu nejnovějších informací, stejně tak jako vynaložení co největší snahy na efektivní ovlivnění a přesvědčení čtenáře o svém odstínění pohledu na danou aktualitu. Je nutné čtenáře oslovit dostatečně „hlasitým“ způsobem, aby novinář zmobilizoval pozornost publika a přenesl informaci na co největší masy lidí.⁸³

⁷⁹ BALLE, Francis, Les Médias. Coollection Que sais-je ? Presse universitaires de France/ Humensis, 2020.

⁸⁰ BALLE, Francis, Les Médias. Coollection Que sais-je ? Presse universitaires de France/ Humensis, 2020, str. 57. (vlastní překlad)

⁸¹ BALLE, Francis, Les Médias. Coollection Que sais-je ? Presse universitaires de France/ Humensis, 2020, str. 90.

⁸² BALLE, Francis, Les Médias. Coollection Que sais-je ? Presse universitaires de France/ Humensis, 2020, str. 90. (vlastní překlad)

⁸³ <https://coggle.it/diagram/X4QeJKvs7h4dTEP4/t/le-style-des-journalistes-et-publicistes-de-la-presse>

Podstatným požadavkem je tedy vyhledání vhodného a relevantního tématu, které má potenciál zaujmout publikum a jeho následné kvalitní a zajímavé zpracování bohaté na dostatek informací. Komunikát musí mít důvod, proč být zveřejněn, což samozřejmě závisí rovněž na preferencích společnosti či edičního domu, pod který novinář spadá. Zdroje použité k vytvoření komunikátu by měly vždy být důvěryhodné a rozmanité, aby podporovaly důvěryhodnost a kvalitu sdělované informace a splňovaly informativní i persvazivní funkci. Oblíbený model pro předávání informace je inspirován a ovlivněn anglo-saxonským přístupem, který směřuje k silné objektivitě za využití pravidla 5 W. Ten v rámci vyčerpávající informativnosti směřuje k zodpovězení pěti primárních otázek: Kdo? Co? Kde? Kdy? A Proč? (*Who? What? Where? When? Why?*). Z hlediska pořadí a členění informací je důležitá jejich hierarchizace, přičemž bychom měli začínat tím nejdůležitějším a podstatou celého komunikátu, popřípadě tím, co je nejaktuálnější. Dále pak nabalujeme okolnosti, vysvětlení a dodatkové informace společně s projevením případného odstínění názoru či zhodnocení persvazivního charakteru.⁸⁴ Tento princip je nazývám „principem obrácené pyramidy“.⁸⁵

Žurnalistický projev je tedy založen především na předávání informace takovým způsobem, aby byla co nejpříjemnější a co nejvýstižnější pro co nejširší publikum, přičemž musí splňovat určitá kritéria v rámci všeobecné srozumitelnosti vyjadřování tak i definice úhlu pohledu, respektování zájmů vydavatele a kvalitního jazykového projevu. Hlavním objektivem dle Grevisse je umět psát pro to, abych chtěl být čten a byl čten.⁸⁶

Je tedy jasné, že žurnalistický projev není nic jednoduchého a zároveň je velmi specifický, jelikož musí jednat sám za sebe (popřípadě za ediční dům), ale zároveň ve jménu veřejnosti. Je v postavení, kdy uzavírá pomyslnou smlouvu s četbou, jež produkuje, a zavazuje se k tomu být důvěryhodným zdrojem a svědkem. Mezi jeho úkoly spadá závazek oslovit publikum a být pro něj srozumitelným. Skrze šikovné techniky projevu má snáze upoutat pozornost a předat prezentovanou informaci. *Žurnalista má psát pro svého čtenáře.*⁸⁷

3.4. Charakteristika žurnalistického stylu a jazyka

⁸⁴ https://pedagogie.ac-strasbourg.fr/fileadmin/pedagogie/clemi/semaine_de_la_presse/Techniques_redactionnelles.pdf

⁸⁵ [https://fr.wikipedia.org/wiki/Pyramide_inversée_\(journalisme\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Pyramide_inversée_(journalisme))

⁸⁶ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014.

⁸⁷ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 17.

„Le reporter, c'est un œil, un nez et une oreille branchés sur un stylo.“⁸⁸

„Reportér je oko, nos a ucho zavěšené na pero.“

Ch. Massuy popisuje žurnalistiku je disciplínu předávající nám informace týkající se aktuálního dění. Aby k nám zpráva dorazila úspěšně, je tedy její nedílnou součástí práce s jazykem a jeho dobré ovládní. To jde ruku v ruce s obratnými vyjadřovacími schopnostmi, díky kterým novinář podá informaci v takové formě, aby čtenáře zaujala, zapůsobila na něj a předala mu potřebné poselství. Proto je schopnost psát a vyjadřovat se výstižně stěžejním požadavkem na dobrého novináře. Jakožto zprostředkovatel informace zvenčí pro širokou veřejnost má za úkol skrze jazyk nejen danou informaci předat, ale současně čtenáře zabavit a zaujmout. Jazyk je tedy jeho největším nástrojem. Jeho úkolem je zaznamenat ucelený obraz o události tak, aby byl text co nejvýstižnější, zábavný a pěkně napsaný, s předpokladem, že v něm nebude chybět žádný podstatný detail. V ideálním případě se tak adresát pobaví, zatímco se i něco dozví. Je třeba zajistit čtenáři při čtení hezkou a příjemnou atmosféru, která jej bude motivovat dočíst článek do konce a vnímat téma. Rovněž musí mít dar umět vytáhnout z tématu – „*l'art de faire bref*“⁸⁹ - to nejdůležitější ve formě relevantních informací. Snaží se o propojení žurnalistického tématu s literárním i běžným jazykem, čímž prezentuje realitu tak, aby byla přívětivější na přijetí širokou veřejností. Pro dosažení co nejlepšího dojmu míchá všechny možné prostředky pro precizní ale současně pitoreskní popis události s detaily, které pro čtenáře budou zajímavými. To zvyšuje požadavek na volbu a znalost vybraného a rafinovaného jazyka a apel na jazykovou správnost a bohatou slovní zásobu. Nicméně, jelikož jde stále především o líčení reálných událostí, je zde zároveň požadavek na observační pohled, objektivní popis a dostatečnou míru aktuality a přesnosti vyjádření, která se blíží vědeckému a odbornému stylu. U Massuy se setkáváme s pojmy jako je „*description narrativisée*“, „*description-récit*“ nebo „*description dramatisée*“, jež má definovat stav propojení a rovnováhu obojího. Pro dosažení co nejlepšího efektu je tedy toto žádoucí toto mezi-žánrové a mezi-stylové míchání.⁹⁰

⁸⁸ MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: *Pratiques : linguistique, littérature, didactique*, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite. pp. 35.

⁸⁹ MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: *Pratiques : linguistique, littérature, didactique*, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite. pp. 36.

⁹⁰ MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: *Pratiques : linguistique, littérature, didactique*, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite. pp. 35-48.

Pro účely funkčnosti sdělení je třeba držet se v rámci žurnalistického zásad textuality a obecných lingvistických prostředků. Požadavky na koherenci a kohezi, zasazení do kontextu a situace a dobrý progresivní spád textu jsou jasný předpokladem pro úspěšnou tvorbu komunikátu. Důraz je kladen na preciznost vyjádření a smysl pro detail, uvedení co nejvíce detailních informací výrazně zvyšuje důvěryhodnost a pravděpodobnost sdělení a tvoří tedy nezbytný základ pro persvazivní funkci komunikátu. V určitých zdrojích je tato konkrétnost a detailnost přirovnávána k technice „*obráceného trychtýře*“, jež spočívá v sérii detailů, které společně podávají zúženou a konkrétní informaci přibližující celkové téma, na jehož základě se dostaneme k obecnému a více abstraktnímu vnímání tématu.⁹¹

Z hlediska tradice se rovněž žurnalista ve svém projevu ubírá k dostatečné míře standardizace projevu, jednak z hlediska jednodušší asimilace nových informací ze strany čtenáře, jemuž jsou standardizované a modelové formulace již dobře známé, a tedy lépe a jednoduše tak přijme celou prezentovanou publikaci. Na druhou stranu toto používání známých a standardizovaných technik a formulí znatelně zjednodušuje a urychluje práci při tvorbě komunikátu, což je z hlediska častého časového presu ve sféře žurnalistiky žádoucím faktorem. Jedná se tedy o mix *vhodného vyjadřování a normy*, jež je další z důležitých charakteristik žurnalistického stylu.⁹²

Nezbytným prvkem, který charakterizuje žurnalistický styl je schopnost autora zakomponovat do svého projevu argumentativní dimenzi, jež podporuje informační funkci, ale především zapojuje funkci persvazivní. Kromě vhodně zvolených argumentů a příčin může persvazi podpořit i logická organizace textu.⁹³

„le couple magique : informer et accrocher“⁹⁴

„Kouzelná dvojka: informovat a zaujmout“

Ač stojí informativní charakter v rámci srozumitelnosti, preciznosti a konkrétnosti komunikátu na přední pozici charakteristik žurnalistického stylu, Grevisse upozorňuje na fakt, že čtenáře je nutné zaujmout již od prvních řádek. Za účelem upoutání a následného udržení

⁹¹ MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: Pratiques : linguistique, littérature, didactique, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite. pp. 35-48;

⁹² <https://coggle.it/diagram/X4QeJKvs7h4dTEP4/t/le-style-des-journalistes-et-publicistes-de-la-presse>

⁹³ MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: Pratiques : linguistique, littérature, didactique, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite. pp. 35-48;

⁹⁴ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 19.

pozornosti je nutné, aby byl komunikát „viditelný“ a zkrátka dobře zapamatovatelný. Kombinace s vhodně voleným obrazovým materiálem, grafickými prostředky, použití důmyslné intertextuality, důraz na výběr lexika, zajímavá syntax a různá větná modalita navozuje hlubší kontakt s příjemcem, přesvědčuje jej a ovlivňuje, aby v četbě pokračoval a aby lépe přijal prezentovaný postoj. *Účinný text je text, jež umožňuje účinnou četbu, tzn. text, který čtenáři umožní být obohacen o novou informaci (un texte efficace es tun texte qui permet une lecture efficace, c'est-à-dire qui permettra au lecteur d'être enrichi d'une information nouvelle).*⁹⁵ Je třeba čtenáři umožnit vnímat text všemi smysly a dopřát mu nerušený požitok z četby. Pokud se takový rušivý element vyskytne, je těžké se do četby ponořit znovu, jak je tomu i v případě umělecké literatury. Novinář svým způsobem také vypráví příběh a žurnalistický text je tedy možno přirovnat k určitému typu narace. Pro realistický, živý a energický popis a vyprávění se ve francouzském pojetí žurnalistiky pracuje s termínem *hypotypose*. Jedná se o typ líčení, který vzbuzuje napětí, je velmi čtivý a pro čtenáře zábavný. Velmi časté je pro něj využití historického prezentu, jakožto hlavního vyprávěcího času. Ten dává čtenáři pocit, jako by se popisovaná událost odehrávala přímo před jeho očima a vtahuje jej dovnitř, což napomáhá vzbuzovat jeho důvěru a celkovou uvěřitelnost žurnalistického popisu. Při takovém popisu nejde jen o to, podat čtenáři informace, ale rovněž mu umožnit novou realitu a přesvědčit ho a nabídnout mu co nejvíce ujišťujících tvrzení a faktorů, zkráceně argumentů, pro přijetí popisované skutečnosti. Autor navazuje kontakt se čtenářem za pomoci společností obecně přijímaných klišé, důrazu na čtivost a srozumitelnost a intertextuality, jež mu přináší slovesné formy a lexikum známé již z dřívějšíka, z již dříve připravených textů.⁹⁶

Srozumitelnost v rámci žurnalistiky je chápána pouze v rámci určité čtenářské smlouvy respektující publikum. Nejde o komunikační přesvědčovací techniky, ale o poskytování jasných a srozumitelných informací. Srozumitelnost se neomezuje pouze na text. Má zabránit „efektu stěrače“, jež má za následek čtenářovo rozptýlení a rychlého procházení žurnalistického textu. Přesnost informací bude mít vždy přednost před prostředkem upoutání pozornosti. Nicméně snaha o vyváženost těchto dvou elementů je žádoucí (La lisibilité ne se conçoit, en journalisme, que dans le cadre d'un contrat de lecture respectueux du public. Il ne s'agit pas d'une technique de communication persuasive, mais bien d'offrir une information claire et

⁹⁵ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 21. (vlastní překlad)

⁹⁶ MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: *Pratiques : linguistique, littérature, didactique*, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite. pp. 35-48;

compréhensible. La lisibilité n'est pas limitée au texte. Son application vise à éviter l'effet "essuie-glace" qui entraîne le lecteur dans un parcours distrait et rapide de son journal. La précision de l'information sera toujours privilégiée à l'accroche. Mais c'est à l'équilibre de ce couple (information/accroche) qu'il faut tendre.)⁹⁷

3.5. Jazykové prostředky

Jak již bylo zmíněno, s příchodem internetu a nových technologií do sféry médií byly vytvořeny nové nároky na písemný žurnalistický projev. Je třeba být důraznější a zároveň se svým projevem co nejvíce přibližovat publiku. Není to však pouze příchodem nových technologií, čím je ovlivněn tento jazykový obrat blíže ke čtenáři z řad široké veřejnosti. Obecně se autoři publicistických textů hojně uchylují k prostředkům familiární mluvy, nicméně zároveň ji kombinují s vyšším stylem jazyka. V jejich projevu tak nalezneme mnohdy prvky nespisovného jazyka v těsném sousedství s prvky jazyka knižního. Nicméně toto míchání vyššího a nižšího stylu musí splňovat určité principy estetického protikladu a musí stále udržet dostatečnou míru srozumitelnosti a přijatelnosti komunikátu.⁹⁸

Z hlediska morfologické roviny novináři často používají prvky hovorového jazyka, čímž uvolňují „atmosféru“ a přibližují se běžnému čtenáři. Dále se obvykle využívá jmen v jednotném čísle, avšak s významem hromadný a kolektivním. Naopak, osobní zájmena značící 1. os.sg. bývají nahrazena 1. os.pl. v rámci generalizace tématu. Určitou míru osobního přístupu formou 1. os.sg. můžeme však zaznamenat v komunikátech se zvýšenou mírou subjektivity, nicméně její použití by mělo být dostatečně diskrétní.⁹⁹ Důraz na kumulaci adjektiv a přičestí participií přítomných i minulých je rovněž zřejmý. Ty slouží ke zhodnocení aktuality a posilují zabarvení postoje pisatele, což posiluje účinek persvaze. Využití formy superlativu mluví samo za sebe a nese v sobě velkou dávku ovlivnění a přesvědčení. Co se týče použití sloves, jsou preferovány jednoduché slovesné tvary, především tvar přítomného a imperfekta. Od použití *passé simple* se, na rozdíl od umělecké literatury, upouští. Střídání různých slovesných časů je žádoucí, ne však na úkor srozumitelnosti.¹⁰⁰ Činný rod často

⁹⁷ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 35. (vlastní překlad)

⁹⁸ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 19.

⁹⁹ <https://coggle.it/diagram/X4QeJKvs7h4dTEP4/t/le-style-des-journalistes-et-publicistes-de-la-presse>

¹⁰⁰ MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: *Pratiques : linguistique, littérature, didactique*, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite. pp. 35-48;

převažuje nad použitím rodu trpného. Na druhou stranu, použití trpného rodu, reflexiv a polo-reflexiv zase posiluje obecnou platnost tvrzení a tvoří teda také jeden z prostředků persvaze. Aby text přirozeně a nerušeně plynul, je v rámci žurnalistického stylu rovněž zvýšen požadavek na používání rozmanitých a výstižných spojovacích výrazů na pomezí spojek, adverbálních či předložkových výrazů a částic, které napomáhají větné modalitě.¹⁰¹

Nejvíce prostředků nalezneme zřejmě na rovině lexikální, jež je z hlediska jejich volby i nejzajímavější. Jak jsme již avizovali výše, lexikum žurnalistického stylu má široké rozpětí a hojně využívá téměř všechny registry jazyka, počínaje spisovným jazykem, přes jazyk hovorový a konče jazykem zastaralým a knižním. Je význačný a odlišuje se díky své tematické diverzitě a stylistickému bohatství. Propojuje svět neutrálního jazyka, v rámci srozumitelnosti pro co nejširší veřejnost a zároveň hojně využívá familiární frazeologismy. Výběr lexika je vždy silně spjat s tématem a konkrétním žánrem. Žurnalistický styl totiž pokrývá skutečně velmi široké tematické pole zahrnující vážná společenská témata i banální historky bulváru. Každé z těchto témat má tedy jiné nároky na slovní zásobu. Záměrná volba nekorespondujícího lexika může být rovněž jedním z jazykových prostředků žurnalisty za účelem upoutání pozornosti čtenáře, nicméně musí být volena s dostatečnou opatrností a vkusem, aby nebyla porušena srozumitelnost a soudržnost informace. Nicméně takové obohacení formou hry s jazykem může podpořit čtivý charakter komunikátu a zajistit si mnohé fanoušky. Do lexikálních prostředků můžeme rovněž zařadit intertextualitu, jež může text oživit text vhodným a trefným výběrem citací či frazeologismů či expresivitu vyjadřování, jež značí míru subjektivity autora a jež cílí na emoce čtenáře za účelem persvaze. Této tematice a jejímu popisu jsme se již věnovali v jedné z předchozích kapitol. Z hlediska volby lexika je obecně vhodné vyhýbat se častému opakování stejných slov a slovních spojení a projevit dostatečnou míru bohaté slovní zásoby a konkrétních, výstižných pojmů.¹⁰²

Rovněž syntaktické prostředky se liší v závislosti na druhu a žánru komunikátu. Obecně je však zastáváno stanovisko použití jednodušší syntaxe, v čele s jednoduchými souvětími či větami jednoduchými. Čtivost a srozumitelnost se odráží ve stylu psaní: preferovány jsou krátké věty, jednoduché a lineární větné struktury a omezení dlouhých rozvitých přívlastků či příslovečných určení, stejně jako čistá interpunkce bez středníků či závorek.¹⁰³ Jasnost větné konstrukce je dle Grevisse hlavním předpokladem pro pochopení sdělení, pokud je věta

¹⁰¹ <https://coggle.it/diagram/X4QeJKvs7h4dTEP4/t/le-style-des-journalistes-et-publicistes-de-la-presse>

¹⁰² GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 9-37.

¹⁰³ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 9-37.

zformována nelogicky, poselství celé informace ztrácí na významu. Rozmanitější je na druhé straně různé využití větné modalit a slovosledu, jež může rovněž významně ovlivnit smysl celého sdělení. Použití exklamací, řečnických otázek a odpovědí, opakování či zásahy do tematicko-rematického členění může pozitivně ovlivnit persvazivní charakter syntaktické konstrukce. K tomuto tématu jsme se však také věnovali v jedné z předchozích kapitol, nemá tedy cenu jej zdlouhavě opakovat.

Uvedli jsme si tedy, že z hlediska volby jazykových prostředků je žurnalistický styl velmi rozmanitý a jeho slovní zásoba pokrývá téměř všechny vrstvy lexika. Velký důraz je přitom kladen na zaměření na širokou veřejnost a přiblížení se jejímu stylu komunikace. Z tohoto důvodu vedle primárně používané formy neutrálního spisovného jazyka často žurnalista využívá mnoho obrátů z jazyka „lidového“, familiárního a nespisovného.

Na druhé straně *je ve francouzské tradici žurnalistický písemný projev značně definován jako „bastardizované“ propojení politiky a literatury. Velmi aktuální je pojetí tzv. syndromu novináře, jež se v důsledku zklamání z těchto „ušlechtilých“ oborů uchýlil právě k tomuto povolání. Stále také přetrvává touha novinářů, ať už jsou slavní, nebo ne, napravit si reputaci vydáním literárního textu. (Dans la tradition française, le journalisme s'est toujours défini dans la filiation abâtardie de la politique et de la littérature. Aujourd'hui encore, le syndrome du journaliste réfugié en cette occupation, des suites de ses déceptions en disciplines „nobles“, reste très présent. On observe aussi toujours la volonté de journalistes, célèbres ou non, de redorer leur réputation par la parution d'un texte littéraire.)¹⁰⁴ Určitá touha po noblese vyjadřování a pozlacené reputaci žurnalistické profese, aspirující směrem k literatuře, je evidentní. Míra knižních výrazů a rafinovaného vyjadřování tento vztah jen potvrzuje. Tuto politicko-literární tradici doprovází použití „já“ a někdy i oslava vlastní subjektivní a ega. Má to své kořeny u velkých historických osobností, jakými jsou Chateaubriand, Zola či Camus, které vytvářejí napětí mezi člověkem literárním a člověkem disponujícím mocí, mezi názorem a propagandou. Tato tradice se dodnes vyznačuje klasickým demokratickým modelem, který umožňuje komukoli, na základě kolektivní svobody vyjadřování názorů a svobody tisku, vykonávat profesi novináře bez zvláštních požadavků na vzdělání.¹⁰⁵*

¹⁰⁴ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014, str. 10.

¹⁰⁵ GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a., 2014

3.6. Typologie a klasifikace žurnalistického stylu

„Il n’y a pas de journalisme. Il y a des journalismes.“¹⁰⁶

(Není jen jedna žurnalistika. Jsou žurnalistiky. “)

Jak uvádí Bernier, v žurnalistickém stylu a žurnalistice obecně se můžeme setkat s velmi rozmanitou pluralitou přístupů a metod, což jsme již mohli zaznamenat a pochopit na základě její obecné definice a popisu jejích prostředků. Každý z těchto přístupů má za úkol cílit na jinou složku komunikace a má jinou funkci, přičemž funkce, které žurnalistika ve většině společností pokrývá, je rovněž velmi rozmanité množství. Mimo základní zmiňované funkce informativní, persvazivní a ovlivňovací můžeme jmenovat i funkci formativní, demokratickou a demokratizující, „angažovanou“, mobilizující, agitující až „burcující“, zábavnou a expresivní či funkci, která má za úkol propagovat společenské či skupinové hodnoty. Všechny však nesou společný prvek, mají za úkol vyprávět realitu a aktuální dění širokému publiku.

Různé sféry žurnalistiky seskupují diskurzivní aktivity, jež používají rozmanité žurnalistické techniky různých forem (rozhovor, argumentace, ilustrace, titulky, ...) za účelem naplnění výše zmíněných funkcí. Dle těchto rozmanitých funkcí, technik, přístupu novinářů ke společnosti a publiku a jejich cíle Bernier žurnalistiku klasifikuje do čtyř kategorií:¹⁰⁷

3.6.1. Žurnalistika informativní

Předmětem informativní žurnalistiky je především práce s aktualitou a schopnost jejího rozšíření na co nejširší spektrum publika. Jak je jasné již z jejího pojmenování, její primární funkce je funkce informační. Demonstruje občanské právo na obecnou informovanost ohledně důležitých aktuálních společenských událostí. Zaměřuje se na zprostředkovávání a předávání fakt, která by měla být ověřená a podložena relevantními zdroji. Novináři mají za úkol hlídkovat na poli společenské situace v rámci sféry politické, ekonomické, kulturní a dalších a následně interpretovat vysledovaná fakta, čím usilují o celospolečenské pochopení situace. *Vigie et adversité*: novinář usilující o informovanost všech občanů bedlivě a ostražitě sleduje aktuální dění a je připraven prezentovat každou nepřízeň osudu či neštěstí. Pracuje ve službách

¹⁰⁶ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l’Université Laval 2021, str. 1.

¹⁰⁷ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l’Université Laval 2021, str. 1-15.

občanského práva a usiluje o celospolečenskou gramotnost týkající se důležitých společenských témat, která se dotýkají všech. Velký apel na faktitivnost, relevantnost a pravdivost předávaných informací by měl být samozřejmostí. Zároveň prostupuje a komunikuje s ostatními kategoriemi, především s persvazivní žurnalistikou. Mezi žánry spadající pod informativní žurnalistiku můžeme uvést anketu/ průzkum, zprávu, zápis (*compte rendu*) či analýzu.¹⁰⁸

Anketa/průzkum/vyšetřování (*l'enquête*)

V české terminologii bychom anketu zřejmě definovali spíše jako doplňující materiál sloužící k doložení faktů. Francouzská *enquête* však představuje žurnalistický žánr ve formě článku či série článků, jež je založena na předchozí vznesené otázce. Poskytuje tak odpověď na tuto otázku a nové informace.

Zpráva (*la nouvelle*)

V případě tohoto žánru se jedná o objektivní text, který na základě aktuální události co nejefektivněji prezentuje zásadní nová nebo zajímavá fakta. Apeluje se zde na co nejpřesnější, nejrychlejší, nejjednodušší a nejstručnější formu prezentace aktuality, jež bude srozumitelná pro širokou veřejnost.

Zápis (*le compte rendu*)

Le compte rendu představuje jakousi formu reportáže, jejíž definici již známe. Nicméně v tomto případě se jedná o reportáž z události, které se novinář přímo zúčastnil a pořizuje z ní formu zápisu, přičemž dodržuje chronologii sledu událostí a podává o ní svědectví.

Analýza (*l'analyse*)

V případě analýzy se jedná o žánr, jež je ryze založený na faktech a jejich čisté prezentaci, jež se snaží čtenáři poskytnout co nejlepší pochopení a vhled do tématu. Novinář podává vysvětlení zcela objektivní a zřídka se jakéhokoli prostoru na vlastní názor.¹⁰⁹

3.6.2. Žurnalistika persvazivní a ovlivňovací

¹⁰⁸BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval 2021, str. 8.

¹⁰⁹<http://reseau-crem.lacsq.org/projet/genres.pdf>

Persvazivní a ovlivňovací žurnalistika silně inklinuje k demokratickým debatám a zaměřuje se přímo na ovlivnění adresáta, jímž je co nejširší publikum. Pro naši práci je tento typ žurnalistiky nejrelevantnější, jelikož právě zde se bude persvaze projevovat nejmarkantnějším způsobem a měli bychom zde tedy naleznout nejvíce jazykových persvazivních prostředků, vhodných k naší analýze. Tento typ žurnalistiky pracuje stále s rovinou informativnosti, nicméně posouvá ji na dimenzi přesvědčovací, kdy se za pomoci vhodné argumentace různé míry a vhodné volby jazykových prostředků snaží přesvědčit publikum o svém pojetí pravdy, o svém postoji a úhlu pohledu. K tomu používá rozmanité a hojné množství prostředků argumentace ve formě uvádění důvodů a příčin, prezentace názoru, komentování či polemiky. V některých případech je tato argumentace dovedena až do extrému a hraničí s provokací ve formě karikatury či kritiky. Persvazivní žurnalistika by měla jednoznačně působit na kritické myšlení příjemce a vybízet jej k debatě. Klíčovým slovem je zde *influence* neboli ovlivnění, jež dokonale demonstruje ideu persvaze – cílem je ovlivnění příjemce za účelem aktivizace jeho přemýšlení či jednání. Mezi žánry tohoto stylu žurnalistiky řadíme úvodník, *chronique* (kronika v tisku, můžeme přirovnat ke zprávě), komentář (*billet*), kritika či recenze, blog, karikatura.¹¹⁰

Úvodník (*l'éditorial*)

Nacházející se často na titulní straně novin, zapojuje celé noviny a prezentuje hlavní téma. Jedná se o krátké a jasné, dobře viditelné, prezentování aktuality, která prostupuje celým vydáním novin.

Komentář (*le billet*)

V české terminologii bychom k pojmu *le billet* přiřadili nejbližší význam termínu komentář. Skutečně se jedná o komentář či subjektivní zhodnocení ze strany autora, autonomní nebo vztahující se k předcházejícímu článku. Často je prezentován ve formě nečekané pointy či postřehu autora se zapojením humoru či drzosti.

Zpráva/kronika (*la chronique*)

Tento typ článku nese zřetelný posuzující charakter a cílí na vysvětlení a na přesvědčení více nežli na prostý přednes fakt. Přibližuje se spíše k disertaci než k vyprávění.¹¹¹ Má za úkol

¹¹⁰ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval 2021, str. 9.

¹¹¹ BALLE, Francis, *Les Médias. Coolection Que sais-je ? Presse universitaires de France/ Humensis*, 2020. (vlastní překlad)

projevit znaky odvahy, surové upřímnosti a prozíravosti ze strany novináře. Proto je velmi významnou v rámci investigativní žurnalistiky.

Kritika a recenze (*la critique*)

Žánr kritiky a recenze, jež se dá ve francouzské terminologii shrnout jednotně termínem *la critique* se vyjadřuje ke kulturní produkci či události. Nabízí nám směs komentáře a informací obsahující osobní hodnocení a názor jejího autora.¹¹²

Karikatura (*la caricature*)

Výrazněji citově zabarvený charakter nese karikatura. Ta má často odsuzující a provokativní podtón, který má podněcovat k zamyšlení. Za zdánlivě zlehčujícím, ironickým a zábavným prvním dojmem se tak skrývá pečlivě promyšlené cílení na lidskou mysl a persvazivní účinnost sdělení.¹¹³

3.6.3. Žurnalistika zaměřená na propagaci a spolupráce v rámci zvláštních a speciálních zájmů

Tento typ žurnalistiky se malinko vymezuje svým chápáním informace jako takové a rovněž svou cílovou skupinou, jež je často zredukována se široké veřejnosti na konkrétní skupinu publika. Samozřejmě cíl oslovit co nejširší publikum přetrvává, z hlediska předávané informace se již tematika zdaleka netýká celé společnosti a má tedy předpoklad oslovit „prominentní“ skupinu. Tato „propagační“ žurnalistika jedná v zájmu konkrétních organizací, institucí či skupin a prezentuje jejich názory, postoje a cíle. Zároveň usiluje o to řídit veřejné věci ve prospěch toho, s kým spolupracuje a koho prezentuje. Má velmi blízko k reklamě či něčemu, co můžeme nazývat „žurnalismus značkový“, tedy žurnalismus zabývající se prezentací konkrétní značky. Jedná tedy v duchu této spolupráce s tím, koho prezentuje a propaguje, a prioritně v zájmu konkrétní věci veřejné či soukromé. Nenechme se zmýlit, mimo tuto sféru, která skutečně silně inklinuje k reklamě, sem řadíme například žurnalistiku, která má jednat v prospěch míru, vyřešení problému či podpory vývoje a progresu.¹¹⁴

¹¹² http://uoh.univ-montp3.fr/j_ameliore_ma_maitrise_du_francais/T-COM-genres/co/genre_journalistique.html

¹¹³ <https://yakamedia.cemea.asso.fr/sites/default/files/upload/Je-m-informe-les-differents-genres-journalistiques-compress.pdf>

¹¹⁴ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval 2021, str. 9.

3.6.4. Žurnalistika zaměřená na zábavu a obchod

Poslední kategorie žurnalistiky se zaměřuje především na pobavení a rozptýlení svého publika. Klade důraz především na zábavnou formu prezentace, která bezpochyby cílí na lidské emoce. Dá se tedy předpokládat, že právě v tomto typu žurnalistiky nalezneme nejvíce familiérních a expresivních výrazů vykreslujících rozmanitá témata z běžného života. Volí témata, která působí publiku rozptýlení, snaží se podnítit kuriozitu a rozproudí jeho zvědavost. Zároveň působí na celou řadu jeho emocí a snaží se je probudit za každou cenu. Ať už je to formou vzbuzení radosti, vyvolání lítosti či starosti, jeho šokováním či překvapením, důležité je „prolomit ledy“ a nenechat příjemce chladným. Jejím posláním je vytrhnout příjemce ze strastí jeho každodenního života a odlehčit jej. Do širokého spektra pole působnosti tohoto typu žurnalistiky můžeme zařadit publikace týkající se kulturního dění, sportu, životního stylu, módy, hudby, cestování apod. V určitých případech může mít rovněž velmi blízko k reklamě a propagační žurnalistice.¹¹⁵

3.6.5. Styl informativní, analytický a umělecký

Z obecného hlediska můžeme však i v rámci francouzského pojetí pracovat s rozdělením přirovnatelným k tomu, které je blízké českému dělení publicistického stylu a mluvy tištěných médií (*le style des journalistes et publicistes – langage de la presse*), a to na styl zabývající se především informativností (*d'information*), analytický styl (*analytique*) a styl umělecko-žurnalistický (*artistique et journalistique*).¹¹⁶ Jelikož je toto rozdělení a definice skutečně srovnatelné s přístupem prezentovaným v rámci českých zdrojů, jejich detailnímu popisu se zde již tedy nebudeme detailně věnovat.

4. Porovnání českého a francouzského pojetí publicistického/žurnalistického stylu

Po tom, co jsme definovali a vymezili pole publicistického a žurnalistického stylu na základě české i francouzské odborné literatury a relevantních internetových zdrojů, můžeme se

¹¹⁵ BERNIER, Marc-François. *Les journalismes. Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval 2021, str. 9-10.

¹¹⁶ <https://coggle.it/diagram/X4QeJKvs7h4dTEP4/t/le-style-des-journalistes-et-publicistes-de-la-presse>

shodnout na tom, že sféra novinářiny je velmi rozmanitá, a tedy samotný publicistický styl zahrnuje mnohé a rovněž rozmanité prostředky vyjadřování. Přes některé vcelku menší rozdílnosti můžeme říct, že je pojetí tohoto funkčního stylu v rámci obou kultur dosti podobné a disponuje stejnými hlavními charakteristickými znaky. Obecně platí, že pro publicistický styl je na prvním místě důležitost informovat širokou veřejnost o aktuálním dění a převažuje v něm tedy funkce informativní. Ta je doplněna o další funkce, které se projevují v různé intenzitě podle konkrétních druhů a žánrů publicistického stylu. Jde zejména o funkci persvazivní, jež je hlavním předmětem naší analýzy. Ta úzce souvisí s funkcí ovlivňovací a formativní. Další funkce, které publicistický cíl plní, může být funkce expresivní či emotivní a funkce zábavná.

Z hlediska jazykových prostředků se v komunikátech publicistického stylu setkáváme s výraznou modelovostí vyjádření a automatizací projevu za účelem důvěryhodnosti a rovněž zjednodušení a zrychlení procesu jeho tvorby. Zároveň je ale tato automatizace ve stále větším sepětí s neustálou aktualizací jazyka a snaze následovat jeho přirozený vývoj. Jedině tak může nejlépe zapůsobit na příjemce z řad široké veřejnosti a oslovit opravdu co nejširší publikum. Publicistický projev tedy musí splňovat hledisko důvěryhodnosti, srozumitelnosti a přístupnosti co nejširší škále veřejnosti. Nejvýrazněji se toto „přiblížení“ čtenáři projevuje na rovině lexikální, kde můžeme být často svědky použití lexika z jazyka nespisovného i obecného. Na druhé straně se v publicistických textech velmi často objevují výrazy knižní, které nesou příznak vážnosti a tradice. Novináři si v rámci aktualizace velmi rádi s jazykem „hrají“ a zapojují do svého projevu aktualizovaná slovní spojení frazeologická a idiomatická, popřípadě přísloví, rčení apod.

Pokud chceme hledat rozdíly mezi francouzským a českým pojetím publicistického/žurnalistického stylu, nalezneme je již v názvu samotném. Pokud bychom chtěli do francouzštiny překládat pojem *publicistika*, dostaneme se rovnou k pojmenování *journalisme*, kterým by se překládal i pojem *žurnalistika*. Můžeme tedy říci, že toto lexikální vymezení je tedy ve francouzské tradici v určitém slova smyslu zjednodušené, jelikož vše, co souvisí s publikační činností v rámci novinářiny a zpravodajství můžeme shrnout pojmem *žurnalistika*, zatímco v české tradici používáme oba pojmy a rozlišujeme mezi nimi drobné nuance.

Další rozdíly můžeme hledat v rámci typologie a klasifikace publicistických druhů a žánrů. Dle klasického, řekněme školského a stylistického rozdělení jej můžeme klasifikovat v obou pojetích na styl informativní, analytický a beletristický (umělecký). Každý z nich rozlišujeme především na základě míry a různosti použití jazykových prostředků publicistického stylu, např. v beletristickém stylu se bude mnohem více projevovat jazyková aktualizace nežli v informačním. Ve francouzské literatuře však dohledáme další rozdělení, a to především na

základě funkce komunikátů. Nenechme se zmýlit, první rozdělení se rovněž liší z hlediska funkčnosti, jazykové prostředky neoddělitelně souvisí s funkčností komunikátu, nicméně toto „jiné“ pojetí se již dle názvu jednotlivých druhů vymezuje skutečně dle prezentovaných funkcí. Nalezneme zde tedy například žurnalistiku persvazivní a ovlivňovací, jejíž překlad bychom v české terminologii jen těžce hledali a setkáme se zde pouze s funkcí persvazivní jako takovou.

Poslední a nejobecnější rozdíl bychom měli zmínit celkové pojetí žurnalistiky na základě tradice. Žurnalismus neboli novinářina je ve francouzské tradici zakořeněna mnohem hlouběji nežli v českém pojetí a nabývá větší důležitosti a seriózního charakteru. Samozřejmě, že s rozvojem nových technologií, internetu a sociálních sítí se rovněž čím dál tím rozšiřuje prostor na méně relevantní a důvěryhodné informace, jak je tomu po celém světě. Nicméně oficiální statut žurnalisty se ve Francii stále drží a je podložen zákony a souhrnem povinností. Nároky na profesionálního novináře jsou vyšší a drží se tradice a souboru povinných etických norem, mezi něž řadíme třeba nutnost uvedení relevantních zdrojů a velký důraz na podávání ověřených informací. Rovněž je zde kladen velký důraz na hlásání svobody projevu.

ANALYTICKÁ ČÁST

5. Metoda excerpce analyzovaného materiálu a stanovení hlavní hypotézy a dílčích hypotéz

V této analytické části se zaměříme na vzorek konkrétních publicistických textů podávajících informace o šíření epidemie covid-19, který se pokusíme rozebrat z hlediska jednotlivých jazykových rovin a ověřit na něm využití a frekvenci příslušných persvazivních prostředků. Vzorek ve formě lexikálního materiálu jsme získávali z šesti sekundárních zdrojů pro každý z porovnávaných jazyků. Jako základ nám posloužily články novinového charakteru, které korespondují s tématem naší práce. Jedná se o české a francouzské deníky a týdeníky (magazíny) zaměřující se jednak na aktuální zpravodajství, a dále také na novinářinu investigativní. Z důvodu větší předpokládané rozmanitosti persvazivních prostředků jsme zařadili zdroje, jež jsou z hlediska celospolečenského pojímány jako více důvěryhodné, zaměřující se primárně na prezentaci ověřených fakt, ale také ty, které spadají do sféry bulvárního tisku. Z hlediska naší hypotézy předpokládáme, že deníky, jež jsou primárně zaměřeny na zpravodajství nám budou podávat relevantní informace k tématu, a tudíž zde nalezneme především velkou tendenci k přímé informativnosti a z hlediska persvaze zde bude důraz na uvádění přesných a konkrétních údajů, odkazování na přímé zdroje a citace. Stejně tak očekáváme větší míru prostředků automatizace a modelového vyjádření ve prospěch stručnosti a srozumitelnosti sdělení. Očekáváme větší míru prvků, které budí dojem spolehlivosti a důvěryhodnosti.

Na druhé straně jsme ale zařadili i zdroje „populárnějšího“ stylu, u nichž zase čekáme větší míru prostředků expresivního charakteru působících na lidské emoce. Dle teoretického základu předpokládáme, že v komunikátech investigativního a bulvárního charakteru nalezneme mnohem více prostředků aktualizace jazyka ve formě obrazných vyjádření, lidových výrazů a výrazů z nespisovného, popř. obecného jazyka.

Ve všech případech pracujeme pouze s internetovými verzemi vybraných zdrojů, a to především z důvodu lepší a jednodušší možnosti dohledání. Jen velmi složitě bychom hledali tištěné verze novinových článků starých více než dva roky, o to víc s konkrétní tematikou, která by byla relevantní pro náš výzkum. Rovněž sběr tištěných článků ze zahraničního prostředí by byl komplikovaný. Využití internetových zdrojů nám umožňuje rychlejší a jednodušší práci. V případě českých zdrojů jsme se rovněž zaměřili na zdroje, jež nejsou primárně tištěnými médii, ale spadají do jiné sféry masové komunikace. Nicméně se stále jedná o jistý typ

zpravodajských textů, které podávají aktuální informace, a pro účely naší analýzy to tedy není překážkou.

Protože je naše téma dosti široké a celková tematika spojená s pandemií covid-19 je záležitost, kterou se zpravodajství zabývá již více let, rozhodli jsme se pro naši analýzu zaměřit na konkrétní období a zaměřit se na články s jednotnou úzkou tematikou. Podobné či stejné téma zpracované různými zdroji nám rovněž poskytlo jednodušší a přesnější porovnání mezi různými typy a žánry zdrojů. Zaměřili jsme se tedy na komunikáty publikované v době úplného začátku pandemie covid-19, kdy se o této nemoci ještě mluvilo jako o prostém koronaviru a nebylo o ní dostupných mnoho ověřených informací. V případech obou zemí jsme pátrali po článcích informujících o prvních případech nákazy v dané zemi. Jsme si vědomi toho, že v každé z dvou porovnávaných zemí se první případy objevily v jiný čas, stejná tematika se nám ale jevila důležitějším faktorem než přesné odpovídající datum.

Pro naši analýzu jsme tedy vybrali dohromady dvanáct internetových verzí článků, šest českých a šest francouzských, jež by měly pokrývat jak rovinu „seriózního“ zpravodajství a prezentování důvěryhodných informací stejně jako rovinu investigativní novinářiny a bulvárního tisku. Jedná se o české deníky *ČT24*, *iRozhlas*, *Seznam zprávy*, *iDnes*, *Blesk a Super.cz* a francouzské deníky a týdeníky *Le Monde*, *Libération*, *Le Parisien*, *L'Obs*, *Paris Match a Public*. Jejich upřesnění a popisu se budeme ještě věnovat níže. Konkrétně jsme čerpali z následujících článků:

- 1) Článek 1 - *V Česku jsou tři lidé nakaženi koronavirem. Předtím byli v Itálii*¹¹⁷
- 2) Článek 2 - *V Česku jsou první tři nakaženi koronavirem. Všichni přicestovali ze severní Itálie*¹¹⁸
- 3) Článek 3 - *Akademik, lyžař a studentka z Itálie. Kdo je trojice nakažených v Česku?*¹¹⁹
- 4) Článek 4 - *V Česku jsou první tři lidé s koronavirem, dva Češi a Američanka*¹²⁰
- 5) Článek 5 - *Čech Petr se nakazil koronavirem v Itálii. Proč jeho manželka opustila karanténu?*¹²¹

¹¹⁷ <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3056228-v-cesku-jsou-tri-lide-nakazeni-koronavirem>

¹¹⁸ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-ceska-republika-covid-19-adam-vojtech-prvni-nakaza-tri-pripady_2003011601_vtk

¹¹⁹ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/akademik-lyzar-a-studentka-z-italie-kdo-je-trojice-nakazenych-v-cesku-90690>

¹²⁰ https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ministr-adam-vojtech-koronavirus-tiskova-konference-ministerstvo-zdravotnictvi.A200301_150713_domaci_lre

¹²¹ <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-koronavirus/636403/cech-petr-se-nakazil-koronavirem-v-italii-proc-jeho-manzelka-opustila-karantenu.html>

- 6) Článek 6 - *Alice Bendová s rouškou na Tenerife, kde se objevil koronavirus, vyděsila fanoušky. Co jim vzkázala?*¹²²
- 7) Článek 7 - *Coronavirus : un troisième cas d'infection confirmé en France*¹²³
- 8) Článek 8 - *La France touchée par le coronavirus : trois cas diagnostiqués à Paris et Bordeaux*¹²⁴
- 9) Článek 9 - *Virus chinois : deux cas d'infection à Paris, un autre à Bordeaux*¹²⁵
- 10) Článek 10 - *Deux cas confirmés du coronavirus en France, les premiers en Europe*¹²⁶
- 11) Článek 11 - *Quatrième cas de coronavirus en France, le patient dans un "état clinique sévère"*¹²⁷
- 12) Článek 12 - *Coronavirus : grosse boulette et grosse "panique" dans un aéroport pour la chanteuse Vitaa...*¹²⁸

V rámci zjednodušení a větší přehlednosti je budeme dále citovat pod tímto označením – Článek 1-12. Celé články přikládáme v rámci přílohy této diplomové práce.

Snažili jsme se zařadit články se společnou tematikou a společným časovým rámcem, ale přesto rozdílné v rámci novinářských stylů a odvětví. Vzorek obsahuje zástupce zpravodajství v internetové, televizní, rozhlasové i původně novinové formě. Zároveň jsme zvolili zástupce stylu čistě zpravodajského, stylu analytického a zástupce bulvárního tisku. Zvolený vzorek není příliš objemný, nicméně jsme vsadili na ruční analýzu a dokázání toho, že i na malém vzorku se dá najít velké množství pervazivních prvků, což ve výsledku může potvrdit jejich skutečně systematické používání. V rámci stanovení naší hypotézy a rozlišení je nyní stručně definujeme a popíšeme jejich povahu.

Je nutné zmínit, že ačkoli jsme se v našem případě přiklonili k ruční analýze, zajisté by bylo vhodné a zajímavé analyzovat vzorek rovněž s využitím specializovaných korpusových softwarů či manažerů, jakými jsou například *Manatee*, *Bonito* či *SketchEngine*. Přispělo by to

¹²² <https://www.super.cz/687671-alice-bendova-s-rouskou-na-tenerife-kde-se-objevil-koronavirus-vydesila-fanousky-co-jim-vzkazala.html>

¹²³ https://www.lemonde.fr/planete/article/2020/01/24/coronavirus-deux-premiers-cas-confirmes-en-france-a-bordeaux-et-paris_6027158_3244.html

¹²⁴ https://www.liberation.fr/france/2020/01/24/la-france-touchee-par-le-coronavirus-deux-cas-diagnostiques-a-paris-et-bordeaux_1775173/

¹²⁵ <https://www.leparisien.fr/societe/sante/virus-chinois-deux-premiers-cas-positifs-en-france-a-bordeaux-et-paris-24-01-2020-8244024.php>

¹²⁶ <https://www.nouvelobs.com/topnews/20200124.AFP2347/deux-cas-confirmes-du-coronavirus-en-france-les-premiers-en-europe.html>

¹²⁷ <https://www.parismatch.com/Actu/Sante/Quatrieme-cas-de-coronavirus-en-France-le-patient-dans-un-etat-clinique-severe-1671077>

¹²⁸ <https://www.public.fr/News/Coronavirus-grosse-boulette-et-grosse-panique-dans-un-aeroport-pour-la-chanteuse-Vitaa-1632727>

k vědecké stránce naší analýzy a výsledky by se zřejmě považovat za objektivnější. Nicméně my jsme se rozhodli zvolit ruční analýzu, která nám na druhé straně umožní detailní průzkum v rámci menšího objemu textů. Zároveň je nutné zmínit, že z hlediska ruční, a řekněme více subjektivní, analýzy je možné, že některé pozorované jevy mohou být hodnoceny s mnohem menší objektivitou, než by tomu bylo v rámci analýzy za pomoci výše zmíněných softwarů.

5.1. Představení českých zdrojových deníků a magazínů

ČT 24

Jako první sekundární zdroj pro naši analýzu jsme zvolili internetový portál zpravodajství *České televize*, jež se v českém prostředí těší velké popularitě a obecně je hodnocen jako relevantní a spolehlivý zdroj informací. Na svých internetových stránkách se sám prezentuje jako *nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR*.¹²⁹ Je nutné zmínit, že jeho původní a primární forma je ve formě televizního vysílání, nicméně aktuální zprávy jsou dostupné i v psané formě. Zprávy, se kterými pracuje vznikly tedy původně v rámci televizního či internetového vysílání. Jeho nespornou výhodou je, že se aktuálnímu dění věnuje skutečně 24 hodin denně, podává nepřetržitý tok informací, které zveřejňuje v pravidelných zprávách každou hodinu. Vznikl v roce 2005 jakožto v pořadí třetí kanál *České televize* a zároveň jakožto první ryze zpravodajskou stanicí v Česku. Zabývá se obecným přehledem aktuálního dění a podává tedy ucelené informace domácí i zahraniční.¹³⁰

iDNES

V případě *iDNES.cz* se setkáváme se zpravodajským portálem, jež je provozován společností *MAFRA*, která je rovněž vydavatelem jednoho z nejprodávanějších deníků v ČR, *Mladé fronty DNES*. Obsahově tedy úzce komunikuje s obsahem tohoto tištěného deníku, který vznikl v roce 1990. Tento internetový portál vznikl v roce 1998 a zabývá se rozmanitou tematikou obsahující zpravodajské i publicistické články z domácího i zahraničního dění. Několikrát získal první místo za nejlepší zpravodajství v anketě *Křišťálová Lupa*, jež sleduje popularitu projektů na českém internetu.¹³¹

¹²⁹ <https://ct24.ceskatelevize.cz/>

¹³⁰ <https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8CT24>

¹³¹ <https://cs.wikipedia.org/wiki/iDNES.cz>

iRozhlas

V případě *iRozhlasu* se setkáváme se zástupcem internetového zpravodajství *Českého rozhlasu*. Jeho obsah tvoří odvysílané zprávy v rámci rozhlasové stanice a zároveň zprávy sepsané redaktory webu. Jakožto doplněk původního *Českého rozhlasu* server vznikl v roce 2017. Zaměřuje se na celospolečenská témata a aktuality z domova i ze světa. Míru jeho relevance z hlediska naší analýzy zvyšuje fakt, že s ohledem na pandemii Covid-19 zaznamenal tento server v roce 2020 velký nárůst návštěvnosti, což může dokazovat zvýšenou míru úspěšně užití persvaze.¹³²

Seznam zprávy

Zástupcem ryze internetového zpravodajství jsou *Seznam zprávy*, jež jsou od roku 2016 provozovány českým internetovým portálem a vyhledávačem *Seznam.cz*. *Seznam zprávy* se těší velké oblibě mezi širokou veřejností a zaměřuje se především na domácí investigativní novinařinu, na aktuální zpravodajství a na názorovou žurnalistiku. Z hlediska naší analýzy se zde tedy dá předpokládat větší míra užití persvazivních prostředků v rámci projevení silnější iniciativy a názorů pisatelů. Zaměřuje se na domácí i zahraniční zpravodajství ve formě reportáže, analýzy, komentářů, rozhovorů a zpravodajství. Sama redakce se prezentuje jakožto přinášející původní, kvalitní zpravodajství od známých českých novinářů.¹³³ I přes svoje více „investigativní“ zaměření je považován za vcelku důvěryhodný zdroj, což dokazuje umístění se mezi nejkvalitnější česká média dle Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky v roce 2020. *Seznam zprávy* se rovněž v roce 2020 umístily na prvním místě v anketě Křišťálová lupa v kategorii internetového zpravodajství a publicistiky.¹³⁴

Blesk.cz

Jakožto zástupce v rámci českých bulvárních deníků jsme zvolili internetovou verzi bulvárního deníku *Blesk* vycházejícího od roku 1992, jež se v ČR těší velké popularitě. *Blesk.cz* je zpravodajský a společenský portál, který se zaměřuje na aktuality a senzace z domoviny i ze

¹³² <https://cs.wikipedia.org/wiki/IROZHLAS>

¹³³ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/redakce-seznam-33526>

¹³⁴ https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_Zpr%C3%A1vy#cite_note-:2-2

světa.¹³⁵ Jelikož se jedná o zástupce bulvárního tisku, nesmí na jeho stránkách chybět bohatý fotografický doprovod a poutavé titulky, což jsme vyhodnotili jako relevantní z hlediska tématu naší analýzy, jíž je persvaze.

Super.cz

Jako druhého zástupce českého bulváru jsme zvolili internetový deník *Super.cz*. Ten sám sebe označuje jako deník přinášející žhavé novinky ze světa celebrit a nejnovější články o vztazích mezi lidmi a mnoho dalšího.¹³⁶ Server je provozován ve spolupráci s portálem Seznam.cz.¹³⁷

5.2. Představení francouzských zdrojových deníků a magazínů

Le Monde

Zřejmě nejznámějším francouzským deníkem vycházejícím pravidelně v podvečer, jehož tradice se táhne už od roku 1944, je deník *Le Monde*. Ten následuje původní deník *Le Temps*, který byl vydáván již od roku 1861. Jeho zakladatelem, Hubert Beuve-Mérym, svého času přednášel mezinárodní právo ve Francouzském institutu v Praze a rovněž byl váženým poradcem československého ministerstva zahraničních věcí. Jedná se o jeden z nejčtenějších a nejrozšířenějších deníků ve Francii, mezi jehož rubrikami nalezneme aktuality domácí i ze světa, politiku, společenské novinky, novinky ze světa sportu, kultury a vědy, a další. Pro naše účely jsme pracovali rovněž s jeho internetovou verzí, jež byla spuštěna v roce 1995.¹³⁸

Libération

Od počátku silně levicový deník *Libération* byl založen v roce 1973 pod křídly Jean-Paul Sartra. Vychází každé ráno a je disponibilní rovněž v internetové verzi, z níž jsme čerpali analyzovaný materiál.¹³⁹

¹³⁵ https://cs.wikipedia.org/wiki/Blesk.cz#cite_note-1

¹³⁶ <https://www.super.cz/>

¹³⁷ https://search.seznam.cz/search?q=super&sourceid=web&thru=related&slid=O-NC1_Jgt5mJGQ5QK94x

¹³⁸ https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Monde

¹³⁹ [https://fr.wikipedia.org/wiki/Lib%C3%A9ration_\(journal\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Lib%C3%A9ration_(journal))

Le Parisien

Jak nám může být jasné již z jeho názvu, *Le Parisien* je především pařížský deník, který by založen v roce 1944. Vychází v regionu l'Île-de-France a v departmentu l'Oise. Nicméně existuje i jeho celonárodní edice, se kterou se setkáme po celé Francii, avšak pod názvem *Aujourd'hui en France*. Ta představuje jeden z hlavních národních deníků a přináší obecné aktuality pro celou zem. Zabývá se především aktuálním děním, zpravodajstvím a novinkám z domácí i zahraniční sféry. Od svého založení se prezentuje jako „*journal populaire de qualité*“.¹⁴⁰ Od roku 2015 spadá pod skupinu LVMH (*Moët Henessy Louis Vuitton*), jež je obří francouzská společnost vlastníci více než 60 obchodních luxusních značek.¹⁴¹

L'Obs

Původně nazývaný *L'Observateur politique, économique et littéraire*, francouzský týdeník *L'Obs* je magazín vycházející každý čtvrtek od roku 1964. Jedná se o přední francouzský zpravodajský časopis, který přináší živé analýzy politických, společenských a kulturních událostí ve Francii a ve světě.¹⁴² Jeho internetová verze byla spuštěna roku 1999 a prezentuje informace souhlasné s jeho tištěnou předlohou.¹⁴³

Paris Match

Jakožto zástupce francouzských bulvárních magazínů neboli ve francouzském originále „*presse people*“, „*presse à scandale*“, nebo „*presse à sensation*“ jsme pro naši práci zvolili týdeník *Paris Match*. Ten se zaměřuje především na aktuality ze života slavných osobností a celebrit a jako správný bulvární plátek je bohatý na fotografický materiál a poutavé „*titres accrocheurs*“ – titulky – jež jsou důležitým prostředkem persvaze. *Paris Match* byl založen roku 1949 s průvodním mottem „*Le poids des mots, le choc des photos*“ - *Váha slov, šokující fotografie*. Toto motto týdeník v roce 2008 mění na „*La vie est une histoire vraie*“ – *Život je pravdivý příběh*. Jeho internetová verze funguje od roku 2009.¹⁴⁴

¹⁴⁰ <https://www.lvmh.fr/les-maisons/autres-activites/parisien/>

¹⁴¹ https://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Parisien_-_Aujourd'hui_en_France

¹⁴² <https://www.nouvelobs.com/>

¹⁴³ <https://fr.wikipedia.org/wiki/L%27Obs>

¹⁴⁴ https://fr.wikipedia.org/wiki/Paris_Match

Public

Druhým zástupcem francouzského bulváru, ze kterého jsme čerpali je magazín *Public*. Jedná se o týdeník vydávaný od roku 2003, který se zabývá především životem celebrit a módou. Jako v ostatních případech jsme čerpali z jeho internetové verze *public.fr*, jež funguje od roku 2011.¹⁴⁵

5.3. Analýza použitých prostředků persvaze

5.3.1. Verbální prostředky persvaze

5.3.1.1. Prostředky grafické indikující fonetickou rovinu

Při naší analýze budeme postupovat dle jednotlivých jazykových rovin z hlediska hierarchie od nejmenších jednotek jazyka po ty nejkompexnější. Není tedy překvapením, že začneme rovinou fonetickou. Nicméně hned na začátek je třeba říct, že, jelikož se zabýváme primárně psanými zdroji, nelze fonetické prostředky objektivně pozorovat a když už tak pouze jejich grafický projev, popřípadě o nich můžeme jen polemizovat. V našem případě rovněž fonetickou a fonologickou rovinu nelze sledovat zcela samostatně. Nalezené částečně fonetické prostředky se v rámci psaného projevu, jež je naším zdrojem, mísí s dalšími jazykovými rovinami. Přestože nejde o ryze fonetické či fonologické prostředky persvaze, přijde nám škoda tyto znaky nezmínit. Vybrané články skládají z mnoha přímých řečí, které původně byly sesbírány jako mluvený materiál a poté přepsány. Je třeba dodat, že právě tento přepis je povětšinou modifikován do spisovného či standardního jazyka a mnoho fonetických původních příznaků tedy ztrácí. Relevance těchto nalezených prostředků tedy není možno brát za zcela stoprocentní a je založena především na subjektivním hodnocení v rámci naší ruční analýzy.

a. Přeházená syntaktická struktura vlivem projevu mluvenosti

Jedním z příkladů může být přeházená syntaktická struktura sdělení, která plyne z přímého projevu nepřipraveného, nebo je použita za účelem zdůraznění určité části výpovědi:

¹⁴⁵ [https://fr.wikipedia.org/wiki/Public_\(magazine\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Public_(magazine))

„Je to slečna ze Spojených států amerických, ročník 1999, která studuje v Miláně. Jela jako turistka do Prahy, zhoršil se její stav.“

(Článek 1)

Tato přeházená syntax se projevuje především u českých projevů, jelikož český jazyk si z hlediska svého systému může dovolit větší variabilitu, aniž by se vytratil smysl sdělení.

b. Demonstrace odmlky či změny intonace

Pro zdůraznění informace či demonstrace odmlky, která by za účelem zvýšení dramatickosti pravděpodobně by zazněla, nebo zazněla v mluveném projevu si můžeme v obou jazycích povšimnout užití pomlček, popřípadě tří teček:

*„Na Bulovce jsou nyní hospitalizovaní všichni **tři nakažení** – dva **Češi** a jedna **Američanka**.“*

(Článek 4)

*V pondělí večer se totiž ukázalo, že ústecká nemocnice přijala i další ženu, která přicestovala z **Itálie** - a pobývala navíc ve stejném hotelu, jako Petr s rodinou.*

(Článek 5)

*Mais arrivée à l'aéroport, l'amie de Diam's n'a pas hésité une seule seconde à sortir de son sac, un **masque...** pour se protéger du coronavirus.*

(Článek 12)

Pro účely vyzdvižení informace a demonstrace změny intonace či více apelativního charakteru mluveného projevu si můžeme rovněž povšimnout využití dalších syntaktických znamének, jako je dvojtečka, umístění do uvozovek či použití tří teček na konci výpovědi:

*Mais elle a déclaré qu'il n'était pas possible de contrôler les « **multiplés voies** » pour revenir de Chine : « On voit bien la difficulté dans un monde comme le nôtre de fermer les frontières, ça n'est en réalité **pas possible** »...*

(Článek 9)

Deux cas du nouveau coronavirus chinois ont été "confirmés" en France, sur des patients hospitalisés à Paris et Bordeaux, a annoncé vendredi soir la ministre de la Santé Agnès Buzyn, soulignant qu'il s'agissait des "premiers cas européens".

(Článek 10)

c. Změny ve výslovnosti v závislosti na morfologii

V rámci zpravodajských textů jsme vysledovali hojně využití pasivní formy slovesných tvarů. Domníváme se, že tento pasiv zní v rámci persvaze seriózněji a vytříbeněji. V češtině se však jejich tvar může pouhou malou změnou ve kvantitě samohlásky proměnit na tvar přídavného jména, což se projevuje rovněž především na rovině fonetické v rámci mluveného projevu. V prepisu přímé řeči je tento nedostatek většinou upraven do pravopisně korektní formy, nicméně se může stát, že se tento fonetický rys projeví i v projevu psaném, jak je tomu u následujícího příkladu, kde vedle sebe můžeme příhodně vidět formu přídavného jména a následně formu slovesného pasivu. Tento jev není přímým prostředkem persvaze, ale spíše souvisí s cíleným využitím pasivní formy slovesa a zároveň s projevy mluvenosti v publicistických komunikátech, které již nositelem persvazivních prostředků být mohou:

*„Pacientka byla okamžitě po příchodu **izolovaná**, všichni byli oblečeni v ochranných pomůckách, takže budou pouze sledovat svůj zdravotní stav, ale ze zaměstnání je vyřazovat nebudeme a karanténní opatření se na ně vztahovat nebude,“ dodala Jágrová.*

(Článek 1)

V komunikátech novinářských žánrů můžeme naleznout projevy nespisovného a obecného jazyka, jež značí určitou míru pervaze a přiblížení se čtenáři. Tyto projevy však budeme hledat v méně serióznějších typech komunikátů:

*„Já myslím, že není, protože ten člověk, jako jsem já, je **informovanej**. Mám načteno, mám nějaký určitý přehled,“ řekl muž, který byl v neděli převezen z nemocnice v Ústí nad Labem na pražskou Bulovku.*

(Článek 5)

Francouzština nám tuto identifikaci na úrovni fonetické znemožňuje, jelikož se jedná o jazyk analytický, který nedisponuje sadou koncovek, které by se měnili v závislosti na spisovné či nespisovné povaze jazyka. Takové změny se projeví v rámci vyšších jazykových rovin.

d. Prostředky stylu uměleckého

V rámci pervazivních prostředků na si rovněž tvůrci komunikátů publicistického stylu rádi na fonetické rovině „hrají“ s jazykem a využívají zde prostředky uměleckého (figury) stylu pro zvýšení míry zajímavosti a zapůsobení na emoce recipienta. Především se jedná o kumulaci libozvučných či nelibozvučných souhlásek. Nicméně námi vybrané texty mají spíše zpravodajskou povahu, tudíž jsou tyto zásahy vzácné a projevují se spíše v typech komunikátů investigativního a bulvárního charakteru (rovněž si ale nemůžeme být jisti, zda daná libozvučnost či nelibozvučnost byla opravdu cílem autora či pouhým náhodným spojením slov):

„Příběhy tří lidí, kteří jsou prvními pacienty s novým koronavirem v Česku, mají jedno společné.“

(Článek 3)

„Druhým pražským případem je americká studentka z Milána narozená v roce 1999.“

(Článek 3)

Alice Bendová s rouškou na Tenerife

(Článek 6)

Prise de panique dans un aéroport

(Článek 12)

Mais arrivée à l'aéroport, l'amie de Diam's n'a pas hésité une seule seconde à sortir de son sac, un masque

(Článek 12)

En attendant de suivre les aventures de ce duo déjanté

(Článek 12)

e. Cizí názvy a zkratky

Zajímavé by z hlediska fonetického bylo na úrovni mluveného projevu také sledovat výslovnost názvů cizokrajných reálií, v tomto případě především italských (*univerzita v Udine, středisko Auronzo di Cadore, středisko Cortina d'Ampezzo*) a čínských (*Wuhan, province du Hubei, président Xi Jinping*), které nepodstoupily proces asimilace do cílového jazyka. V obou jazycích bychom zcela jistě rovněž našli mnoho odchylek a variant.

Pro francouzský jazyk je rovněž velmi časté používání zkratk a zkratkových slov. Jejich výslovnost se ale rovněž může lišit v závislosti na mluvčím, a tedy v mluveném projevu by bylo zajímavé sledovat, zda je například daná zkratka vyslovena po jednotlivých písmenech či ve formě jednotného slova. Pro francouzského mluvčího se jedná o ustálené výrazy, zahraniční příjemce však nemusí tyto zkratky znát, a tudíž by v jejich výslovnosti váhal.

En collaboration avec le SAMU de Gironde, le patient a été hospitalisé pour bilan et observation.

(Článek 7)

Le coronavirus 2019-nCov, peut provoquer des maladies bénignes chez l'homme, comme un rhume par exemple mais aussi des pathologies plus graves telles que le Sras (syndrome aigu respiratoire).

(Článek 8)

5.3.1.2. Prostředky morfologické

Mohlo by se zdát, že morfologická rovina pro nás z hlediska rozmanitosti jazykových prostředků nebude příliš zajímavou sférou. Je pravda, že primárně je v publicistických textech používán spisovný jazyk a málokdy se setkáme s jeho nespisovnou či obecnou formou. Pokud ano, jedná se spíše o záležitost záznamu přímé řeči, která není pro účely článku přepsána do jednoznačně korektní formy a projevují se v ní výrazné prvky mluvenosti. Takové použití přímé řeči je samo o sobě projevem persvaze, nicméně ne z pohledu roviny morfologické, a budeme se mu tedy ještě věnovat později. V rámci roviny morfologické jsme se snažili soustředit primárně na projev novináře, jakožto takový, tedy mírně se vymezit právě oněm zmíněným

záznamům přímé řeči, jelikož se nejedná o přímý projev autora komunikátu. Na druhou stranu nám v některých případech přišlo jejich zmínění vhodné.

Jak již bylo zmíněno, můžeme potvrdit, že sesbíraný materiál je převážně psán jazykem spisovným a málokdy se stane, že se odchýlí od neutrálního jazyka. To samotné však můžeme považovat za určitý prostředek persvaze. Pohybujeme se v doméně zpravodajství, pro nějž je důležité budit dojem důvěryhodnosti a být srozumitelný pro co nejširší publikum. Kultivovaný, neutrální a spisovný jazyk, jemuž by měl bez problému rozumět každý, je tedy jedním z předpokladů úspěšného přesvědčení o kredibilitě informací. Sledujeme a komentujeme tedy prvky, které toto tvrzení potvrzují a všímáme si převažujících jazykových forem a prostředků projevu, které bychom mohli přisoudit procesu automatizace či modelového vyjádření. Jelikož jsme do našeho vzorku zařadili i texty méně seriózního charakteru, očekáváme, že právě v nich se možná dopídíme po projevech mluvenosti a nespisovnosti.

a. Změny v deklinaci

Pokud začneme hlavním rozdílem z hlediska morfologie mezi dvěma porovnávanými jazyky, je nutné uvést, že z důvodu toho, že čeština je jazykem syntetickým, disponuje oproti analytické francouzštině mnohem větší variabilitou v rámci tvoření odvozených slov a deklinace. Propracovaný systém deklinace jí umožňuje rozmanité projevy expresivity v rámci využití koncovek či využití rozdílných pádů. První z příkladů je již otázka skloňování samotného *koronaviru* nebo *koronavirusu*. Česká spisovný jazyk umožňuje obě varianty (podle vzoru slova *vir/virus*) a je tak na samotném autorovi textu, jakou variantu si vybere.¹⁴⁶ Nicméně by měla být alespoň na úrovni jednoho článku zachována konzistence tohoto pojmenování, což se nedá říci o případech námi zkoumaného vzorku textů. Obvykle se pracuje s mícháním obou variant skloňování, přičemž pro 1. os. sg. je preferován tvar *koronavirus*, v dalším skloňování se však využívá vzor skloňování dle *koronaviru*. Tato volba by se dala zřejmě odůvodnit praktickým hlediskem délky slova. Francouzština je o tuto problematiku ochuzena a pracuje pouze s pojmem *coronavirus*. Obecně se však v rámci obou jazyků pracuje s variacemi pojmenování nemoci pomocí označení *koronavirus* či méně osobního označení *nemoc COVID-19/ 2019-nCov*, přičemž první varianta je čtenářsky přívětivější, zatímco druhá – oficiálnější – verze působí vážněji.

¹⁴⁶ <https://ujc.avcr.cz/jazykova-poradna/zajimave-dotazy/200212-koronavirus.html>

Z hlediska využití českého skloňování stojí za zmínku rozmanitost použití pádů, jež jsou použity v nestandardní formě. To může indikovat zvýšenou míru expresivity a působení na emoce čtenáře, tento znak nalezneme především v přímé citaci či v textech investigativního charakteru:

„Nedokážu si vůbec vysvětlit, jak jsem se nakazil, je to pro mě záhadou.“

(Článek 2)

Druhým pražským případem je americká studentka z Milána narozená v roce 1999.

(Článek 1)

b. Generalizace – jména kolektivní, použití plurálového a neosobního vyjádření

Prvním ze zaznamenaných prostředků, jež se dá považovat za persvazivní, je použití podmětu, jež značí určité společenství, jakožto jeden celek, a tedy generalizuje problematiku na všechny zahrnuté či označuje konkrétní skupinu lidí, ke které promlouvá, nebo na kterou apeluje. Velmi často se tedy v tomto typu komunikátů používá neosobní vyjádření ve formě neurčitého podmětu, podmět přímo označující společenství či kolektiv, nebo i podmět ve tvaru infinitivu, který přímo apeluje na všechny příjemce. Stejně dobře funguje podmět ve tvaru neurčitého či všeobecného zájmena. V rámci českých článků jsme zaznamenali především projevy sumarizace v podobě společného označení za pomoci podmětu označujícího celý lidský druh, nebo příslušnost k jednomu národu. Vícekrát se vyskytoval podmět „lidé“, „člověk“ v rámci generalizace na všechny občany státu. Tento podmět má apelativní a persvazivní charakter, jelikož cílí přímo na občany státu a generalizuje problematiku na všechny jeho obyvatele:

Lidé by si podle něj měli hlavně mýt ruce.

(Článek 1)

Lidé by měli podle Vojtěcha zvážít cesty do rizikových regionů, pokud nejsou nezbytné.

(Článek 2)

*V případě, že **člověk** pociťuje příznaky nemoci COVID-19, mezi které patří neustupující vysoké horečky a dýchací obtíže, má zůstat doma a telefonicky kontaktovat svého lékaře nebo příslušnou krajskou hygienickou stanici.*

(Článek 2)

Další demonstrací, jež nese tento generalizující charakter je podmět v neurčitém tvaru zájmena:

*Pokud je **někdo** v rodině, kdo má domácí karanténu, nebo máme podezření, jako když se třeba někdo vrátil z konference v Itálii...*

(Článek 1)

V neposlední řadě se vyskytuje forma generalizace na všechny občany státu za použití názvu státu v podmětu:

***Česká republika** tak nebude přistupovat k žádným karanténním opatřením kvůli prvním třem nakaženým novým koronavirem v tuzemsku.*

(Článek 1)

***Česko** má pro případy celosvětové pandemie, která ale u nového koronaviru zatím nebyla vyhlášena, pandemický plán a postupovalo by se také podle krizového zákona.*

(Článek 4)

***La France** est touchée par le coronavirus 2019-nCov.*

(Článek 8)

*Contrairement à d'autres pays, **la France** n'a en effet pas mis en place de mesure de contrôle aux frontières des passagers venant de Chine.*

(Článek 7)

Pro zdůraznění tvrzení, že se aktuální problematika týká opravdu „nás všech“, je v podmětu rovněž hojně využívána forma 1. os. pl., popřípadě 2. os. pl.:

*V **České republice** máme první tři případy nemoci COVID-19.*

(Článek 1)

le port du masque est indiqué uniquement si vous présentez des symptômes relatifs au coronavirus 2019-nCoV.

(Článek 12)

Je nutné podotknout, že pro tyto účely francouzský jazyk využívá spíše formu neosobního vyjádření a neurčitý podmět ve tvaru zájmena *il* nebo *on*, nicméně neurčitý podmět se vyskytuje i v češtině:

« Il faut traiter une épidémie comme on traite un incendie, très vite repérer la source » et la « circonscrire le plus vite possible »

(Článek 7)

«les voyageurs qui rentrent de Chine, il est important de se surveiller, et au moindre signe respiratoire ou si on a de la fièvre, il ne faut pas aller aux urgences, il faut appeler le centre 15 qui vient chercher le patient».

(Článek 8)

On sait seulement qu'il est isolé et hospitalisé à l'hôpital Bichat, près de la porte de Saint-Ouen.

(Článek 8)

Pour les voyageurs qui rentrent de Chine, il est également conseillé d'appeler le 15 « au moindre soucis respiratoire ou fièvre ».

(Článek 9)

Nejdůležitější je zůstat v klidu.

(Článek 1)

Podmět hromadného charakteru je rovněž využíván pro označení určité skupiny lidí, v tomto našem případě skupiny specialistů, pro generalizaci jejich obecného mínění, což může rovněž sloužit jako částečné zamaskování neznalosti konkrétních údajů a zároveň toho označení nese silně persvazivní charakter, jelikož označení „odborník“, „expert“, či „specialista“ silně ovlivňuje důvěryhodnost u obyčejného čtenáře:

Odborníci znovu vyzvali veřejnost, aby zachovala klid.

(Článek 2)

Na rozdíl od případu akademika, který se vrátil z Udine, musí odborníci ještě lépe zmapovat, s kým se studentka v Česku stýkala.

(Článek 3)

« les experts en santé conviennent qu'il existe une possibilité de mutation du virus » ce qui pourrait accentuer sa propagation.

(Článek 8)

c. Koncentrace ukazovacích zájmen

V člancích zpravodajského a investigativního typu jsou podávány informace z aktuálního dění, obohaceny o velkou míru citací a uvádění konkrétních případů. Není tedy překvapením, že zde nalezneme velkou míru koncentrace zájmen osobních, a to především ve 3. os. sg. či pl. V našem případě jde především o popis případů nákazy koronavirem či popis viru samotného, podávání informací o pacientech a doplnění přímých řečí. Tato koncentrace bude více znatelná ve francouzštině, jelikož v českém jazyce je tato forma většinou vyjádřena formou nevyjádřeného podmětu, zatímco ve francouzštině musí být graficky přítomna. Za znak persvaze však můžeme spíše považovat zvýšenou míru zájmen ukazovacích, která mají odkazující a zdůrazňující charakter. Obecně je jejich zvýšená míra projevem mluvenosti. Jejich nadměrnou kumulaci jsme proto předpokládali především v textech investigativního či bulvárního typu (především *Blesk.cz*, *Super.cz*, *Paris Match a Public*), kde je větší pravděpodobnost výskytu mluvenosti, což se nám potvrdilo. Nicméně se ukazovací zájmena samozřejmě v určité míře vyskytují ve všech typech zkoumaných komunikátů a vykazují míru zdůraznění:

Ta naopak přišla sama do nemocnice v Motole.

(Článek 3)

To jsou první tři pacienti, u kterých testy prokázaly, že se nakazili novým koronavirem.

(Článek 3)

Ti jsou v domácí karanténě, zatím jsou bez příznaků.

(Článek 4)

*Rodinná dovolená na severu Itálie se **téhle** rodině změnila ve zlý sen.*

(Článek 5)

*Musíme si nejprve vysvětlit, co je smyslem **té** karantény. Smyslem **té** karantény je tak, jak ji vymezuje zákon o ochraně veřejného zdraví, omezit pohyb **těch** osob.*

(Článek 5)

*Přymula ohledně lidí z **tohoto** hotelu v Itálii uvedl:*

(Článek 5)

***Cette** mesure de bon sens qui date du moyen-âge reposait sur une observation simple : en isolant les personnes présumées contagieuses pendant 40 jours, soit **celles-ci** guérissaient, ...*

(Článek 11)

***Celui** qui est contaminé à Bordeaux est un Français de 48 ans d'origine chinoise.*

(Článek 9)

*C'est dans **cette** ville de 11 millions d'habitants, ...*

(Článek 8)

*Le bilan officiel de la maladie causée par **ce** coronavirus apparu en décembre sur un marché de Wuhan.*

(Článek 7)

*Le risque majeur dans **ce** type de situation est la saturation des services médicaux.*

(Článek 11)

*mais **cette dernière** a oublié de lire tous les articles qui expliquent que **cela** ne sert strictement à rien.*

(Článek 12)

En attendant de suivre les aventures de ce duo déjanté, ...

(Článek 12)

Zdůrazňující charakter nese ve francouzštině rovněž určitý člen (samostatně či ve spojení s dalším typem zájmena), jehož jednou z funkcí je konkretizace a vyzdvižení určitého subjektu, což může rovněž podpořit persvazivní charakter:

Le malade serait toutefois rentré en contact avec une dizaine de personnes depuis son arrivée.

(Článek 7)

Les deux autres personnes, des « proches parents », ont été pris en charge à Paris. Le premier, dont le cas a été décrit en début de soirée par le ministre, a été hospitalisé à l'hôpital Bichat (18e arrondissement).

(Článek 9)

d. Kumulace číslovek

Jelikož jsme se rozhodli zabývat obdobím prvních případů nákazy koronavirem, není překvapením, že se v analyzovaných textech nachází zvýšená míra číslovek základních a řadových (*numéraux cardinaux, numéraux ordinaux*). Ty indikují počet nakažených a v rámci našeho zdrojového materiálu především zdůraznění prvních případů na území státu či celé Evropy (případ Francie). Vysoká míra koncentrace tvarů čísla jedna především v řadové formě je dominantní. Ta se nachází téměř ve všech titulcích zkoumaných textů a rovněž je často opakována v rámci podtitulků či mezititulků a často se opakuje v rámci celých článků. Z hlediska persvaze využití jejich využití apeluje na zvýšenou míru pozornosti, a to především v typech textů zaměřených primárně na aktuální zpravodajství. Primární záměr komunikátů bulvárního charakteru není čistě informativní, a tedy zde tato vysoká koncentrace číslovek není výrazná:

*V Česku jsou **tři** lidé nakaženi koronavirem. Předtím byli v Itálii*

(Článek 1)

*V Česku jsou **první tři** nakaženi koronavirem. Všichni přicestovali ze severní Itálie*

(Článek 2)

*Akademik, lyžař a studentka z Itálie. Kdo je **trojice** nakažených v Česku?*

(Článek 3)

*V Česku jsou **první tři** lidé s koronavirem, **dva** Češi a Američanka*

(Článek 4)

*Coronavirus : **un troisième** cas d'infection confirmé en France*

(Článek 7)

La France touchée par le coronavirus : trois cas diagnostiqués à Paris et Bordeaux

(Článek 8)

*Virus chinois : **deux** cas d'infection à Paris, **un** autre à Bordeaux*

(Článek 9)

***Deux** cas confirmés du coronavirus en France, **les premiers** en Europe*

(Článek 10)

***Quatrième** cas de coronavirus en France, le patient dans un "état clinique sévère"*

(Článek 11)

Ve zpravodajském typu komunikátů je rovněž patrný důraz na kumulaci a opakování konkrétních informací o počtech případů, úmrtí či zotavení se, stejně tak jako uvádění přesných informací, které jsou právě často doplněny o číselné údaje. To v rámci persvaze čtenáře utvrzuje v důvěryhodnosti média:

Koronavirem se k pondělí 4. hodině ranní ve světě nakazilo 89 072 lidí a z toho nákaze podlehl v 3044 případech. Celkem se zdravotníkům podařilo vyléčit 45 064 pacientů.

(Článek 2)

Koronavirem, který se od prosince šíří z Číny, se ve světě dosud infikovalo přes 87 500 lidí a vyžádal si bezmála tři tisíce obětí. Z nemoci se ovšem vyléčilo přes 42 tisíc pacientů.

(Článek 4)

Les trois patients, un à Bordeaux et deux à Paris, ont séjourné en Chine, où le bilan s'est alourdi à 41 morts.

(Článek 7)

une ville de 11 millions d'habitants située dans le centre du pays (province du Hubei) – s'est encore lourdement aggravé vendredi, avec désormais 41 morts recensés par les autorités, et près de 1 300 cas confirmés.

(Článek 7)

la période d'incubation était probablement « autour de sept jours, entre deux et douze jours ».

(Článek 9)

e. Kumulace hodnotících adjektiv (popř. adverbii) a adjektivum *nový/nouvel*

Pro publicistický styl a jeho prostředky persvaze je charakteristická rovněž kumulace adjektiv, především hodnotícího charakteru, jež mají určitým způsobem působit a ovlivňovat čtenáře. Ve zkoumaném vzorku jsme skutečně zaregistrovali zvýšenou míru hodnotících adjektiv relevantních k zpracované aktualitě. V největší míře se projevovala adjektiva *rizikový* a *nový*, jež jsou nesporně nositeli persvazivního charakteru. Nicméně komunikáty jsou bohaté na další adjektiva, ať už jsou to adjektiva hodnotícího charakteru, adjektiva indikující a upřesňující geografický údaj či adjektiva úzce související s tematikou nákazy a šířící se epidemie:

*Třetí nakažený byl lyžovat v **rizikové** oblasti*

(Článek 1)

*Třetí případ zaznamenala Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, a to pacienta české národnosti, ročník 1976, který byl na lyžařské dovolené v Itálii v severní části Benátska, tedy v **rizikovém** regionu.*

(Článek 1)

*V Česku jsou tři lidé nakažení **novým koronavirem**.*

(Článek 1)

*Jsou dohledávány kontakty, tedy **potenciálně rizikové** jedinci, kteří by mohli trpět daným onemocněním*

(Článek 1)

*Ani jeden pacient nemá **závažný** průběh nemoci, uvedl ministr.*

(Článek 2)

*To jsou první tři pacienti, u kterých testy prokázaly, že se nakazili **novým** koronavirem.*

(Článek 3)

*O riziku rozšíření **nového** typu koronaviru do Česka ve čtvrtek jednala také Ústřední epidemiologická komise.*

(Článek 4)

*Skipasy má společné se **známým velkým** střediskem Cortina d' Ampezz.*

(Článek 1)

***Zásadní** je, že lidé, kteří se vrací z Itálie, se ozývají. To je **nesmírně důležitá** věc, lidé se musí chovat zodpovědně.*

(Článek 1)

*Jejich klinický stav je **velmi dobrý**, cítí se **velmi dobře**.*

(Článek 2)

*Domácí karanténa je jedním z **mírnějších** opatření.*

(Článek 5)

*Sousedí: **Nepříjemný** pocit*

(Článek 5)

*Fanoušci tak Alici zahltili **starostlivými** zprávami a měli obavy o její zdraví.*

(Článek 6)

*De son côté, la Chine a intensifié ses efforts pour contenir la propagation d'un **nouveau** virus tueur.*

(Článek 10)

*Un quatrième cas de contamination au **nouveau** coronavirus chinois*

(Článek 11)

*pour éviter **toute potentielle** contamination*

(Článek 7)

*La concomitance avec l'épidémie hivernale de grippe peut notamment faire craindre un afflux de personnes **inquiètes** aux services d'urgences, déjà **surchargés** et en plein conflit social.*

(Článek 7)

***Suspicieux**, le médecin qui l'ausculte choisit alors de continuer l'interrogatoire médical.*

(Článek 8)

*« Nous avons aujourd'hui les premiers cas européens, probablement parce que nous avons mis au point le test **très rapidement** et que nous sommes capables de les identifier »,*

(Článek 7)

*Il a été pris en charge le 23 janvier par SOS-Médecins avec des symptômes grippaux **classiques** de fièvre et de toux. « Instantanément », le médecin est passé « en mode urgence **absolue** » : masque, isolement.*

(Článek 7)

*Agnès Buzyn a déclaré être « **extrêmement attentive** » à l'évolution de la situation, soulignant que « nous aurons probablement d'autres cas ».*

(Článek 7)

*L'épidémie « s'accélère » et place la Chine dans « une situation **grave** »*

(Článek 7)

*Fièvre et toux **persistante***

(Článek 8)

*Quatrième cas de coronavirus en France, le patient dans un "état clinique **sévère**"*

(Článek 11)

*C'est la première fois qu'un cas **sévère** du **nouveau** coronavirus est détecté en France.*

(Článek 11)

*Coronavirus : **grosse boulette** et **grosse "panique"** dans un aéroport pour la chanteuse Vitaa...*

(Článek 12)

*En attendant de suivre les aventures de ce **duo déjanté**, ...*

(Článek 12)

V případech bulvárního tisku je rovněž zřejmá indikace Číny jakožto původce nákazy a často kombinuje koronavirus s přívlastkem/ adjektivem „*čínský/ chinois*“, jež nese persvazivní charakter upozorňující na to, že nebezpečí nákazy přichází právě z Číny:

*Virus **chinois** : deux cas d'infection à Paris, un autre à Bordeaux*

(Článek 9)

*La ministre de la Santé, Agnès Buzyn, a annoncé ce vendredi la présence en France de trois patients atteints du **coronavirus chinois**.*

(Článek 11)

*Un touriste **chinois** atteint du coronavirus a été hospitalisé dans un «état **clinique sévère**» à Paris*

(Článek 11)

f. Volba slovesných časů a způsobů

Co se týče použití slovesných časů v rámci publicistického stylu, obecně je časté užití časů jednoduchých a lépe srozumitelných pro co nejširší veřejnost. To se týká především jazyka

francouzského, jelikož právě ten disponuje širokou selekcí slovesných časů, z nichž jsou ale v reálu využívány právě ty nejjednodušší a nejfrekventovanější i z hlediska běžné mluvy. Oproti tomu čeština má vcelku jednoduchou strukturu složenou pouze ze tří slovesných časů: minulého, přítomného a budoucího, větší „nežádoucí“ rozmanitost použití zavádějících časů tedy ani nehrozí. Časté je použití minulého času prostého, tím spíše, že naše texty jsou plné plny citací ve formě přímé i nepřímé řeči, jež jsou doplněny rozmanitými slovesy především ve tvaru minulého času, tedy *passé composé*:

Z toho důvodu došlo k vyšetření daného pána a to bylo pozitivní, “ přiblížil Vojtěch.

(Článek 1)

*... **doplnila** ředitelka protiepidemického odboru pražské hygienické stanice Zdeňka Jágrová.*

(Článek 1)

*Ředitel motolské nemocnice Miloslav Ludvík ještě **uvedl**, že k nim dorazily v sobotu kolem desáté hodiny večerní.*

(Článek 1)

*« Le système est prêt à faire face à cette situation », **a assuré** au Monde Aurélien Rousseau*

(Článek 7)

*Elle **a précisé** que les deux patients s'étaient rendus en Chine*

(Článek 8)

V částech prezentujících informace a fakta slovy novináře převažuje kombinace „základních“ časů, a tedy *passé composé* v kombinaci s *présentem*, občasně proloženým *plus-que-parfait* v případě značení předcházejícího děje. V češtině se střídají klasický přítomný a minulý čas. Toto použití základních časů je čtenáři přístupnější a dbá na dobrou srozumitelnost předávané informace. Zpravodajství i texty investigativního charakteru a bulvár se snaží cílit na co nejširší publiku, proto je tento požadavek na obecnou srozumitelnost jedním ze základních předpokladů úspěšné persvaze:

*V Česku **jsou** tři lidé nakaženi novým koronavirem. Dva **byli zjištěni** v pražské Nemocnici Na Bulovce, jeden případ se objevil v Ústí nad Labem*

(Článek 2)

*Cestovala ještě s kamarádkou z Ekvádoru, která **má** podobné symptomy, ale její test **byl** zatím negativní.*

(Článek 1)

*První nakažený **je** muž české národnosti, ročník 1952, který **se účastnil** konference na italské univerzitě v městě Udine.*

(Článek 2)

*Příběhy tří lidí, kteří **jsou** prvními pacienty s novým koronavirem v Česku, **mají** jedno společné. Onemocnění **předcházeli** pobyt v Itálii.*

(Článek 3)

*L'un des malades **est hospitalisé** à Bordeaux et les deux autres à Paris*

(Článek 3)

*Les trois patients **ont été hospitalisés** en isolement. Tous **étaient récemment rentrés** de Chine et **avaient séjourné** à Wuhan, la grande ville où cette nouvelle infection **est apparue** en décembre.*

(Článek 7)

*C'est SOS Médecins Bordeaux qui **a partagé** l'information sur son compte Twitter et sa page Facebook.*

(Článek 8)

*Celui qui **est contaminé** à Bordeaux **est un Français** de 48 ans d'origine chinoise.*

(Článek 9)

Pro publicistický styl může být příznačné míchání stylu běžné mluvy, stejně jako zapojení výrazů knižního a vytríbeného jazyka z důvodu přiblížení se vyššímu stylu a prohloubení dojmu serióznosti. Může se tedy stát, že se v textech publicistického charakteru vyskytnou i časy využívané primárně uměleckou literaturou, jako je *passé simple*. Námi vybraný vzorek textů nebyl výjimkou a rovněž jsme na takový příklad narazili

*Suspicieux, le médecin qui l'ausculte **choisit** alors de continuer l'interrogatoire médical.*

(Článek 8)

Zaměříme-li se na slovesný rod, můžeme si povšimnou častého použití slovesných tvarů pasivních. Tyto tvary značí určitý odstup autora textu a míru objektivitu. Pasivum můžeme rovněž považovat za prostředek modelového žurnalistického vyjádření a automatizaci jazykových prostředků publicistického stylu. Pasivní tvary se pravidelně vyskytují především ve zpravodajských žánrech, které tíhnou ke stylu odbornému a cílí na co největší buzení důvěryhodnosti a precizní sdílení informací. Z hlediska porovnání dvou jazyků, výskyt pasivních tvarů je mnohem častější v jazyce francouzském, zatímco v českých člancích je spíše kombinován s tvary aktivními:

*Dva **byli zjištěni** v pražské Nemocnici Na Bulovce, jeden případ se objevil v Ústí nad Labem.*

(Článek 1)

*Na pražské Bulovce **je hospitalizována** také Američanka, která přijela z Itálie*

(Článek 2)

*Všichni pacienti **jsou izolováni** na infekčních odděleních. Průběh onemocnění u nich podle ministra není nikterak závažný.*

(Článek 1)

*Trois premiers cas de contamination par le coronavirus à l'origine d'une épidémie en Chine **ont été confirmés** en France.*

(Článek 7)

*La France **est touchée** par le coronavirus 2019-nCov*

(Článek 8)

*L'origine du virus **n'est pas encore totalement établie.***

(Článek 8)

*Selon le dernier bilan officiel, 26 personnes **sont mortes.***

(Článek 8)

Un point d'information sur l'évolution du virus en France sera effectué chaque jour par le ministère de la Santé.

(Článek 9)

Stejně tak jsou přítomny v investigativních a v bulvárních českých článcích, nicméně zde již mnohem více dominují aktivními tvary, které naopak tíhnou k běžnému mluvenému projevu a cílí spíše na emoce čtenářů. Zajímavé je, že využití pasivu v rámci všech typů francouzských článků je více méně konstantní a jeho tvar je obecně hojně užíván.

V rámci oživení publicistického projevu a zvýšení míry čtivosti a přijatelnosti novináři také často využívají tvarů historického prezentu. Ten má za úkol text ozvláštnit a vtáhnout čtenáře do situace, což rovněž může nést persvazivní funkci:

*Sans attendre, et suspectant l'arrivée d'un cas dans la capitale girondine, le médecin qui l'examine **déclenche** donc dans la foulée l'urgence absolue. Un masque est fourni au praticien ainsi qu'au patient.*

(Článek 8)

*Sur son compte Facebook, SOS Médecin Bordeaux **précise** que pour éviter toute contamination, le malade a été «extrait par une voie dédiée.*

(Článek 8)

*la Commission nationale de la santé en Chine **explique** que « la source de l'infection n'a pas été localisée et ses moyens de transmission ne sont pas clairs»*

(Článek 8)

*C'est la première fois qu'un cas sévère du nouveau coronavirus **est détecté** en France.*

(Článek 11)

g. Spojovací výrazy, předložkové vazby a modální částice

V rámci persvazivního charakteru textu nesmíme především v češtině zapomenout na skupinu „malých“ slovíček, která však významně ovlivňují celou povahu textu a jeho zbarvení,

kteřé působí na emoce a utvářív dojem, který si čtenář po přečtení vytvořív. Tato slova činí text zajímavějšív a mohou čtenáře lépe a jednodušeji ovlivnit. Obecně očekáváme většív důraz na rozmanitost spojovacív výrazů, adverbialních a předložkovív spojení v rámci zpravodajských textů, řekněme, vyššívho stylu a u serióznějšívch zdrojů, neboť ty tíhnou spíše ke stylu odbornému. Stejně tak zde předpokládáme prostředky indikujív odkaz na jiné zdroje. Naopak u stylu nižšívho, v našem případě bulváru, se dá očekávat vyššív míra hodnotícív částic, které mají zase přispět k působení na čtenářovy emoce. V rámci francouzských textů očekáváme rovněž důraz na rozmanitost spojovacív výrazů a různých typů konektorů, které přispívají k celkové soudržnosti textu a jeho lepší srozumitelnosti.

Ač se jedná o texty serióznívho i méně serióznívho charakteru, na opravdu rozmanitý výběr spojovacív výrazů jsme nenarazili, a to v obou jazycích. V českých člancích se často opakujív běžné spojky, jež jsou hojně užívány v běžně mluveném jazyce (*a, ale, nebo, že, když, protože*). Rovněž můžeme zaznamenat vysokou frekvenci vztažného zájmena *který*, jakožto spojovacív výrazů pro věty vedlejšív přívlastkové. To je celkem logické vzhledem k povaze, a především tématu textů. Obecně méně používané spojovací výrazy se vyskytují spíše sporadicky. Navíc jsou souvětí velmi často tvořena pouhou formou juxtapozice, a tedy volným řazením vět za sebe bez nutnosti spojovacího výrazu, což zjednodušuje a zestručňuje sdělení.

Podobně je tomu i ve francouzských člancích, kde v rámci spojovacív výrazů narazíme především na spojky používané v běžně mluveném jazyce (*et, mais, ou, donc*). Nejčastějšív spojovacím výrazem je však spojka *que*, jakožto uvedení vedlejšív věty *kompletivní (complétive)*. Z hlediska častých citací a prezentování mínění dalších stran to rovněž není překvapením. Dále je zde velká koncentrace spojovacív výrazů ve formě vztažných zájmen (*qui, qui, dont, où*) ze stejného důvodu jako v případě českých článků.

Z hlediska předložkovív výrazů stojí za zmínění vysoká frekvence předložky *podle/ selon*, která se hojně vyskytuje jakožto indikátor nepřímých řečí, jichž ve vybraném vzorku nalezneme velké množství. Tato předložka rovněž udržuje objektivní přístup autora textu, stejně jako částečné zbavení se odpovědnosti za prezentovanou informaci. Nicméně je rovněž nositelem persvazivního charakteru a utvářív dojem důvěryhodnosti v podobě odkazování na další zdroj:

Průběh onemocnění u nich podle ministra není nikterak závažný
(Článek 1)

Ve stejném italském hotelu byla i žena, která je podle iDnes.cz čtvrtou nakaženou v Česku.

(Článek 5)

***Selon** Gao Fu, chef du centre chinois de contrôle et de prévention des maladies, il pourrait provenir d'animaux sauvages vendus sur le marché de fruits de mer à Wuhan.*

(Článek 8)

*Contrairement aux premières informations il n'a pas transité par les Pays-Bas, **selon** le ministère.*

(Článek 7)

Ve francouzských textech je rovněž patrný větší důraz na propojení pomocí logických konektorů (*connecteurs logiques*), které jsou pro jazyk přirozené a zároveň značí vyšší míru propracovanosti textu. Tento faktor zvyšuje míru kredibility a srozumitelnosti a rovněž na tyto výrazy narazíme především vy „vyšším“ stylu publicistických textů, což se nám potvrdilo:

*L'OMS précise **néanmoins** qu'il est «trop tôt» pour parler d'une «urgence de santé publique de portée internationale».*

(Článek 8)

*Le malade serait **toutefois** rentré en contact avec une dizaine de personnes depuis son arrivée.*

(Článek 8)

***Pour cela**, « nous sommes en train de remonter l'histoire de ces patients positifs de façon à entrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées », a expliqué la ministre.*

(Článek 7)

***Contrairement** aux premières informations il n'a pas transité par les Pays-Bas, **selon** le ministère.*

(Článek 7)

***De plus**, dans un communiqué du 22 janvier, la Commission nationale de la santé en Chine explique que ...*

(Článek 8)

*La ministre a émis plusieurs recommandations pour éviter la contamination. **Premièrement**, à l'adresse des personnes qui ont été en contact avec les trois personnes contaminées.*

(Článek 9)

*Pas question **en revanche** de se rendre directement aux urgences, le but étant d'éviter toute propagation.*

(Článek 9)

***Par ailleurs**, le ministère des affaires étrangères a annoncé ...*

(Článek 7)

V neposlední řadě je třeba zmínit poměrně velkou koncentraci částic hodnotících, jež dotváří modalitu textu. Ty se vyskytují v početné míře jak v textech vyššího žánru, tak i v těch žánru nižšího. Tato drobná slůvka mají za úkol působit na dojmy čtenáře a na jeho emoce a usnadňují tak persvazivní charakter komunikátu. Stejně jako předložka *podle* mají rovněž funkci odstupů autora a zachování jeho objektivního postoje vůči tématu. Na jednu stranu mohou zdůrazňovat důležitost prezentovaných informací, ale na druhou stranu mohou autora zbavovat odpovědnosti a odkazují na další zdroj. Zároveň některé z nich stojí na pomezí se spojkami a částicemi:

*Ministr zdravotnictví oznámil, že odebrané vzorky budou české úřady posílat **ještě** do Berlína.*

(Článek 2)

***Pravděpodobně** nejlépe přitom mají lékaři zdokumentovaný případ akademika z Prahy.*

(Článek 3)

*Američanka, která do Prahy přicestovala, byla podle premiéra ubytovaná **právě** přes službu Airbnb a do nemocnice se dopravila sama, čemuž by se mělo u případných pacientů zamezovat.*

(Článek 4)

*Babiš se **také** chystá navrhnout zákazy letů z Milána a Benátek.*

(Článek 4)

Ministerstvo vyzvalo Správu hmotných rezerv a státní nemocnice k navýšení zásob ochranných prostředků, **zejména** respirátorů.

(Článek 4)

Koronavirem, který se od prosince šíří z Číny, se ve světě dosud infikovalo přes 87 500 lidí a vyžádal si **bezmála** tři tisíce obětí. Z nemoci se **ovšem** vyléčilo přes 42 tisíc pacientů.

Manželka však v pondělí asi na hodinu a půl opustila dům.

(Článek 4)

„Je to nepříjemný pocit, **zvláště** když mám doma nemocného tatínka, kterému je 74 let,“

(Článek 5)

S rodinou, která se v pátek vrátila z rizikové oblasti Itálie, se **prý** příliš nestýká

(Článek 5)

„Myslím si, že ráno (v úterý) bude prováděno trasování kontaktů této ženy, **nicméně** myslím si, že ty kontakty už jsou **v podstatě** známy, protože tam byl okruh lidí, kteří spolu cestovali a **v podstatě** ty kontakty by měly být totožné s tím prvním pacientem.

(Článek 5)

Jelikož je pojetí částic ve francouzském jazyce rozporuplné, za účelem dokreslení větné modality, která má působit v rámci persvaze na emoce čtenáře jsou používána slova různých slovních druhů (příslovce a příslovečná spojení, předložková spojení či spojovací výraz), která by se při případném překladu mohla demonstrovat ve tvaru modální částice či příslovce. Funkce je však stejná, projevuje se zde persvazivní charakter vtahující čtenáře do aktuality, zvyšující čtivost a zajímavost sdělení:

Le ministère a réitéré, **notamment** pour les « personnes qui auraient séjourné en Chine **récemment** », les précautions à prendre en cas de symptômes.

(Článek 7)

La concomitance avec l'épidémie hivernale de grippe peut **notamment** faire craindre un afflux de personnes inquiètes aux services d'urgences, **déjà** surchargés et en plein conflit social.

(Článek 7)

*L'origine du virus n'est pas encore **totalem**ent établie, ...*

(Článek 8)

*Au moins une dizaine de personnes auraient **notamment** échangé avec le patient bordelais.*

(Článek 9)

*... notant que la période d'incubation était **probablement** « autour de 7 jours, entre 2 et 12 jours ».*

(Článek 9)

*D'autres cas ont **également** été détectés en Corée du Sud.*

(Článek 8)

*L'urgence y a **d'ailleurs** été déclarée après une réunion de deux jours à Genève.*

(Článek 8)

*Les personnes avec qui les patients positifs au coronavirus ont été en contact doivent **ainsi** "prendre leur température plusieurs fois par jour,*

(Článek 10)

*... mais cette dernière a oublié de lire tous les articles qui expliquent que cela ne sert **strictement** à rien.*

(Článek 12)

*Comme le rappelle **à juste** titre nos confrères de Santé Magazine, le ministère des Solidarités et de la Santé a récemment fait savoir que "le port du masque est indiqué **uniquement** si vous présentez des symptômes.*

(Článek 12)

5.3.1.3. Prostředky lexikální

Lexikální rovina v rámci komunikátů publicistického stylu obecně nabízí zřejmě nejvýznačnější a nejzajímavější prostředky pervaze. Jejich druh a koncentrace se zároveň liší s ohledem na konkrétní žánr publicistiky. V rámci naší analýzy tedy počítáme i s tímto faktorem, a jelikož náš vzorek obsahuje jak žánr zpravodajský, tak žánr analytický, předpokládáme, že se v rámci jejich rozlišení prostředky pervaze budou vyskytovat v různé míře. V komunikátech typu zpravodajského očekáváme převážně prostředky automatizace a projevy modelového vyjádření. Tedy prostředky, které možná nejsou tak zajímavé z hlediska čtivosti, nicméně sloužící především co nejúčinnějšímu a nejsrozumitelnějšímu předání informace. Zároveň očekáváme lexikum, které bude značit co nejpřesnější podání zpracovávané aktuality. Oproti tomu v žánrech analytických očekáváme větší zapojení autorovy schopnosti pracovat s jazykem a tvořit zajímavé kombinace, které čtenáře osloví. Oproti automatizovaným formulím zde tedy předpokládáme spíše prostředky aktualizace jazyka, zapojení prostředků mluvenosti, popřípadě využití prostředků uměleckého stylu. Tento kontrast je očekáván jak u českých, tak i u francouzských komunikátů.

Jelikož se ale námi vybraný vzorek textů týká jednotného a celkem úzce vymezeného tématu týkajícího se podávání aktualit ohledně prvních případů nákazy covid-19, globálně očekáváme zvýšenou míru lexika spadajícího pod konkrétní téma.

a. Lexikum spojené s epidemií covid-2019 a nové publicismy

S epidemií nákazy covid-19 se objevil celosvětový fenomén, jež se dotýká skutečně celé populace, a to do značné míry ovlivnilo i novinářský projev. Do popředí se dostalo lexikum, které obvykle není využíváno v rámci prezentace ostatních aktualit a je spjata přímo s oblastí epidemiologie a výskytem nové nákazy. Sama epidemie dala tedy vznik, popřípadě „oprášila“, lexikum, které se začalo systematicky objevovat především ve zpravodajských typech článků, následně i v analytických žánrech a žánrech bulváru, které velmi často čerpají a odkazují na původní články zpravodajské. Z těchto „nových“ lexikálních výrazů se tak velmi rychle staly výrazy, jež můžeme označit za *publicismy*, a tedy výrazy velmi frekventovaně používané v rámci publicistických textů zpracovávajících jednotné téma. Občas se jedná se o výrazy na pomezí neologismů a odborných výrazů, které vznikly v závislosti na aktuálním novém celospolečenském tématu, nicméně většina z nich existovala již před pandemií covid-2019, jen jejich využití v rámci publicistiky nebylo tak běžné. Jsou to především výrazy ze sféry lékařské, epidemiologické, výzkumné a vědecké. Jejich nejvyšší koncentraci můžeme pozorovat především v textech zpravodajského typu, českých i francouzských, jejichž hlavním posláním

je podávání konkrétních aktuálních informací. Zároveň je zde patrná zvýšená míra odbornosti a odborného vyjadřování, což budí dojem vážnosti tématu a preciznosti zpracování. Tento seriózní tón je nesporným prostředkem persvazivního charakteru, jež nutí čtenáře k zamyšlení se nad vážností situace a zaujímá jeho zvýšenou pozornost.

V první řadě sem můžeme zařadit samotné výrazy označující název šířící se nemoci. V českých textech se pracuje s variantami výrazu *koronavirus* a označení *covid-19*. Problematice výrazu *koronavirus/ koronavir* jsme se věnovali již v kapitole týkající se morfologických prostředků, ale jako slovo samotné je nutné jej uvést i jako součást této kapitoly. Jedná se totiž o klíčový pojem, který je jedním z nejfrekventovanějších slov v rámci našeho vzorku. Ten je variován synonymním výrazem ve formě oficiálního názvu nákazy *covid-19*. Je zajímavé sledovat, jak zdroje různého žánru s tímto pojmenováním pracují a celkově jaký typ pojmenování volí. Některé zdroje pracují i s grafickou stránkou a pro jeho zdůraznění využívají formu majuskulí – *COVID-19*. Obě varianty, *koronavirus* i *covid-19* se objevují jak v textech vyššího stylu zpravodajského, tak i v textech investigativního charakteru. Nicméně je pravda, že v textech zpravodajských je míra použití výrazu *covid-19* i *koronavirus* srovnatelná. Naopak v komunikátech bulvárního typu jsme v našem vzorku textů na označení *covid-19* nenarazili. Dále je zajímavé, že zpravodajské texty výraz *covid-19* užívají výhradně ve formě 1. pádu, případnému skloňování se vyhýbají doplněním pomocného slova či větnou stavbou. V případě investigativního stylu se autoři nebojí s výrazem pracovat a skloňování výrazu se nevyhýbají a činí tak text zajímavějším a čtenářsky přívětivějším.

*Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) na mimořádné tiskové konferenci v neděli odpoledne oznámil první tři případy nakažení **nemocí COVID-19** v České republice.*

(Článek 2)

*Opatření by umožnilo výpomoc mediků v nemocnicích, které čelí náporu pacientů s **covidem-19**.*

(Článek 3)

Ve francouzských člancích se pracuje s verzí *coronavirus* variovanou s označením *2019-nCov*, jež jsou v rámci zpravodajských textů užívány společně v těsné blízkosti. Obecně je ale častější využití prostého označení *coronavirus*, jež dominuje jak v textech vyššího, tak nižšího stylu. Oproti českým příkladům bulvárních textů, ve francouzském bulváru jsme narazili i na odbornější výraz *2019-nCov*.

*La ministre de la Santé, Agnès Buzyn, l'a confirmé vendredi soir : des cas de **coronavirus 2019-nCov** ont été détectés.*

(Článek 8)

*Le **coronavirus 2019-nCov**, peut provoquer des maladies bénignes chez l'homme*

(Článek 8)

*La ministre de la Santé, Agnès Buzyn, a annoncé ce vendredi la présence en France de trois patients atteints du **coronavirus** chinois.*

(Článek 9)

*Comme le rappelle à juste titre nos confrères de Santé Magazine, le ministère des Solidarités et de la Santé a récemment fait savoir que "le port du masque est indiqué uniquement si vous présentez des symptômes relatifs au **coronavirus 2019-nCoV**. Cette recommandation est valable pour différents types de virus, y compris la grippe."*

(Článek 12)

Vlivem šíření této epidemie se rovněž pravidelně začaly v publicistických žánrech objevovat slova a slovní spojení z oblasti odbornější sféry, se kterými se obyčejný čtenář před vypuknutím nákazy setkal jen výjimečně, ale ze kterých se postupným systematickým používáním rovněž stal specifický typ *publicismů*. Jedná se především o pojmenování typu *karanténa, domácí karanténa, opatření a karanténní opatření, ohnisko nákazy, karanténizace, plošná opatření, krizový zákon, respirátor, rouška, pandemický plán, rizikový region, riziková oblast, pozitivní případ/ cas d'infection, contamination, épidemie, patient positif, enquête épidémiologique, propagation du virus, précaution, cas de symptôme, isolement, mode d'urgence, masque, masque filtre, mesure de contrôle, quarantaine, confinement, épicode de la propagation, urgence absolue, test de détection du virus, virulence, zones à risque, mesure d'hygiène*. Jejich zvýšenou frekvenci si můžeme povšimnout ve všech typech našich textů.

Další příklady slovní zásoby, která začne být mnohem více frekventovanou s příchodem celosvětové pandemie a stane se systematicky využívaným lexikem jsou slova, která můžeme původně zařadit do odborné oblasti epidemiologie.

b. Lexikum z oboru zdravotnictví

Jelikož hlavním společným tématem aktuality zpracovávané ve vzorku námi vybraných textů je šíření nákazy covid-19 a především její první případy, slovní zásoba používaná v těchto článcích obsahuje velké množství výrazů z domény lékařství a zdravotnictví, stejně jako výrazy týkající se šíření nemoci samoté. Oproti článkům zpracovávajícím jiná témata jich tu nalezneme znatelně vyšší koncentraci. Jedná se o slova a slovní spojení používané při běžné komunikaci týkající se nemocí, jejich příznaků a jejich léčby (*nakažení, nákaza, případy nemoci, vyšetření, odběr, průběh onemocnění, průběh nemoci, onemocnět, zdravotní stav, riziko nákazy, infikovat/ infection, malade, hospitalisé, cas d'infection, entrer en contact, examiner, contact étroit, symptôme, santé, maladie, fièvre, toux, personne contaminée, guérir, soigner*), dále výrazy spjaté se zdravotnickým systémem, které bychom mohli označit za odbornou terminologii z oboru zdravotnictví (*urgentní příjem, vyšetření, odběr, infekční klinika, infekční oddělení, nemocnice, klinika, zdravotníci, praktický lékař, sestra, pacienti/ patients, hospitalisé, période d'incubation, propagation, symptômes, médecin, service d'urgence, contamination, isolement, virus, cas diagnostiqué, ausculter, interrogatoire médical, chambre à pression négative, état clinique, réanimation, virulence, taux de contagiosité, contagion, signes cliniques, service d'infectiologie*). Dále se setkáváme se skupinou výrazů ze zdravotnického sektoru, jež je vlastní přímo problematice šíření epidemie koronaviru a v rámci jiných článků, rovněž se zaměřením na zdravotnictví a zdraví, bychom se s nimi pravděpodobně nesetkali tak často (*ochranné pomůcky, pozitivní případy, izolovat, karanténa, domácí karanténa, rouška, respirátor, obličejová maska/ patient positif, épidémie, enquête épidémiologique, isolement, placer en isolement, mode d'urgence, masque, masque filtre, quarantaine, cas confirmé, dispositif de surveillance, chambre à pression négative, état clinique, cas détecté, cas de contamination, test de détection, contagion*). Tato poslední skupina zároveň tvoří korpus výrazů, jen tvoří základ pro komunikaci v rámci celé epidemie covid-19, a se kterými se následně budeme setkávat v textech podávajících zpravodajství o jejím průběhu a můžeme je tedy rovněž považovat za specifický typ *publicismů* (*opatření, karanténní opatření, karanténizace, karanténa, plošná opatření, pozitivní a negativní test, pandemický plán, krizový zákon/ cas d'infection, cas confirmé, cas détecté, patient positif, enquête épidémiologique, placer en isolement, isolement, confiné, confinement, masque filtre, urgence absolue, mode d'urgence, mesure de contrôle, quarantaine, épicode de la propagation, test de détection, zone à risque, mesure d'hygiène*).

c. Odborná terminologie epidemiologická

Již několikrát jsme zmínili, že zpravodajský publicistický styl se velmi často snaží svou přesností informací a konkretizací přibližovat stylu odbornému. Není tedy překvapením, že v textech nalezneme mnoho příkladů odborné terminologie. Volba výrazů závisí vždy na zpracovávaném tématu, jímž je v našem případě šíření nákazy *koronaviru*. Za termín se dá považovat již samotný název nemoci *covid-19/2019-nCov*. Nalezneme zde ale poměrně velkou koncentraci příkladů z terminologie zdravotnictví a epidemiologie (mnohé z nich korespondují se skupinou výše zmíněných „nových publicismů“ v souvislosti s epidemií: *ohnisko nákazy, pozitivní případ, riziko nákazy, vzorky, laboratoř, ochranné pomůcky, karanténa, epidemiologické šetření, hygienická stanice, hygienické šetření, pandemie, epidemie, pandemický plán, epicentrum/ cas d'infection, contamination, épidemie, pandémie, circonscrire, enquête épidémiologique, propagation, précaution, placer en isolement, services d'infecitologie, mode d'urgence, mesure de contrôle, quarantaine, confiner, épiceutre de la propagation, suspect, maladies infectieuses, dispositif de surveillance, mutation du virus, virus, cas détecté, test de détection, taux de contagiosité, virulence, zone à risque, mesures d'hygiène*).

d. Internacionalismy a slova cizího původu

V rámci pronikání prvků odborného stylu do stylu publicistického narazíme především ve zpravodajských komunikátech na velkou koncentraci internacionalismů a slov cizího původu. Tento vliv je mnohem markantnější na příkladu českých textů, jelikož používání tohoto lexika není v rámci běžné komunikace tolik frekventovaná a často se tedy setkáváme spíše s „počeštěnou“ verzí cizího lexika (*suspektní případ, konference, univerzita, minimalizovat, symptomy, karanténa, varianta, individuální, hospitalizovaný, izolovat, predikovat, dekontaminovat, infekce*). Setkáme se i s výrazy, které jsou cizího původu, ale vlivem českého fonetického systému byla jejich forma modifikována (brífink). Naopak ve francouzštině působí tyto internacionalismy mnohem více přirozeně, a tudíž nemusí značit takovou míru odbornosti (*infection, contamination, symptômes, collaboration, organisation*).

Internationalismy stejně jako odborné lexikum zvyšují míru vážnosti tématu a, přestože jim na první pohled nemusí zcela rozumět, posílí to dojem z důvěryhodnosti článku. Rovněž mohou mnohem více zaktivovat jeho pozornost. Vykazují tak nesporné prvky persvaze, především tím, že posilují dojem pravdivosti, ověřenosti a odborného pohledu na sdělované informace. Zároveň vykazují prvky vyššího stylu projevu, který rovněž budí seriózní dojem.

Při porovnání jednotlivých žánrů je jejich koncentrace jednoznačně vyšší ve zpravodajských žánrech v obou jazycích.

e. Názvy institucí a zvýšená míra vlastních jmen

Na úrovni českých i francouzských zpravodajských textů si můžeme povšimnout častého odkazování se na konkrétní osobnosti ze sféry politické i lékařské, jakožto na jakousi autoritu, která má zvyšovat celkovou důvěryhodnost textu. Setkáme se zde tedy se zvýšenou mírou uvádění vlastních jmen konkrétních osobností, které jsou přímo či nepřímo citovány, přičemž jejich jména jsou nejprve uvedena celá (jméno i příjmení) a ve zbytku textu se již operuje pouze s příjmením v rámci textové ekonomie. Odkaz na konkrétní osobu zvyšuje již zmíněnou důvěryhodnost a konkretizaci sdělovaných informací, což je jedním z důležitých prostředků persvaze. Novinář je v pozici toho, kdo získává informace od relevantních zdrojů a předává je dál. Uvedením konkrétního zdroje, v tomto případě zmíněné autority, zvyšuje míru pravdivostní hodnoty celého článku.

Stejně tak si můžeme povšimnou zvýšené míry uvádění názvů institucí, které mají co dočinění s danou problematikou, v tomto případě především názvy lékařských zařízení a jejich konkrétních oddělení (*klinika infekčních nemocí Nemocnice Na Bulovce, urgentní příjem v Motole, l'hôpital Bichat à Paris*) a zdravotnických ústavů a organizací a jejich zkratkách popřípadě politických stran. (*Státní zdravotní ústav, Národní referenční laboratoř, ANO, l'association des urgentistes de France (AMUF), SAMU, centre hospitalier universitaire (CHU) de Bordeaux, SOS-Médecins*). Zkratkové vyjádření je typické především pro francouzský text, jelikož francouzský jazyk má obecně silnou tendenci využívat zkratky a zkratková slova.

Toto časté odkazování se na primární zdroje a citování také klade vyšší nároky na často vyskytující se předložku *podle/ selon*, stejně tak jako na dostatečně bohatou slovní zásobu v rámci synonymních vyjádření uvádějících přímou či nepřímou řeč (*potvrdil, uvedl, přiblížil, oznámil, popsal, doplnila, dodala, řekla, prohlásil/ a fait savoir, a précisé, a déclaré, a annoncé, a confirmé, a souligné*). Tyto výrazy částečné či úplné synonymie jsou obratně a různorodě používány a obměňovány v rámci vytvoření celistvého a čtivého textu, a můžeme je rovněž považovat za určitý typ *publicismů*, jež jsou klíčovým faktorem pro tvorbu publicistického textu a v takovém typu komunikátů se objevují systematicky a jsou prostředkem automatizace.

uvedl ministr Adam Vojtěch odpoledne na tiskové konferenci

(Článek 4)

potvrdila primářka kliniky infekčních nemocí Nemocnice Na Bulovce Hana Roháčová

(Článek 1)

„Na opatřeních, která jsou, se nic nemění. Není to situace, kde by mělo dojít k plošným zásahům a karanténizacím, jedná se o izolované případy,“ řekl k aktuálnímu dění náměstek ministra zdravotnictví Roman Prymula.

(Článek 2)

Ve všech třech případech se podle hlavní hygieničky Evy Gottvaldové rozbíhá ještě epidemiologické šetření. „Jeho součástí je zmapovat osoby, s kterými ti lidé přišli do kontaktu,“ řekla Gottvaldová.

(Článek 3)

a annoncé, vendredi 24 janvier, la ministre de la santé, Agnès Buzyn

(Článek 7)

Pour l'instant il n'y a aucune raison de s'alarmer», a déclaré le maire, Nicolas Florian.

(Článek 8)

«Parce que nous avons mis en place le test très rapidement et que nous sommes capables de les identifier», explique Agnès Buzyn

(Článek 9)

Mme Buzyn a noté qu'il n'était pas possible de contrôler les "multiples voies" pour revenir de Chine:

(Článek 10)

Le test de détection du virus, mis au point par l'Institut Pasteur, est désormais accessible au CNR (Centre national de référence) associé de Lyon, a précisé mardi Jérôme Salomon.

(Článek 11)

Odkazování se na konkrétní jména a stejné postupy při uvádění informací přímo z úst těchto osob se vyskytují i v rámci investigativních a bulvárních textů, nicméně zde se již nejedná o vlastní jména odborníků, nýbrž o svědky či oběti šíření nákazy. V rámci bulváru narazíme především na vlastní jména známých osobností.

*„Moji vážení a milí přátelé, píšete mi desítky komentářů a zpráv, chci vás uklidnit, jsme zpátky v Praze a v pořádku. Děkuji vám za péči a přízeň, mám vás ráda,“ **uklidnila všechny Bendová.***
(Článek 6)

*"Je suis en panique du coronavirus, j'appréhende ce voyage comme never", **a-t-elle déclaré à Slimane** qui la filmait pour ses stories Instagram.*
(Článek 12)

f. Lexikum týkající se reálií a geografie

Zvýšenou míru výrazů můžeme zaznamenat i z hlediska jmen geografických reálií. Námi vybraný vzorek textů je sesbírán z doby šíření prvních případů nákazy covid-2019 v obou porovnávaných zemích, a tedy indikace zemí a přesných míst odkud se nákaza šíří je evidentní. Toto geografické vymezení slouží jednak jako poskytnutí míry konkretizace informací a za druhé jako prostředek persvaze v rámci zdůraznění míst, odkud přichází nebezpečí nákazy a jichž by se měli čtenáři vyvarovat. Zeměpisná konkrétní jména jsou doplněna i obecnými pojmy z oblasti geografie. Stejně tak je patrná zvýšená míra přívlastků značících země, které představují toto riziko nákazy. Jelikož se doba výskytu a zdrojové země prvních případů nákazy se v obou zemích liší, v českých a francouzských článcích se jedná o zeměpisné názvy různé. Nicméně frekvence a způsob jejich použití v rámci lexikologických prostředků persvaze je srovnatelný. V českých článcích je po celou dobu odkazováno především na Itálii, a v těch francouzských se zase odkazuje na Čínu, jež je prapůvodní zdrojovou zemí nákazy a odkud se zřejmě nákaza dostala do Francie. Mimo to narazíme i na zvýšenou míru dalších zeměpisných jmen v rámci celosvětového šíření nemoci, stejně tak jako zeměpisná jména z území České republiky a Francie:

*V **Česku** jsou tři lidé nakaženi koronavirem. Předtím byli v **Itálii***
(Článek 1)

*Premiér Andrej Babiš (ANO) chce na pondělní Bezpečnostní radě státu kvůli šíření koronaviru navrhnout zákaz letů z **Milána a Benátek**.*

(Článek 1)

*První nakažený je muž české národnosti, ročník 1952, který se účastnil konference na **italské univerzitě v městě Udine**.*

(Článek 1)

***Středisko Auronzo di Cadore v oblasti Benátsko**, kde nakažený pobýval, je menší, níže položené rodinné lyžařské centrum v **Dolomitech**.*

(Článek 1)

*Větší pozornost by měli svému zdravotnímu stavu věnovat ti, kteří přijedou z **regionů Lombardie, Benátsko, Piemont a Emilia Romagna**.*

(Článek 4)

*Ve stejném **italském** hotelu byla i žena, která je podle iDnes.cz čtvrtou nakaženou v **Česku**.*

(Článek 5)

*Les trois patients, un à **Bordeaux** et deux à **Paris**, ont séjourné en **Chine**.*

(Článek 7)

*Tous étaient récemment rentrés de **Chine** et avaient séjourné à **Wuhan**, la grande ville où cette nouvelle infection est apparue en décembre.*

(Článek 7)

*C'est dans **cette ville** de 11 millions d'habitants, **capitale de la province de Hubei**, au centre de **la Chine**, que la maladie a fait le plus de victimes.*

(Článek 8)

*Ce dernier a depuis été transporté au CHU par le Samu de **Gironde** et isolé.*

(Článek 8)

D'autres cas ont également été détectés en Corée du Sud, aux Etats-Unis, au Japon, au Népal, à Taiwan, en Thaïlande, au Vietnam ou à Singapour.

(Článek 8)

*Un quatrième cas de contamination au nouveau coronavirus **chinois** a été détecté en **France**.*

(Článek11)

g. Prostředky aktualizace

Dalším ze znaků publicistického stylu je jeho častý přesah a využívání prostředků mluvenosti formou aktualizace jazyka za účelem vzbuzení emocí a zájmu čtenáře. Tyto prostředky mluvenosti se projevují v různé intenzitě v závislosti na typu publicistického žánru, což můžeme hezky sledovat na námi vybraném vzorku textů. V textech zaměřujících se především na zpravodajství, v nichž převažují prostředky tíhnoucí k odbornosti, přesnosti a stručnosti, pro prostředky mluvené nezbývá tolik prostoru a nejsou ani tolik žádoucí. Jejich mnohem větší koncentrace si můžeme povšimnout naopak v textech analytického publicistického stylu a v textech, které řadíme k bulvárnímu tisku. Zde je totiž hlavním cílem zapůsobit na emoce publika, a tudíž je zde větší preference užívání běžně používaného spisovného jazyka, který je občas proložen hovorovým či nespisovným výrazem. Tento rys je o to více znatelný díky častému propojení přímé řeči v rámci citace či formy rozhovoru.

Velmi pěkně si tohoto kontrastu mezi zpravodajským a analytickým žánrem můžeme všimnout například na označení a popisu prvních případů koronaviru. Zatímco ve zpravodajském žánru je kladen důraz na podání co nejpřesnějších a detailních informací o těchto osobách, v analytickém a bulvárním jsou popsány vícero rozmanitými výrazy. V rámci zpravodajských textů je popis nakažených osob s větší vážností a je k nim přistupováno především jako k „případům nemoci“ a „pacientům“:

*Jeden případ na Bulovce je **muž české národnosti, ročník 1952, který pobýval na italské univerzitě v Udine, kde byl na konferenci.***

(Článek 1)

*Druhý případ na Bulovce je **žena ze Spojených států amerických, ročník 1999, která studuje v Miláně.***

(Článek 1)

*Třetím nakaženým je také **Čech, ročník 1976**, který byla na lyžařské dovolené na severu Itálie.*

(Článek 2)

***Pacient je muž, ročník 1952**, který pobýval na univerzitě v Udine na konferenci. Po návratu byl v domácí v karanténě.*

(Článek 4)

*Nemocnice Na Bulovce jsou nyní hospitalizováni všichni **tři nakažení – dva Češi a jedna Američanka**.*

(Článek 4)

Ve francouzských textech tento nestranný a objektivní přístup v rámci zpravodajských textů funguje stejným způsobem ještě znatelnější a nakažení jsou zde často označováni pouze obecnými pojmy *patient, malade, cas*.

*Celui qui est contaminé à Bordeaux est un **Français de 48 ans** d'origine chinoise.*

(Článek 9)

*Trois premiers **cas de contamination** par le coronavirus à l'origine d'une épidémie en Chine ont été confirmés en France. L'un des **malades** est hospitalisé à Bordeaux et les deux autres à Paris.*

(Článek 7)

*A Bordeaux, le **patient**, âgé de 48 ans, a été pris en charge, dès jeudi.*

(Článek 8)

V analytických a bulvárních českých článcích je mnohem více znatelné zaměření se na „obyčejného“ čtenáře a důraz na to, aby se cítil mnohem víc vtažen do tématu a mohl se s ním případně více ztotožnit a vcítit se do situace. Tento přístup působí lépe na jeho emocionální vnímání. Jedna a ta samá osoba je zde popsána rozmanitou selekcí označení:

***Akademik, lyžař a studentka** z Itálie. Kdo je trojice nakažených v Česku?*

(Článek 3)

Šedesátník, který vycestoval na konferenci konající se na univerzitě v Udine v oblasti Benátska.

Otec, který odjel za lyžováním do italských Alp.

*Američanka studující v Miláně, která vyrazila do Česka jako **turistka**.*

(Článek 3)

Mladá světoběžnice na návštěvě Prahy

(Článek 3)

Otec čtyř dětí, ročník 1976, se vracel z dovolené v Itálii, konkrétně z městečka Auronzo di Carore ležícího nedaleko hranice s Rakouskem.

(Článek 3)

Pro ještě větší posílení zacílení na lidské emoce se bulvární tisk nebojí využít označení nakaženého ve formě jeho křestního jména, v našem případě navíc šikovně propojené z jeho národností, což vytvoří hravé a zajímavé spojení „Čech Petr“, což může čtenáři rovněž evokovat jméno slavného českého fotbalisty:

Čech Petr se nakazil koronavirem v Itálii. Proč jeho manželka opustila karanténu?

(Článek 5)

Zároveň je znatelná koncentrace označení infikovaných osob adjektivem *nakažený*, jež je v rámci konverze využíváno pro pojmenování těchto osob. Samotné slovo je pak nositelem výstrahy a zdůraznění nebezpečí nákazy. Tento projev se projevuje ve všech typech textů našich textů:

*V Česku jsou první tři **nakažení** koronavirem.*

(Článek 2)

*Středisko Auronzo di Cadore v oblasti Benátsko, kde **nakažený** pobýval, je menší, níže položené rodinné lyžařské centrum v Dolomitech.*

(Článek 1)

*Kdo je trojice **nakažených** v Česku?*

(Článek 3)

Nakažený 44letý děčínský zastupitel na TV Nova v pondělí večer promluvil o tom, zda je pro něj stresující, že se dozvěděl o pozitivním výsledku testu na koronavirus.

(Článek 5)

Oproti tomu v rámci francouzských článků bulvárního charakteru označení nakažených zůstává více neutrální, nicméně mírná rozmanitost je zde rovněž patrná:

Un quatrième cas de contamination au nouveau coronavirus chinois a été détecté en France, sur un touriste chinois âgé qui se trouve dans un «état clinique sévère».

(Článek 11)

un homme de 31 ans et une femme de 30 ans hospitalisés à Paris

(Článek 11)

h. Projevy aktualizace na hranici s uměleckým stylem

V rámci působení na čtenářovy emoce je především v publicistických textech analytického a bulvárního typu časté využívání prostředků aktualizace za účelem oživení povahy textu a upoutání čtenářovy pozornosti. Text se tak stává zajímavějším a čtivějším. Ve zpravodajských textech se tyto prostředky zpravidla tolik neobjevují, mohly by totiž kazit dojem důvěryhodnosti z předávané informace, navíc tyto texty jsou zaměřené primárně na stručné a rychlé předávání relevantních informací. S občasnými prostředky aktualizace se ve zpravodajství můžeme setkat v rámci přímých citací, či snahy o oživení textu, které jsou však v uvedeny v uvozovkách, jak je tomu například v následujícím případě:

Dodal, že i navzdory nově nakaženým probíhá v Česku zatím „vše podle plánu“.

(Článek 2)

Nicméně prostředky aktualizace se objevují především v analytických žánrech a textech bulvárního stylu, což se nám potvrdilo i v rámci námi zkoumaného materiálu. V našem vzorku jsme zaregistrovali slova či slovní spojení s příznakem hovorovosti, expresivity, popřípadě v kontrastu se slovy s příznakem knižního charakteru, které jazykový projev obohacují a činí

jej zajímavějším. To může potvrzovat jejich záměrné využití v tomto typu komunikátů ta účelem persvaze:

My jsme taky byli v Itálii, ale ne v těch epicentrech. No a teď to máme za barákem.

(Článek 5)

*Primátor: Nejsme ničí **maminka***

(Článek 5)

*Daří se mi dobře, cítím **se v pohodě**, nemám nějaké velké komplikace, pouze nějaké dozvuky lehké chřipky nebo lehké virózy.*

(Článek 5)

*takže já doufám, že i naše česká populace se **trošičku** zklidní*

(Článek 5)

*Fanoušci tak Alici **zahltili** starostlivými zprávami a měli obavy o její zdraví.*

(Článek 6)

*Coronavirus : **grosse boulette** et grosse "panique" dans un aéroport pour la chanteuse Vitaa...*

(Článek 12)

*Prise de panique dans un aéroport, la chanteuse Vitaa a **dégainé** un masque chirurgical pour se protéger du coronavirus alors qu'elle se rendait à Dubaï...*

(Článek 12)

*la chanteuse Vitaa a depuis retrouvé **son acolyte** Slimane pour **un voyage pro**. Leur destination ? Dubaï !*

(Článek 12)

*En attendant de suivre les aventures de ce duo **déjanté**,...*

(Článek 12)

Za povšimnutí v rámci francouzských bulvárních článků stojí použití anglicismů, jež je v současné době velmi trendovou záležitostí. Jejich užití rovněž vykazuje prvek aktualizace jazyka a může působit jako prostředek pervaze:

*"Je suis en panique du coronavirus, j'appréhende ce voyage **comme never**", a-t-elle déclaré à Slimane qui la filmait pour ses **stories Instagram**.*

(Článek 12)

*il y a quelques heures que Vitaa et Slimane allaient **stopper** leur participation à The Voice Belgique où ils avaient réussi à décrocher des **sièges de coaches**.*

(Článek 12)

V rámci především opět bulvárních článků rovněž nalezneme příklady trop uměleckého stylu ve formě obrazných vyjádření jako je metafora, metonymie, personifikace či synekdocha. Na to, že jsme měli k dispozici pouze dva články bulvárního charakteru z každého jazyka, našli jsme dost příkladů a můžeme tedy potvrdit, že je tento typ aktualizace jazyka v rámci bulvárních komunikátů využívaným persvazivním prostředkem:

*Rodinná dovolená na severu Itálie se téhle rodině **změnila ve zlý sen**.*

(Článek 5)

*My jsme taky byli v Itálii, ale ne v těch epicentrech. No a teď to **máme za barákem**.*

(Článek 5)

sypal si** komunální politik **popel na hlavu

(Článek 5)

*A počty nakažených tu **jdou do stovek**.*

(Článek 5)

***Čína** upozornila na případ muže z provincie Chu-pej.*

(Článek 5)

*Šéfka pražské hygieny Zdeňka Jágrová následně reagovala na dotaz FTV Prima, zda lidé v domácí karanténě smí, či **vůbec nesmí z domu.***

(Článek 5)

*Rodiny, které žijí v blízkosti rodiny děčínského zastupitele, však neskrývají obavy z možné nákazy koronavirem. **Prakticky za plotem** totiž mají rodinu v karanténě.*

(Článek 5)

*ale tou dobou se na španělském ostrově objevil i **koronavirus, který uvěznil** v jednom z hotelů i české turisty.*

(Článek 6)

*Prise de panique dans un aéroport, la chanteuse Vitaa a **dégainé un masque chirurgical** pour se protéger du coronavirus alors qu'elle se rendait à Dubaï...*

(Článek 12)

*Si elle a récemment **pris du bon temps** avec son mari Hicham, à Deauville, ...*

(Článek 12)

Určité slovní formulace by se daly rovněž považovat za snahu využití dalších prostředků uměleckého stylu jako je kontrast v rámci zdůraznění vážnosti situace:

*Ve **stejném** italském hotelu byla i žena, která je podle iDnes.cz čtvrtou nakaženou v Česku. Je však z **jiné** rodiny.*

(Článek 5)

*Zatímco v Číně počet nakažených **klesá**, v Evropě naopak **stoupá**.*

(Článek 5)

*Coronavirus : **grosse boulette et grosse "panique"** dans un aéroport pour la chanteuse Vitaa...*

(Článek 12)

Je nutné přiznat, že odhalení projevů aktualizace ve francouzských textech bylo náročnější z důvodu nepřislušnosti do skupiny rodilých mluvčích, nicméně i tak se nám podařilo odhalit několik případů jejích projevů, primárně v rámci analytického bulvárního žánru komunikátů, nicméně i v rámci zpravodajských komunikátů jsme několik výrazů a slovních spojení vyhodnotili jako projev aktualizace. Zajímavé je, že na rozdíl od textů českých jsme zde ale mohli narazit na vícero prvků *langue soutenue*, a tedy jazykové roviny vyššího stylu a „vybranějších“ výrazů v kontrastu k jazyku standardnímu či jazyku hovorovějšímu:

« *Il faut traiter une épidémie comme on traite un incendie, très vite repérer la source* » et la « *circonscrire le plus vite possible* », a-t-elle encore déclaré.

(Článek 7)

*De son côté, la Chine a intensifié ses efforts pour contenir la propagation d'un nouveau **virus tueur**.*

(Článek 7)

*Les deux autres personnes, des « **proches parents** », ont été pris en charge à Paris.*

(Článek 9)

*Revenu ce mercredi d'un voyage professionnel en Chine, au cours duquel il a **fait une halte** dans la province de Wuhan, ...*

(Článek 9)

*Mme Buzyn a noté qu'il n'était pas possible de contrôler les "**multiplés voies**" pour revenir de Chine.*

(Článek 10)

*cet homme âgé d'environ 80 ans vient de la province de Hubei, la plus **touchée** de Chine*

(Článek 11)

***La concomitance** avec l'épidémie hivernale de grippe peut notamment faire craindre un afflux de personnes inquiètes aux services d'urgences, déjà surchargés et en plein conflit social.*

(Článek 7)

*Le dernier bilan officiel de la maladie causée par ce coronavirus apparu en décembre sur un marché de Wuhan – une ville de 11 millions d'habitants située dans le centre du pays (province du Hubei) – s'est encore **lourdement aggravé** vendredi.*

(Článek 7)

*La ministre de la Santé, l'a confirmé ce vendredi soir lors d'une conférence de presse organisée **au débotté**.*

(Článek 8)

***Suspicieux**, le médecin qui l'ausculte **choisit** alors de continuer l'interrogatoire médical.*

(Článek 8)

*L'état de santé des trois premiers cas **avérés**, annoncés vendredi soir, ne soulève «pas d'inquiétude majeure».*

(Článek 11)

Na základě námi zkoumaného vzorku textů tedy můžeme potvrdit předpoklad, že prostředky jazykové aktualizace za účelem persvaze se objevují především v komunikátech analytického stylu a v textech bulvárního typu. V textech zaměřených primárně na zpravodajství se vyskytují rovněž, ale spíše ve formě projevu vyššího stylu vyjadřování a s velkou opatrností, popřípadě v rámci přímých citací. To platí jak pro české i francouzské komunikáty.

5.3.1.4. Prostředky syntaktické

Z hlediska syntaktické roviny v rámci naší analýzy sledujeme druhy větné stavby, jež jsou nejvíce užívány v námi vybraných publicistických textech. Na této rovině vstupujeme s předpokladem, že větná stavba publicistických projevů je obvykle jednoduššího charakteru za účelem dobré srozumitelnosti pro co nejširší část populace. Pro účely persvaze je důležité sdělované informace předat co nejvýstižněji a nejsrozumitelněji. Syntaktická struktura by tedy neměla být komplikovaná a měla by inklinovat ke skutečně efektivnímu přenesení informace. Z těchto důvodů v našich textech nalezneme především jednoduchá souvětí o pár větách a věty jednoduché. Tyto jednoduché konstrukce jsou krátké a výstižné a mají tak největší potenciál naplnit funkci persvaze a efektivně čtenáři předat informaci.

Vyozorovali jsme, že velmi často jsou věty volně řazeny vedle sebe ve formě juxtapozice. Informace jsou tak viditelně odděleny a jsou předány jasně a stručně. Na formu juxtapozice jsme narazili především v rámci českých zpravodajských textů. Francouzské sice rovněž preferují jednodušší syntax, nicméně oproti češtině jsou větné struktury přeci je o něco složitější, ale stále dostatečně srozumitelné.

V Česku jsou tři lidé nakaženi novým koronavirem. Dva byli zjištěni v pražské Nemocnici Na Bulovce, jeden případ se objevil v Ústí nad Labem. Na tiskovém brífinku informaci ČT24 potvrdil i ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO). Všichni tři předtím byli v Itálii. Premiér Andrej Babiš (ANO) chce na pondělní Bezpečnostní radě státu kvůli šíření koronaviru navrhnout zákaz letů z Milána a Benátek.

(Článek 1)

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) na mimořádné tiskové konferenci v neděli odpoledne oznámil první tři případy nakažení nemocí COVID-19 v České republice. Všechny tři pacienty nakonec převezli do Nemocnice Na Bulovce, jeden muž byl původně hospitalizovaný v nemocnici v Ústí nad Labem. „Všichni pacienti jsou zaizolováni na infekčním oddělení,“ řekl Vojtěch. Ani jeden pacient nemá závažný průběh nemoci, uvedl ministr.

(Článek 2)

C'est officiel. La ministre de la Santé l'a confirmé ce vendredi soir lors d'une conférence de presse organisée au débotté. La France est touchée par le coronavirus 2019-nCov.

(Článek 8)

La concomitance avec l'épidémie hivernale de grippe peut notamment faire craindre un afflux de personnes inquiètes aux services d'urgences, déjà surchargés et en plein conflit social.

(Článek 7)

a. Přímá a nepřímá řeč

V námi vybraném vzorku hraje velkou roli zapojení přímé řeči, jež je sama o sobě jedním z prostředků persvaze, jelikož prezentuje sdělení autorit z oboru probíraného tématu, a tudíž budí dojem větší důvěryhodnosti. Nicméně tyto přímé či nepřímé citace však nesou vlastní syntaktickou strukturu v závislosti na mluvčím. Je zajímavé pozorovat, jak k prezentaci

přímých řečí přistupuje každý z jazyků trochu jiným způsobem. V rámci českých textů se zdá, že nejdůležitějším faktorem je předat informaci přesně takovým způsobem, jakým byla vyslovena v originální podobě. Přímá řeč je tedy zaznamenána povětšinou ve formě jedné dlouhé věty, která je poskládána přesně tak, jak byla původně vyslovena. To budí dojem důvěryhodnosti z hlediska přesného záznamu původního sdělení, nicméně v mnoha případech vlivem mluveného charakteru nejsou splněna základní syntaktická pravidla a může dojít k problémům s porozuměním. Vznikají dlouhé a nepřehledné konstrukce, ve kterých může mít čtenář problém se vyznat. Do značné míry může tato přesná reprodukce sdělení působit neprofesionálně a kazit tak dojem z vážnosti celého komunikátu:

„Zásadní je, že lidé, kteří se vracejí z Itálie, se ožívají. To je nesmírně důležitá věc, lidé se musí chovat zodpovědně, že se zeptají, zavolají, ať už na infolinky, které zřídil Státní zdravotní ústav, nebo ty, které jsou v jednotlivých krajích,“ dodal Stach.

(Článek 1)

Přišly k recepci urgentního příjmu, kde je sklo, mluvily se sestrou, která měla službu, a ve chvíli, kdy zjistila podrobnosti, tak jim řekla, aby si vzaly roušky, a byly nasměrovány na speciální box, popsal.

(Článek 1)

Předpokládám těch 14 dní karantény, která asi je nutná, nicméně určitě jsou tady náznaky od lékařů, že kdyby výsledky byly negativní, tak by člověk mohl být propuštěn do domácí péče. Nicméně tady stojí opravdu za zmínku, že to hodně stojí na vnímání veřejnosti a médií, takže já doufám, že i naše česká populace se trošičku zklidní. Tak jak já to vnímám, o nic kritického nejde,“ dodal na TV Nova.

(Článek 5)

A pokračuje: „Myslím si, že ráno (v úterý) bude prováděno trasování kontaktů této ženy, nicméně myslím si, že ty kontakty už jsou v podstatě známy, protože tam byl okruh lidí, kteří spolu cestovali a v podstatě ty kontakty by měly být totožné s tím prvním pacientem (děčínským zastupitelem Petrem - pozn. red.)“

(Článek 5)

Oproti tomu ve francouzských člancích se zdá přístup k prezentaci přímé řeči o něco propracovanější. Autor článku do ní mnohem více zasahuje a spíše zapojuje důležité citované informace do svého vlastního písemného projevu. Samozřejmě se vyskytují celistvé citace ve formě celých vět, ale velmi často pracuje s pouhými výňatky důležitých informací, které zasazuje do vlastní syntaktické struktury. Dojem z četby tak působí celistvěji a domníváme se, že pro účely persvaze je tato metoda mnohem efektivnější.

« Une enquête épidémiologique approfondie autour de ces cas a été immédiatement mise en œuvre », a ensuite précisé le ministre. Il s'agit notamment d'identifier les personnes ayant été en « contact étroit » avec les malades et de les examiner et donner des consignes pour éviter une propagation.

(Článek 7)

« Nous savons que depuis qu'il est sur le territoire français, il a été en contact avec une dizaine de personnes, nous allons les contacter », a déclaré Agnès Buzyn. « Dix à quinze personnes » qui ont été en contact avec lui « se sont signalées », a fait savoir de son côté le maire de Bordeaux, où les festivités du Nouvel An chinois, qui devaient se tenir dimanche, ont été annulées par les organisateurs au nom du « principe de précaution ».

(Článek 7)

L'OMS précise néanmoins qu'il est « trop tôt » pour parler d'une « urgence de santé publique de portée internationale ».

(Článek 8)

« Nous sommes en train de remonter l'histoire de ces patients positifs de façon à rentrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées et nous allons leur demander de rester chez elles », a-t-elle affirmé, notant que la période d'incubation était probablement « autour de 7 jours, entre 2 et 12 jours ».

(Článek 9)

b. Nevětné a polovětné konstrukce

Dalším prvkem, který se vyskytuje v rámci syntaktické struktury publicistických projevů je časté použití nevětných konstrukcí. To můžeme pozorovat jak na úrovni titulků a

mezititulků, jimž se ještě budeme věnovat níže, ale rovněž i na úrovni souvislého textu či přímé citace přímé řeči. V mluveném projevu je použití nevětných či polovětných konstrukcí běžné a přirozené, a to se promítá právě především v rámci citovaných pasáží. Můžeme je tedy vyhodnotit jako jeden z prvků mluvenosti, jež proniká do publicistického projevu. Jedná se o určité zestručnění předávané informace, což může podpořit persvazivní charakter celého sdělení svou výstižností.

Dál budeme potvrzovat vzorky těch kontaktů, které měly. Kolegyně Američanky a manželky a dětí případů z Ústí,“ uvedl Březovský.

(Článek 2)

V tuto chvíli máme každý z hospitalizovaných svůj vlastní pokoj, normálního charakteru, standardního, tak jak asi znají všichni lidi z nemocnice. Se standardním vybavením, se sociálním zázemím.

(Článek 5)

Ve francouzštině je využití nevětných, a především polovětných konstrukcí znatelně častější vzhledem k tomu, že mnohem více pracuje se slovesy ve formě přechodníků (*gérondif*), popřípadě tvary přičestí přítomného (*participe présent*), s tvary infinitivními, stejně jako s tvary přídavných jmen slovesných. V rámci persvaze toto „zkrácené“ vyjádření oprostí text od složitých a zdlouhavých syntaktických konstrukcí a jde přímo „k jádru věci“. Nese tedy známky apelativního a direktivního charakteru – především v případě infinitivních konstrukcí – a rovněž slouží k oddělení a zdůraznění části informace:

Agnès Buzyn a déclaré être « extrêmement attentive » à l'évolution de la situation, soulignant que « nous aurons probablement d'autres cas ».

(Článek 7)

Les autorités chinoises cherchent à reprendre la main, notamment en restreignant les déplacements.

(Článek 7)

Le ministère a réitéré, notamment pour les « personnes qui auraient séjourné en Chine récemment », les précautions à prendre en cas de symptômes, fièvre et toux ou difficultés

*respiratoires : **contacter** le SAMU (15) et **ne pas se rendre** chez son médecin traitant ou aux urgences, **pour éviter** toute potentielle contamination.*

(Článek 7)

*Pas question en revanche **de se rendre** directement aux urgences, le **but étant d'éviter** toute propagation.*

(Článek 9)

*a insisté la ministre, **appelant** à ne pas se rendre aux urgences en cas de symptômes.*

(Článek 10)

*Mais arrivée à l'aéroport, l'amie de Diam's n'a pas hésité une seule seconde à sortir de son sac, un masque... **pour se protéger du coronavirus.***

(Článek 12)

c. Použití přístavku (*apposition*)

Z hlediska zvýšené míry informativnosti, jež je rovněž součástí persvazivního charakteru publicistických textů, je žádoucí určitá kondenzace většího počtu informací. Jedním z prostředků, jak prezentovat více informací, aniž by bylo nutné tvořit velmi dlouhá a rozvitá souvětí, je použití přístavku. Ten se objevuje v rámci českých i francouzských publicistických textů. Činí výčet prezentovaných informací přehlednější a strukturovanější. Klade důraz na srozumitelnost a ekonomii sdělení. Z gramatického hlediska se přístavek ve větní konstrukci odděluje pomocí čárky, nicméně v rámci publicistického textu by se dalo považovat přípustné i oddělení pomocí pomlčky, popřípadě dvojtečky, jež ještě více podporuje míru zdůraznění doplněné informace. Z hlediska frekvence je přístavek mnohem více využíván v žánrech zpravodajského typu, které jsou zaměřeny především na sdělování co nepřesnějších informací. V ostatních žánrech je znatelná preference použití věty vedlejší, což činí text čtivějším a soudržnějším. Musíme však objektivně zhodnotit, že jsme v rámci našeho vzorku textů nenarazili na takovou míru přístavků, jakou bychom očekávali. V mnoha případech byla charakteristika, která by mohla být uvedena formou přístavku, zahrnuta v základní větné struktuře jako součást daného větného členu. Mnohem více se rovněž vyskytovaly v rámci francouzských zpravodajských textů. Nicméně na několik případů jsme narazili:

Jeden případ na Bulovce je muž české národnosti, ročník 1952, který pobýval na italské univerzitě v Udine, kde byl na konferenci.

(Článek 1)

Otec čtyř dětí, ročník 1976, se vracel z dovolené v Itálii, konkrétně z městečka Auronzo di Carore ležícího nedaleko hranice s Rakouskem.

(Článek 3)

Otec čtyř dětí, ročník 1976, se vracel z dovolené v Itálii, konkrétně z městečka Auronzo di Carore ležícího nedaleko hranice s Rakouskem.

(Článek 4)

Nemocnice Na Bulovce jsou nyní hospitalizováni všichni tři nakažení – dva Češi a jedna Američanka.

(Článek 4)

potvrdil v Událostech, komentářích na ČT Roman Prymula, náměstek ministra zdravotnictví.

(Článek 5)

L'un des malades est hospitalisé à Bordeaux et les deux autres à Paris, a annoncé, vendredi 24 janvier, la ministre de la santé, Agnès Buzyn. (Le Monde)

Les trois patients ont été hospitalisés en isolement. Tous étaient récemment rentrés de Chine et avaient séjourné à Wuhan, la grande ville où cette nouvelle infection est apparue en décembre.

(Článek 7)

« Instantanément », le médecin est passé « en mode urgence absolue » : masque, isolement.

(Článek 7)

C'est dans cette ville de 11 millions d'habitants, capitale de la province de Hubei, au centre de la Chine, que la maladie a fait le plus de victimes.

(Článek 8)

Selon Gao Fu, chef du centre chinois de contrôle et de prévention des maladies, il pourrait provenir d'animaux sauvages vendus sur le marché de fruits de mer à Wuhan.

(Článek 8)

*Revenu ce mercredi d'un voyage professionnel en Chine, au cours duquel il a fait une halte dans la province de Wuhan, **épicentre de l'épidémie**, il a ressenti de la fièvre et toussait.*

(Článek 9)

*Hospitalisé à Paris, cet homme âgé d'environ 80 ans vient de la province de Hubei, **la plus touchée de Chine**, et se trouve en réanimation, a précisé le directeur général de la Santé, **Jérôme Salomon**, lors d'une conférence de presse.*

(Článek 11)

d. Interpunkční znaménka značící zdůraznění

Ať už se jedná o přímou řeč, přístavek nebo třeba parentezi, jež jsou v rámci publicistických textů často a s oblibou využívány, obecně můžeme zaregistrovat zvýšenou míru interpunkčních znamének různého druhu. Ty slouží ke zlepšení přehlednosti, lepší specifikaci, či zdůraznění informací. Přímá řeč, jež se v našem vzorku textů objevuje opravdu velmi často je ohraničena především klasickými uvozovkami, popřípadě je zakomponována do projevu autora textu a je oddělena pomocí čárek.

Pro zdůraznění informací jsou rovněž velmi často využívány pomlčky, jež velmi zřetelně vyčleňují část informace, která má čtenáře zaujmout hned na první pohled. Rovněž mohou indikovat použití vsuvky či přístavku.

*V pondělí večer se totiž ukázalo, že ústecká nemocnice přijala i další ženu, která **přicestovala z Itálie - a pobývala navíc ve stejném hotelu, jako Petr s rodinou.***

*A nebyly vyšetřovány, protože k tomu nebyl **důvod - to je jedna z nejpravděpodobnějších verzí.***

*Čas ukáže, ale dle mého názoru se virus zatím chová jako virus **chřipky - úmrtnost je stejná, i průběh je téměř stejný.***

*Paris (AFP) - **Deux cas du nouveau coronavirus chinois ont été "confirmés" en France.***

(Článek 10)

Dalším interpunkčním znaménkem, která nese apelativní a persvazivní charakter a zaměřuje se na zvýšení čtenářovi pozornosti je dvojtečka. Mimo jejího standardního využití v rámci uvození přímé řeči, se velmi často objevuje jakožto znaménko, které nese znak zdůraznění. V českých textech je dvojtečka využívána především právě v rámci titulků a mezititulků, zatímco ve francouzských textech je její využití rozšířené v rámci celého textu:

*Další nakažená žena: **Byla s Petrem ve stejném hotelu***

(Článek 5)

Prymula: Na opatřeních se nic nemění

(Článek 1)

Sousedí: Nepříjemný pocit

(Článek 5)

*To **znamená: rouška, plášť, speciální obleky bot, návleky bot, krytí očí, krytí hlavy, ale žádné podtlakové a filtrační obleky, nic takového.***

(Článek 5)

Coronavirus : un troisième cas d'infection confirmé en France

(Článek 7)

*les précautions à prendre en cas de symptômes, fièvre et toux **ou difficultés respiratoires : contacter le SAMU (15) et ne pas se rendre chez son médecin traitant ou aux urgences, pour éviter toute potentielle contamination.***

(Článek 7)

*« Instantanément », le médecin est passé « **en mode urgence absolue** » : **masque, isolement.***

(Článek 7)

*La ministre de la Santé, Agnès Buzyn, l'a confirmé vendredi **soir : des cas de coronavirus 2019-nCov ont été détectés.***

(Článek 8)

Virus chinois : deux cas d'infection à Paris, un autre à Bordeaux

(Článek 9)

Coronavirus : grosse boulette et grosse "panique" dans un aéroport pour la chanteuse Vitea...

(Článek 12)

e. Extrakce a dislokace

Pro cílené zdůraznění části syntaktické struktury v rámci tematicko-rematického členění je především ve francouzských textech velmi často využívána extrakce, popřípadě dislokace. V češtině se s tímto jevem můžeme setkat také, nicméně díky relativně volnému slovosledu v důsledku propracovaného systému deklinace není jejich využívání tak nutné a ani frekventované. V rámci češtiny tedy postačí prostá záměna v pořadí slov, při které se podmět nenachází ve své primární pozici na začátku věty a na toto místo je dosazena zdůrazňovaná informace.

Ženu po vyšetření převezli do Nemocnice Na Bulovce.

(Článek 2)

Třetím nakaženým je také Čech, ročník 1976, který byl na lyžařské dovolené na severu Itálie.

(Článek 2)

Oproti tomu, tento proces ve francouzštině možný není, jelikož by vedl ke změně významu celé věty. Proto pro takové zdůraznění a vyzdvižení informace francouzština využívá metodu extrakce, popřípadě dislokace. V našem vzorku jsme narazili na mnoho příkladů extrakce, čili zdůraznění informace pomocí prezentativní formy. Domníváme se tedy, že tento druh persvazivního prostředku je skutečně systematicky využíván:

La ministre de la Santé, Agnès Buzyn, l'a confirmé vendredi soir : des cas de coronavirus 2019-nCov ont été détectés. (dislokace)

(Článek 8)

C'est dans cette ville de 11 millions d'habitants, capitale de la province de Hubei, au centre de la Chine, que la maladie a fait le plus de victimes.

(Článek 8)

Celui qui est contaminé à Bordeaux est un Français de 48 ans d'origine chinoise.

(Článek 9)

C'est une situation clinique préoccupante qui nécessite des soins continus»,

(Článek 11)

C'est la première fois qu'un cas sévère du nouveau coronavirus est détecté en France.

(Článek 11)

Mais la bonne nouvelle, c'est que l'institut Pasteur a développé un test qui permet de poser un diagnostic de certitude

(Článek 11)

Ke zdůraznění z hlediska tematicko-rematického členění ve francouzštině rovněž pomáhá forma pasivních konstrukcí, kdy se do pozice podmětu dostává zdůrazňovaná část informace, jenž však není agentem výpovědi.

Un masque est fourni au praticien ainsi qu'au patient.

(Článek 8)

Trois cas d'infection ont été annoncés à Paris et Bordeaux.

(Článek 9)

Un quatrième cas de contamination au nouveau coronavirus chinois a été détecté en France

(Článek 11)

f. Zapojení různé větné modality

Dalším prostředkem persvaze jsou konstrukce, a především tvary přísudku nesoucí různou modalitu. A to zejména indikující doporučení, varování či apel. Setkáme se s přísudky

tvoreny za pomoci modálních sloves, jež naznačují čtenáři, jak by měl s prezentovanou informací naložit, popřípadě, jak by se měl chovat v návaznosti na přečtený článek. Tato modalita je rovněž podpořena použitím modálních částic a výrazů, jímž jsme se již věnovali v kapitole o morfologických prostředcích. Dále jsou k vystavění této modality využívány různé slovesné způsoby, které nepřímo apelují na čtenáře.

*Lidé by si **podle něj měli hlavně mýt** ruce.*

(Článek 1)

*Zopakoval doporučení nejezdit na sever Itálie. **Hlásit by se měli** ti, kdo se vrátí z ohnisek nákazy nebo mají příznaky. Pokud byl někdo například v Lombardii, ale stovky kilometrů daleko od ohniska, **nemusí žádné kroky podle Prymulý podnikat**. Kdokoli si není jistý, **může zavolat** na hygienickou stanici nebo praktickému lékaři.*

(Článek 1)

*V případě, že člověk pociťuje příznaky nemoci COVID-19, mezi které patří neustupující vysoké horečky a dýchací obtíže, **má zůstat doma** a telefonicky kontaktovat svého lékaře nebo příslušnou krajskou hygienickou stanici.*

(Článek 2)

*V případě podezření u turisty **mají kontaktovat** hygienickou stanici.*

(Článek 4)

*«les voyageurs qui rentrent de Chine, **il est important** de se surveiller, et au moindre signe respiratoire ou si on a de la fièvre, **il ne faut pas** aller aux urgences, **il faut** appeler le centre 15 qui vient chercher le patient».*

(Článek 8)

*Les personnes avec qui les patients positifs au coronavirus ont été en contact **doivent ainsi "prendre** leur température plusieurs fois par jour, contacter le centre 15 en cas de symptôme et rester chez eux pour l'instant pour éviter tout contact ultérieur qui favoriserait la propagation du virus. ", a insisté la ministre, appelant à ne pas se rendre aux urgences en cas de symptômes.*

(Článek 10)

"le port du masque est indiqué uniquement si vous présentez des symptômes relatifs au coronavirus 2019-nCoV. Cette recommandation est valable pour différents types de virus, y compris la grippe."

(Článek 12)

Pro ozvláštňení textu a zvýšení jeho zajímavosti pro čtenáře se rovněž pracuje s různými druhy vět. Můžeme tedy narazit na klasické věty oznamovací, nicméně stejně tak na věty tázací, či věty zvolací. V našem vzorku textů jsme bohužel narazili jen na pár příkladů, a to především v rámci textů bulvárního typu, a proto pravidelný výskyt tohoto prostředku nemůžeme objektivně potvrdit. V rámci těchto textů ovšem apelují na pozornost čtenáře a vzbuzují v něm zvědavost, tudíž nesou persvazivní charakter.

Kdo je trojice nakažených v Česku?

(Článek 3)

Proč jeho manželka opustila karanténu?

(Článek 5)

Domácí karanténa? Opustit ji lze

(Článek 5)

Tenerife, kde se objevil koronavirus, vyděsila fanoušky. Co jim vzkázala?

(Článek 5)

To je u takového viru složité. Jak zastavit šíření? To by muselo dojít k izolacím jednotlivých států, měst nebo oblastí, kde se virus šíří, jako na východě Itálie.

Leur destination ? Dubaï !

(Článek 12)

5.3.1.5. Prostředky stylistické a rovina textová

Persvazivní prostředky na úrovni stylistické výstavby textu a na úrovni roviny textové, tvoří rovněž velmi důležitý faktor pro skutečné ovlivnění adresáta. Jedná se o jevy mnohem komplexnější v porovnání s předešlými rovinami, o to větší účinnost mohou vykazovat. To, jakým stylem psaní autor k text přistupuje, totiž formuje zároveň volbu ostatních jazykových prostředků na průřezu předešlých jazykových rovin. Velmi úzce tedy souvisí s volbou příslušných morfologických prostředků, lexika a syntaktických konstrukcí. Autor musí samozřejmě brát v úvahu to, v jakém žánru má být text laděn a co je jeho primární funkce a účel. Musí brát ohled na to, co má být cílem onoho pervazivního charakteru a persvazivních prostředků, které se rozhodne použít. To se odvíjí především z hlediska konkrétního žánru publicistického komunikátu. Z hlediska textové roviny tedy, podobně jako u předchozích, předpokládáme v komunikátech zpravodajského typu větší cílenost na podložení konkrétních informací ve formě intertextuality a uvádění relevantních zdrojů. Rovněž zde by měl být žádoucí důraz na velmi dobrou celospolečenskou srozumitelnost. Předpokládáme, že klíčovým faktorem bude sdělování konkrétních fakt doplněných o dostatek zdrojového materiálu, jež podpoří důvěryhodný charakter prezentovaných informací.

V žánrech stylu analytického očekáváme rovněž dostatečný důraz na podloženost sdělovaných informací, nicméně zároveň předpokládáme zvýšenou míru cílení na lidské emoce formou zajímavých vsuvek či komentářů. Největší míru zacílení na lidské emoce pak očekáváme v žánru bulvárního tisku, který má za úkol vyvolat senzací a čtenáře především šokovat. Tyto charakteristiky a prostředky očekáváme v podobné míře jak v českých, tak i ve francouzských komunikátech.

a. Struktura a výstavba textu

Titulky

Nebyla by presvaze persvazí bez použití chytlavého titulku či „*titre accrocheur*“. Ty jsou většinou ve formě jedné či dvou krátkých vět, popřípadě nevětných konstrukcí, které zpravidla řeknou vše podstatné o obsahu komunikátu a mají za úkol čtenáře přilákat, aby v četbě pokračoval. V rámci naší tematiky v sobě titulky nesou informativní a zároveň varovný charakter. Jelikož se jedná o téma a dobu prvních případů koronaviru, kromě samotné informace o těchto prvních případech nákazy nás informují o tom, odkud toto riziko přichází a podprahově tedy indikuje, čemu by se čtenář měl vyhnout, aby se také nenakazil. V českých

komunikátech je tedy velmi znatelná indikace rizikové země – Itálie, odkud přicestovali všichni nakažení. To se projevuje jak na úrovni hlavních titulků, tak i dále v samotném textu. Téma „italského nebezpečí“ prostupuje celým textem i dalšími mezititulky, což můžeme považovat za koherenční myšlenku komunikátu. Velmi stručně a výstižně je nám podána aktuální informace a zároveň varování, které nese persvazivní charakter. Již u titulků však můžeme pozorovat mírné odstínění dle různých žánrů. Pro zpravodajské žánry je na prvním místě problematika koronaviru obecně a podání informace o prvních případech. Titulek investigativního žánru už mnohem více zajímá, kdo jsou dotyční nakažení a kde se nakazili a v titulcích bulvárního tisku vidíme odstup od primárního tématu koronaviru a zaměření se na konkrétní případ pana Petra a jeho manželky, kteří se nakazili. Vlivem této konkretizace je cíleno na čtenářovi emoce a může se mnohem lépe s příběhem ztotožnit s jejich příběhem. Primárním cílem bulváru bývá rovněž téma, které je již ve skutečnosti vzdálené od samotné problematiky šíření nákazy, ale zabývá se především osobním životem celebrit, nicméně použití výrazu *koronavirus* zde přidává na zajímavosti.

V Česku jsou tři lidé nakažení koronavirem. Předtím byli v Itálii

(Článek 1)

V Česku jsou první tři nakažení koronavirem. Všichni přicestovali ze severní Itálie

(Článek 2)

V Česku jsou první tři lidé s koronavirem, dva Češi a Američanka

(Článek 3)

Akademik, lyžař a studentka z Itálie. Kdo je trojice nakažených v Česku?

(Článek 4)

Čech Petr se nakazil koronavirem v Itálii. Proč jeho manželka opustila karanténu?

(Článek 5)

Alice Bendová s rouškou na Tenerife, kde se objevil koronavirus, vyděsila fanoušky. Co jim vzkázala?

(Článek 6)

V rámci francouzských komunikátů a jejich titulků můžeme pozorovat srovnatelný postup a využití persvaze. Rozdíl je pouze v tom, že zde ono nebezpečí nákazy přichází z jiné země než z Itálie a jedná se o první případy jak na území Francie, tak i na území celé Evropy. V rámci titulků je zde tedy kladen důraz na to, kde byli pacienti objeveni a rovněž odkaz na propojení s Čínou. Ten se projevuje buď hned na úrovni hlavního titulku, nebo následně, v rámci perexu. Nicméně zdůraznění prvních případů koronaviru a jeho nebezpečí je indikováno ve všech případech, v typu bulvárního textu s informací, které cílí rovněž na emoce a podporuje odstrašující a výstražný charakter.

Coronavirus : un troisième cas d'infection confirmé en France

(Článek 7)

La France touchée par le coronavirus : trois cas diagnostiqués à Paris et Bordeaux

(Článek 8)

Virus chinois : deux cas d'infection à Paris, un autre à Bordeaux

(Článek 9)

Deux cas confirmés du coronavirus en France, les premiers en Europe

(Článek 10)

Quatrième cas de coronavirus en France, le patient dans un "état clinique sévère"

(Článek 11)

Coronavirus : grosse boulette et grosse "panique" dans un aéroport pour la chanteuse Vitaa...

(Článek 12)

Perex

Dalším strukturním prvkem, který má v rámci publicistických textů silně persvazivní charakter je perex, neboli „těch pár větiček hned pod titulkem“. Těchto pár vět však nese velký význam v rámci ovlivnění čtenáře, jelikož shrnují obsah a poselství celého komunikátu. Dobře napsaný perex tak může čtenáře nalákat k pokračování v četbě, ale stejně tak jej od ní odradit. Popřípadě mu poskytne to nejdůležitější a v rámci úspory času je v něm vlastně výtah toho, o

čem by měl být primárně informován. Z hlediska prostředků v rámci našich textů nalezneme podobné prvky jako na úrovni hlavních titulků. Opět je zde patrné provázání a odkaz ke zdrojové zemi nákazy a zdůrazňování prvních případů koronaviru. V rámci zpravodajských žánrů se setkáváme s další přidanou hodnotou, jež potrhuje persvazivní charakter a jíž se budeme věnovat níže – s intertextualitou. Objevují se první odkazy na osobnosti z politické a odborné sféry a jejich citování, což podtrhuje míru kredibility. V analytickém a bulvárním žánru se naopak stupňuje zaměření na konkrétní nakažené případy či osoby, známé či obyčejné, které se s problematikou koronaviru dostali do kontaktu, a jejich příběh, jež cílí primárně na emoce čtenáře. Tento odlišný přístup je patrný jak na straně českých, tak francouzských komunikátů.

V Česku jsou tři lidé nakažení novým koronavirem. Dva byli zjištěni v pražské Nemocnici Na Bulovce, jeden případ se objevil v Ústí nad Labem. Na tiskovém brífinku informaci ČT24 potvrdil i ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO). Všichni tři předtím byli v Itálii. Premiér Andrej Babiš (ANO) chce na pondělní Bezpečnostní radě státu kvůli šíření koronaviru navrhnout zákaz letů z Milána a Benátek.

(Článek 1)

V Česku jsou tři lidé s potvrzenou nákazou koronavirem. Dva pozitivně testovaní přišli do nemocnice v Praze Na Bulovce, jeden pochází z Ústí nad Labem, oznámil ministr zdravotnictví Adam Vojtěch. Na infekčním oddělení Nemocnice Na Bulovce jsou nyní hospitalizováni všichni tři nakažení – dva Češi a jedna Američanka.

(Článek 4)

Les trois patients, un à Bordeaux et deux à Paris, ont séjourné en Chine, où le bilan s'est alourdi à 41 morts. Il s'agit des premiers cas de contamination identifiés en Europe.

(Článek 7)

Trois cas d'infection ont été annoncés à Paris et Bordeaux. Le ministère de la Santé va entrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées «et nous allons leur demander de rester chez elles», a indiqué Agnès Buzyn.

(Článek 9)

Rodinná dovolená na severu Itálie se téhle rodině změnila ve zlý sen. 44letý Čech Petr, který je zastupitelem v Děčíně, skončil na Bulovce a má potvrzenou nákazu koronavirem. Ve stejném italském hotelu byla i žena, která je podle iDnes.cz čtvrtou nakaženou v Česku. Je však z jiné rodiny, hospitalizovali ji v Ústí nad Labem, odkud převáželi do Prahy i Petra. Čtyři děti a manželka zastupitele nyní tráví svůj čas v domácí karanténě. Manželka však v pondělí asi na hodinu a půl opustila dům. A nakažený Čech promluvil o tom, jak se daří jemu i jeho rodině.
(Článek 5)

Un touriste chinois atteint du coronavirus a été hospitalisé dans un «état clinique sévère» à Paris. Il s'agit du quatrième cas détecté en France.
(Článek 11)

Prise de panique dans un aéroport, la chanteuse Vitaa a dégainé un masque chirurgical pour se protéger du coronavirus alors qu'elle se rendait à Dubaï... mais cette dernière a oublié de lire tous les articles qui expliquent que cela ne sert strictement à rien.
(Článek 12)

Mezítitulky

Použití mezítitulků tvoří rovněž důležitý prvek výstavby publicistických textů. Mimo to, že plní funkci oživení textu, aby nebyl monotónní a nepřestal čtenáře bavit, vyzdvihují rovněž důležité informace či sdělení, které si má čtenář po přečtení uchovat v paměti a na které se má zaměřit. Jsou tedy dalším nesporným prostředkem persvaze. Jejich použití nalezneme samozřejmě i v našem vybraném vzorku textů a můžeme jen potvrdit, že následují linii informativnosti a persvaze v návaznosti na hlavní titulek a perex. U zpravodajských textů se zajímají především o obecný problém koronaviru, o podání informace o tom, jak se do země dostal, o jeho řešení a o to, jak se chovat a jak k epidemické situaci přistupovat. Investigativnímu žánru jde zase o větší přiblížené konkrétních případů a pátrání po tom, jak a kde se nakazili. V případě bulvárního tisku je primární čtenáře zaujmout za každou cenu a ovlivnit jej k četbě. Mezítitulky jsou nejednoznačné, nicméně určitým způsobem opět působí především na emoce čtenáře, a tudíž v něm vzbuzují napětí a chuť objevit, co se za nimi skrývá a co jim bude následovat. Nicméně tematicky míří rovněž na konkrétní případy, se kterými se čtenář může lépe ztotožnit a vcítit se do jejich situace.

Prymula: Na opatřeních se nic nemění (Článek 1)

„Nejdůležitější je zůstat v klidu“ (Článek 1)

Vzorky se přezkoumají v Berlíně (Článek 4)

Premier cas européens (Článek 7)

Pas de mesures de contrôle aux frontières (Článek 7)

Urgence absolue (Článek 8)

Une dizaine de personnes en contact avec le patient bordelais (Článek 9)

Mladá světoběžnice na návštěvě Prahy

Lyžař, který se s rodinou vrátil z Itálie

(Článek 3)

Domácí karanténa? Opustit ji lze

Sousedí: Nepříjemný pocit

Nakažený muž z Děčína: Neležíme v bioboxech

Primátor: Nejsme ničí maminka

(Článek 5)

Odstavce

V neposlední řadě nesmíme zapomenout na členění textů do jednotlivých odstavců, které na sebe volně navazují. Toto členění umožňuje, stejně jako mezititulky, usnadnění četby a lepší extrakci prezentovaných informací. Ve všech případech našich textů můžeme potvrdit členění do kratších odstavců, které celkovou strukturu textu činí přehlednější a čtenářsky přijatelnější.

b. Intertextualita

Na úrovni roviny textové musíme zdůraznit významnou roli intertextuality, která se projevuje ve všech typech námi zkoumaných textů. Především komunikáty zpravodajského žánru, jejichž primární funkcí je právě podávání relevantních informací o aktuálním dění, se skládají převážně z citací přímých řečí politických autorit, státních institucí či odborníků, kteří se vyjadřují vzhledem k aktualitě. Ve zkoumaných textech nalezneme nespočet příkladů takových případů, ve formě přímé či nepřímé řeči. Tento typ intertextuality je velmi důležitý

z hlediska informativnosti, a především důvěryhodnosti celého textu. Odkazování se na další zdroje, tím spíše na celospolečensky uznávané osobnosti či člověka spadajícího do skupiny „odborníků“, popřípadě instituce, vzbuzuje u diváků a čtenářů mnohem větší důvěryhodnost než text psaný pouze slovy novináře. Z hlediska účinné persvaze je tedy toto zapojení citací klíčovým faktorem. Jedná se o přímé citace přímých řečí, využití nepřímé řeči. Rovněž se můžeme setkat k odkazu na příspěvky těchto osob či institucí na sociálních sítích. Tento prostředek persvaze se projevuje výrazně jak v českých, tak ve francouzských textech.

*„V České republice máme první tři případy nemoci COVID-19, jsou to případy, které byly potvrzeny v rámci Národní referenční laboratoře. Jsou to tedy zatím suspektní případy, pro potvrzení posíláme vzorky do laboratoře v Berlíně, ale s největší pravděpodobností to jsou skutečně tři pozitivní případy,“ uvedl **Vojtěch**.*

(Článek 1)

*Hlavní **hygienička Eva Gottwaldová** potvrdila, že v současné chvíli probíhá epidemiologické šetření v souvislosti s nově nakaženými jak v Praze, tak v Ústeckém kraji.*

(Článek 1)

*„Průběh onemocnění je u všech třech pacientů mírný, subjektivně se cítí dobře,“ uvedlo **ministerstvo zdravotnictví** na Twitteru.*

(Článek 4)

*L'un des malades est hospitalisé à Bordeaux et les deux autres à Paris, a annoncé, vendredi 24 janvier, **la ministre de la santé, Agnès Buzyn**.*

(Článek 7)

***La mairie de Bordeaux** ajoute que le patient est entré dans le service du professeur Malvy, un expert mondial des maladies infectieuses à haut risque.*

(Článek 8)

*Sur son compte Facebook, **SOS Médecin Bordeaux** précise que pour éviter toute contamination, le malade a été «extrait par une voie dédiée. Il n'est pas passé en salle d'attente et n'a croisé personne».*

(Článek 8)

Un point d'information sur l'évolution du virus en France sera effectué chaque jour par le ministère de la Santé.

(Článek 9)

Z hlediska citací ve formě přímé a nepřímé řeči se rovněž často setkáme se svědectvím či výpovědí „obyčejných“ lidí, jež se stali oběťmi a konkrétními případy aktuality. Dokládají tedy přímé svědectví o problému, což zvyšuje míru důvěryhodnosti a zároveň to posiluje persvazivní charakter sdělení v rámci působení na čtenářovy emoce. Dimenze citací na úrovni státních autorit a odborníků podporuje charakter pravděpodobnosti a důvěryhodnosti z hlediska správnosti a ověřenosti informací. Stejně tak je ale důležité svědectví z řad široké veřejnosti a konkrétních případů, jež čtenáři umožní lépe se vcítit do celé situace a posílí to myšlenku toho, že se téma skutečně týká i jeho samého. Koncentrace těchto „přímých svědectví“ je však znatelně vyšší v rámci investigativní žurnalistiky a bulvárního tisku, kde se primárně cílí na čtenářovy emoce. Ve zpravodajských textech se s ním setkáme také, ale v menší míře, a především ve funkci dalšího potvrzení prezentovaných informací, a tedy jejich pravdivosti, popřípadě doplnění konkrétních a detailních údajů z hlediska postiženého subjektu – v tomto případě infikovaných pacientů či celebrit, které se vyjadřují s ohledem k nákaze. To platí v rámci českých i francouzských článků.

*„Nedokážu si vůbec vysvětlit, jak jsem se nakazil, je to pro mě záhadou. Do dvou hodin zpětně jsem si to vůbec nepřipouštěl, přišlo jako mi to shoda okolností. Cítím se jenom tak, že mám rýmu, nepřipadám si nemocný,“ popsal **nakažený muž** pro Českou televizi.*

(Článek 1)

*„Je to nepříjemný pocit, zvláště když mám doma nemocného tatínka, kterému je 74 let,“ svěřila Blesku **paní Libuše** (46).*

(Článek 5)

*„Moji vážení a milí přátelé, píšete mi desítky komentářů a zpráv, chci vás uklidnit, jsme zpátky v Praze a v pořádku. Děkuji vám za péči a přízeň, mám vás ráda,“ **uklidnila všechny Bendová**.*

(Článek 6)

Jiná žena z obce, kde zastupitel se svojí rodinou bydlí, se nákazy prozatím nebojí. „My jsme taky byli v Itálii, ale ne v těch epicentrech. No a teď to máme za barákem. Zaměstnavatel nám dal pro jistotu 14 dní dovolené navíc, ale myslím, že to je zbytečné,“ sdělila žena ve středním věku.

(Článek 5)

*„Byli jsme jako rodina sami v oblasti severní Itálie, která byla panem ministrem Vojtěchem zveřejněna jako oblast riziková,“ sypal si **komunální politik** popel na hlavu.*

(Článek 5)

"Je suis en panique du coronavirus, j'apprehende ce voyage comme never", a-t-elle déclaré à Slimane qui la filmait pour ses stories Instagram. (chanteuse Vita)

(Článek 12)

Mimo odkazování se na konkrétní osoby, ať už celospolečensky známé, uznávané či prosté konkrétní případy a přímé svědky, můžeme si v textech povšimnout i jiného typu intertextuality, který odkazuje k dalším mediálním zdrojům. Jelikož všechny námi vybrané zdroje zpracovávají stejné či podobné téma, je jasné, že zmiňované informace se budou opakovat. Pokud není za jejich zdroj uvedena přímo osoba, jež je původním zdrojem citace, je třeba citovat alespoň médium, od kterého je prezentovaná informace převzata, popřípadě je tato informace prezentována v úvodu či v závěru článku. To opět posiluje důvěryhodnost a tedy i persvazivní charakter.

*„Systém musel přepokládat, že tu případy budou. Na opatřeních se nic nemění, nedochází zatím k plošným opatřením typu karanténizace lokalit,“ dodal v **ČT** náměstek ministra zdravotnictví a epidemiolog Roman Prymula.*

(Článek 1)

*„Ze všeho nejdůležitější je teď zůstat v klidu. Je to ještě důležitější než před tou nynější informací,“ poznamenal k situaci Daniel Stach z vědecké **redakce ČT24**.*

(Článek 1)

*vedla primárka kliniky infekčních nemocí Nemocnice Na Bulovce Hana Roháčová pro **Radiožurnál**.*

(Článek 2)

*Ve stejném italském hotelu byla i žena, která je podle **iDnes.cz** čtvrtou nakaženou v Česku.*

(Článek 5)

*Šéfkra pražské hygieny Zdeňka Jágrová následně reagovala na dotaz **FTV Prima**, zda lidé v domácí karanténě smí, či vůbec nesmí z domu.*

(Článek 5)

*Nakažený 44letý děčínský zastupitel na **TV Nova** v pondělí večer promluvil o tom, zda je pro něj stresující, že se dozvěděl o pozitivním výsledku testu na koronavirus.*

(Článek 5)

*La Rédaction avec **AFP***

(Článek 11)

*Paris (**AFP**) - Deux cas du nouveau coronavirus chinois ont été "confirmés" en France.*

(Článek 10)

*Comme le rappelle à juste titre nos confrères de **Santé Magazine**, le ministère des Solidarités et de la Santé a récemment fait savoir que "le port du masque est indiqué uniquement si vous présentez des symptômes relatifs au coronavirus 2019-nCoV. Cette recommandation est valable pour différents types de virus, y compris la grippe."*

(Článek 12)

Jelikož se jedná o závažné téma, které se týká celé společnosti a o problém, který může zasáhnout každého, nechybí v rámci intertextuality rovněž odkaz na pomoc a zdroj dalších informací v případě zasažení tímto problémem.

*V případě, že člověk pociťuje příznaky nemoci COVID-19, mezi které patří neustupující vysoké horečky a dýchací obtíže, má zůstat doma a telefonicky kontaktovat svého lékaře nebo příslušnou krajskou **hygienickou stanici**. Veškeré informace jsou dostupné nonstop na **telefonních linkách 724 810 106 a 725 191 367 a na webových stránkách ministerstva zdravotnictví.***

(Článek 1)

Un point d'information sur l'évolution du virus en France sera effectué chaque jour par le ministère de la Santé.

(Článek 9)

c. Další znaky textuality

Aby publicistické komunikáty plnily dobře svou funkci a měly možnost skutečně čtenáře přesvědčit o své důvěryhodnosti a pravdivosti, měl by splňovat i další kritéria textuality. Velký důraz je kladen na informativní charakter, jenž je jedním ze základních prvků persvaze především zpravodajských textů. I v našem případě si můžeme povšimnout velké koncentrace informací, které by měly v případě žurnalistiky pramenit z ověřených zdrojů. Tomu slouží především výše probíraná intertextualita. Komplexně můžeme potvrdit, že především komunikáty zpravodajského charakteru nabízejí značné množství konkrétních informací, což posiluje dojem důvěryhodnosti. Zároveň jsou prezentované informace podloženy dostatečným množstvím primárních zdrojů a konkrétních faktitivních údajů a příkladů. Tyto faktory hrají jednoznačně ve prospěch persvazivního charakteru celého textu.

Důležitým faktorem, který je rovněž splněn je důraz na přesné zakotvení v čase a místě, zapojení aktuality do celospolečenského kontextu, což můžeme souhrnně nazvat situativností, jež je rovněž jedním ze znaků textuality, jež podporuje úspěšný persvazivní charakter.

5.3.2. Prostředky neverbální

Neverbální prostředky persvaze tvoří neodmyslitelnou část publicistického stylu a novinových článků. Jdou ruku v ruce s prostředky verbálními, posilují jejich intencionální charakter a intenzitu, a mnohdy jsou možná dokonce efektivnější nežli text samotný. V závislosti na námi zvoleném vzorku textů můžeme potvrdit, že se neverbální prostředky persvaze vyskytují v různých formách a různé míře ve všech typech publicistických komunikátů.

5.3.2.1. Grafická stránka volby písma

To, čeho si většinou všimneme na první pohled a co ovlivní, zda budeme v četbě pokračovat či ne, je výrazný titulek a popřípadě další mezititulky, které text prakticky člení na menší, blíže specifikované oddíly. Jejich verbální stránce jsme se věnovali již v rámci jedné z předchozích kapitol, ale důležitou složku těchto slovních spojení vystihujících podstatu článku tvoří jejich grafické zpracování. Můžeme říci, že je pravidlem, že hlavní titulek má vždy větší a výraznější grafickou formu než text ostatní. O tom, jak velké bude toto zvýraznění oproti ostatnímu textu už pak rozhoduje konkrétní zdroj. Mohli bychom usoudit, že „čím větší, tím lepší“, čím větší titulek, tím větší má šanci na upoutání pozornosti. Nicméně nemusí to být pravidlem. Zároveň by přicházela v úvahu hypotéza, že bulvární tisk bude pracovat, v rámci jeho cílení na lidské emoce, s mnohem větším formátem a výrazným zpracováním titulků, nicméně na základě námi zkoumaného materiálu nemůžeme potvrdit ani toto. U některých zpravodajských textů (Článek 9) z našeho vzorku jsme zaregistrovali titulky, které svou výrazností značně přesahovaly titulky bulvárních plátků (Článek 12). Naopak některé by zase toto pravidlo potvrzovaly (Článek 6). U některých nás zase překvapil relativně malý rozdíl mezi velikostí titulku a zbytkem textu (Článek 2, Článek 7). Tento faktor se projevil u žánrů seriózního zpravodajství, u nichž není hlavním cílem vyvolat senzaci, ale skutečně informovat, tudíž zde by naše hypotéza mohla být částečně potvrzena. Částečnou roli samozřejmě hraje i délka titulku. U žádného titulku z našich textů nebyla použita jiná barva než černá, která je dostatečně výstižná. Rozdíly jsme ovšem zaznamenali v různém použití fontu písma. Ve většině případů se font titulků lišil od fontu zbytku textu, což tvoří rovněž určitý typ kontrastu, který čtenáře zaujme hned na první pohled. Výjimku tvoří Článek 2, u nějž je rovněž zarážející, že hlavní titulek se liší pouze o trochu větší velikostí písma a dále Článek 3 a Článek 5, u nichž bychom toto rozlišení očekávali, jakožto od zástupců investigativního žánru a bulváru. V ostatních případech je font titulku a zbytku textu odlišný, popřípadě je shodný s fontem mezititulků či fontem perexu.

Podobné je to i v případě mezititulků. Ty rovněž nesou funkci zdůrazňující a upozorňující, a jsou tedy nositelem persvazivního charakteru. Rovněž text člení na jednotlivé úseky a pro čtenáře je tedy jednodušší se v něm zorientovat, popřípadě si jej rozdělit na kratší úseky, jež zjednodušují a ulehčují četbu, nebo mu nabízejí možnost zaměřit se přímo na část textu, která je pro něj nejzajímavější. Obecně platí, že mezititulky mají rovněž výraznější grafickou formu než samotný text. Toto odlišení může být pouze na úrovni velikosti písma (Článek 3) nebo na úrovni velikosti písma a rozdílnosti v použití fontu, přičemž ten se může (Článek 4, Článek 5, Článek 9) ale nemusí (Článek 1, Článek 7, Článek 8) shodovat s fontem hlavního titulku. V některých případech je za účelem ještě většího zdůraznění a odlišení mezititulek zvýrazněn jinou barvou. V našem případě se jedná pouze o Článek 8, mohli bychom tedy usoudit, že toto

barevné odlišení není tak frekventované. Nicméně tento závěr nemůžeme na tak malém vzorku považovat za relevantní, a samozřejmě také vždy záleží na konkrétním zdroji a povaze konkrétního článku.

Grafické odlišnosti můžeme naléznout i na úrovni perexu, jež je ve všech případech odlišen alespoň v tloušťce či mírném zvětšení písma vůči zbytku textu. Opět se zde jedná o sumarizaci klíčových informací, jejichž důležitost je vyzdvížena i grafickou formou, jež persvazivní působí na lidské smysly. Alespoň minimální grafické odlišení se potvrdilo ve všech našich případech s výjimkou Článku 6 a Článku 10, kde je však perex zcela vynechán. Z toho tedy můžeme usoudit, že rovněž perex plní na straně francouzských i českých komunikátů funkci persvaze.

Především v bulvárním typu komunikátů jsme zaregistrovali grafické zvýraznění i mimo úroveň titulků, mezititulků a perexu, což rovněž indikuje informaci, kterou chce pisatel zdůraznit a nese tedy nesporný persvazivní charakter.

Pokud bychom chtěli hledat rozdílnosti v grafických prostředcích českých a francouzských komunikátů, v rámci našeho vzorku jsme narazili na rozdílnou grafickou prezentaci přímé řeči. Mimo klasického umístění do uvozovek, které již samotné mají ve francouzské kultuře jinou formu, je přímá řeč ve francouzských komunikátech často zdůrazněna formou kurzívy (Článek 7, Článek 8, Článek 12). Nelze to však brát jako pravidlo, jelikož ve zbylých třech francouzských článcích přímá řeč ve formě kurzívy není. Nicméně v českých textech jsme na tento prostředek nenarazili vůbec. Ve spojitosti s přímou řečí za povšimnutí rovněž stojí forma uvozovek v Článku 10 a Článku 12, jež se vymyká jejich nejběžnější francouzské formě: „« »“.

5.3.2.2. Multimediální materiál

Jedním z velmi účinných prostředků persvaze je v rámci publicistiky a žurnalistiky doplnění o fotografický a obrazový materiál. Tento prostředek demonstruje přímé důkazy pořízené v souvislosti s prezentovanou informací či aktualitou. Téměř každý článek, tím spíše článek internetového zdroje, je doplněn o tuto přílohu, která okamžitě působí na smysly čtenáře a vyvolává u něj kladné či záporné emoce. V rámci internetu je rovněž velmi jednoduché zapojení dalších druhů médií, jako zvukové záznamy či videozáznamy. Ty pak o to více zvyšují míru zajímavosti a míru ovlivnění lidských emocí za účelem persvaze.

Můžeme potvrdit, že téměř všechny naše zdrojové komunikáty, s výjimkou pouze Článku 10, obsahují alespoň jeden fotografický, obrazový či multimediální materiál. Jejich povaha se liší v ohledu na žánru a účelu komunikátu. V rámci zpravodajských textů jsme zaregistrovali

především fotografie, popřípadě videozáznamy, politických osobností, jež v textech vystupují a vyjadřují se k tématu (Článek 1, Článek 2, Článek 4, Článek 7). Ještě častější je zapojení fotografií z prostředí zdravotnických zařízení či zdravotnickou tematikou, které zdůrazňují vážnost situace. Ty jsou patrné jak ve zdrojích zpravodajského i investigativního žánru (Článek 3, Článek 7, Článek 8, Článek 9, Článek 11). U žánrů bulvárního typu se tento zaměření tohoto obrazového materiálu liší v tom smyslu, že je mnohem konkrétnější s ohledem na konkrétní téma. Stále se pohybujeme v globálním měřítku epidemie nemoci covid-19, ale hlavním účelem zde není podávání aktuálních informací o nákaze, nýbrž podávání svědectví ze života celebrit či obyčejných lidí, kteří byli touto nákazou buďto zasaženi, nebo se s ní dostali do kontaktu jiným způsobem. V takových komunikátech tedy nechybí materiál v podobě fotografií účastněných celebrit či soubor dramatizujících fotografií, jež působí primárně na emoce čtenáře (Článek 5, Článek 6, Článek 12).

Je třeba dodat, že forma multimediálního materiálu se rovněž odvíjí na povaze zdroje komunikátu. Jelikož pracujeme s internetovými zdroji, nabízí to rozmanitější koncentraci zapojení mediálních materiálů různého druhu. Ty rovněž závisí na konkrétním typu zdroje. Například, pokud pracujeme se zdrojem, jež se primárně zaměřuje na televizní zpravodajství, je pravděpodobné, že i k jeho grafické formě bude připojen videozáznam z odpovídající televizní reportáže (viz Článek 1). To ale závisí na konkrétním zdroji, tudíž to nemůžeme označit jako obecné pravidlo užití persvazivního neverbálního prostředku.

Kromě fotografií se v komunikátech zpravodajského žánru můžeme setkat s obrazovým materiálem poskytujícím doplnění důležitých informací, jako je tomu v případě Článku 9, jež poskytuje grafický materiál demonstrující příznaky nákazy koronavirem, společně s důležitými informacemi ohledně nákazy a doporučením, jak se v případě příznaků chovat. Z hlediska jediného výskytu v našem vzorku to však rovněž nelze brát za pravidlo, nicméně i takový materiál nese persvazivní účinek podávající jasné instrukce, jak se má čtenář v případě domnělé nákazy chovat.

V případě ryze zpravodajských komunikátů v českých denících jsme rovněž narazili na připojení interaktivní mapy indikující rozšíření nákazy koronaviru. To rovněž posiluje informativní charakter komunikátu a jeho důvěryhodnost, jelikož prezentované informace podporuje mapou rozšíření. Rovněž je patrný persvazivní charakter naznačující, kterým zemím a oblastem se vyhnout, jelikož v nich hrozí nebezpečí.

5.3.2.3. Odkazy a loga sociálních sítí

Jak jsme již několikrát zmínili, pohybujeme se na poli komunikátů zveřejněných v rámci internetových zdrojů. Není tedy překvapením, že jejich součástí je i značné množství odkazů na další související komunikáty. Ty jsou většinou zvýrazněny podtržením, popřípadě jinou barvou písma.

A jelikož žijeme v době, kterou do značné míry ovládají sociální sítě, u všech zdrojů můžeme naleznout loga sociálních sítí, na nichž lze dané médium sledovat, popřípadě které vybízí ke sdílení článku.

6. Globální porovnání

V naší hypotéze jsme vstupovali s předpoklady ohledně určitých rozdílností projevů persvazivních prostředků a jejich četností využití v rámci dvou jazykových kultur a v rámci různých publicistických žánrů. To se teď pokusíme globálně zhodnotit a shrnout zjištěné poznatky na základě námi zkoumaného vzorku textů.

6.1. Verbální prostředky persvaze

6.1.1. Fonetická a fonologická rovina

Jak jsme již avizovali v průběhu naší analýzy, persvazivní prostředky fonetické a fonologické jsou složkou primárně mluvených projevů publicistiky a mluvených publicistických žánrů. Jelikož jsme pracovali s komunikáty psanými, relevance jejich posouzení není důvěryhodná a nelze provést se stoprocentním závěrem. Nicméně jsme pracovali se vzorkem textů, z nichž některé mají za primární zdroj typ média mluveného (televize, rozhlas) a zároveň se v našem vzorku textů vyskytovalo mnoho příkladů citací přímých či nepřímých řečí, jež by mohly dobře posloužit na fonetickou analýzu. Problematickým faktem je ovšem to, že nejsme schopni relevantně zhodnotit, jakou měrou zasáhl autor textu do původního mluveného projevu, a tudíž nad těmito prostředky můžeme pouze polemizovat. Nedá se ani tak mluvit o prostředcích fonetických, jako spíše o grafickém zpracování oněch mluvených projevů, a tedy grafickém zpracování fonetických prostředků.

U obou zkoumaných jazyků je tento grafický záznam proveden většinou za pomoci spisovného nepříznačného jazyka. Rozdílnosti poté můžeme nalézt na úrovni porovnání publicistických žánrů, kdy u žánru zpravodajství nenalezneme projevy fonetického odchýlení od spisovnosti téměř nikdy, zatímco u stylu investigativního a u bulvárních komunikátů můžeme narazit na větší snahu o záznam mluvenosti se znaky nespisovného a obecného jazyka. To se projevovalo především v českých komunikátech vlivem průniku fonetické a morfologické roviny a bohatší české deklinace. Dále se jednalo o demonstraci odmlk či přerušování projevu v rámci dramatizace sdělení, které se v textech projevovalo interpunkčními znaménky.

Z hlediska fonetiky jsme si rovněž na úrovni obou jazyků mohli povšimnout projevů „hry s jazykem“, která je vlastní uměleckému stylu. Ty se objevovaly opět především v rámci investigativně a bulvárně laděných komunikátů, které cílí primárně na emoce recipientů.

6.1.2. Morfologická rovina

Na úrovni roviny morfologické jsme byli rovněž svědky užití především spisovného nepříznačového jazyka, a to v rámci obou porovnávaných jazyků. To nesporně souvisí s intencí zasáhnout a zajistit srozumitelnost pro co nejširší publikum, a tedy i tento faktor můžeme vyhodnotit jako persvazivní prostředek. To lze sledovat především na úrovni českých textů vzhledem k rozmanitějšímu morfologickému systému tohoto syntetického jazyka. Navzdory předpokladu projevu mluvenosti v bulvárních komunikátech jsme v českých textech narazili pouze na pár projevů expresivity znázorněnými deklinací, proto v tomto případě dělat velké závěry. Oproti tomu požadavek na spisovný neutrální jazyk v rámci zpravodajských textů se projevil ve všech typech komunikátů.

V rámci obou jazyků jsme z hlediska morfologické roviny narazili na projev generalizace tématu na všechny čtenáře. Tyto projevy se pak v našich textech mezi zkoumanými jazyky mírně lišily jejich formálním zpracováním. V českých komunikátech se tento prvek projevoval především užitím podmětu ve formě hromadného jména či jména označující „lidský druh“ – člověka. Francouzský jazyk využíval převážně bezpodmětné věty a neosobní vyjádření. V obou jazycích jsme rovněž narazili na projev generalizace formou užití podmětu v 1. os. pl. či 2. os. pl.

Zajímavé jistě bylo zjištění převážného využití slovesných tvarů pasivu ve zpravodajských textech. Ten se nám jeví jako zvyšující míru seriózního sdělení a objektivitu autora, popřípadě může značit jeho mírný odstup od tématu a nadhled, což může mít roli z hlediska přesvědčení čtenáře. Oproti tomu v textech investigativního a bulvárního charakteru již převažovaly tvary slovesné aktivní, které jsou mnohem bližší každodennímu mluvenému projevu čtenářů. Slovesné časy, které se vyskytovaly byly převážně ve svých jednoduchých formách tak, aby projev plynul co nejlépe a nevznikaly prostory k nedorozumění. To je otázkou spíše francouzského jazyka, jenž disponuje velkou selekcí slovesných časů, z nichž se v textech objevovaly primárně časy jednoduché.

Z hlediska využití slovních druhů, které mohou posilovat míru persvaze jsme v rámci obou porovnávaných jazyků narazili na zvýšenou míru ukazovacích zájmen a hodnotících adjektiv či adverbii. Zároveň námi vybrané komunikáty obsahovaly zvýšenou míru číslovek různých druhů, to ale můžeme přisoudit primárně tématu analyzovaných textů, nicméně i časté využití těchto číslovek nese určitou míru persvaze.

6.1.3. Lexikální rovina

Již od počátku naší analýzy jsme počítali s předpokladem, že rovina nejbohatší na persvazivní prostředky je rovina lexikální. Po celkovém zhodnocení si nejsme jisti, že by opravdu v projevech persvaze tak zdatně předčila ostatní roviny, nicméně jsme zde rovněž našli dostatečné množství prostředků, jež se dají považovat za persvazivní. V rámci srovnání dvou zkoumaných jazyků však sledujeme, že tyto projevy jsou dosti podobné. V obou jazycích jsme zaregistrovali zvýšenou míru odborné terminologie vztahující se k tématu článků, jež zvyšuje důvěryhodnost a uvěřitelnost. Značí rovněž faktor ověřitelnosti zdrojů, stejně jako celkový seriózní dojem celé aktuality.

V rámci lexikální roviny můžeme sledovat kontrast v porovnání textů zpravodajského stylu, textů stylu investigativního a stylu bulváru. Na základě našeho vzorku můžeme potvrdit, že prostředky, které se vyskytují převážně v textech zpravodajských, jsou prostředky automatizace, které využívají modelových publicistických vyjádření usnadňující četbu a odpovídající schématu publicistických textů. Narazíme na publicismy či nově utvořené publicismy související s konkrétním tématem epidemie covid-19, které se v textech vyskytují s vysokou frekvencí a tvoří základ pro jejich systematické užití v rámci souboru textů zpracovávajících tematiku o této epidemii. Patrná je rovněž zvýšená míra slov cizího původu, které rovněž zvyšuje míru odbornosti, ale to především v českých textech.

Na druhé straně jsme odhalili mnoho prostředků aktualizace jazyka, které mají za úkol text ozvláštňit a přitáhnout čtenářovu pozornost svým čtivým charakterem a působením na jeho emoce. Ty se pak projevovaly primárně v textech typu investigativního charakteru a bulváru.

6.1.4. Syntaktická rovina

Na úrovni roviny syntaktické jsme si všimli především využití jednodušších větných konstrukcí na úrovni obou porovnávaných jazyků, přičemž francouzská syntax nám přišla o něco komplexnější a rozvitější. To přisuzujeme především častému využití polovětných konstrukcí infinitivních či ve formě *gérondivu*, jež jsou pro francouzštinu mnohem přirozenější a frekventovanější než pro český jazyk. Pomocí nich je francouzský jazyk schopen zkomprimovat mnohem více informací do jedné věty, nicméně větná konstrukce je přeci jen delší. V českých textech se naopak často využívaly věty jednoduché, či věty za sebou volně

řazené ve formě juxta pozice. Vše v zájmu toho, aby byly informace předány co nejjednodušší, nejstručnější a nejsrozumitelnější formou hrající ve prospěch úspěšné persvaze.

Podstatnou část všech textů tvořil záznam přímých a nepřímých řečí. Na této úrovni jsme postřehli mírně rozdílné pojetí mezi jednotlivými jazyky. Zatímco čeština dávala přednost přímé citaci v celé své délce, ve francouzských textech byly tyto citace propojeny s projevem autora textu, který jej prokládal pouze útržky z původního projevu citované osoby. Je těžké posoudit, která ze zvolených metod je z hlediska persvaze účinnější, nicméně už jen fakt citace informací od jiných autorit či přímých svědků posiluje persvazivní charakter a relevanci předávaných informací.

V rámci především zpravodajských textů jsme očekávali z hlediska informativnosti větší míru přístavků, ty se nicméně objevovaly v menší míře a častá byla charakteristika za pomoci věty vedlejší přívlastkové či *proposition subordonnée relative*.

Za zmínění určitě stojí téma slovosledu spjaté s tematicko-rematickým členěním větným. Zde jsme mohli sledovat rozdílné pojetí na úrovni českých a francouzských textů, jemuž lze přisoudit rozdíly mezi syntetickým a analytickým typem jazyka. Syntetická čeština má ve slovosledu mnohem volnější ruku, tzn. její slovosled je relativně volný. Může si tedy dovolit vyměnit pozici předmětu a podmětu v rámci zdůraznění určité informace. Oproti tomu v analytické francouzštině to není možné z hlediska zachování smyslu celého sdělení, a je tedy nucena pro toto zdůraznění volit jiné způsoby. Těmi jsou metoda dislokace a především extrakce, jejichž mnoho příkladů jsme v námi zvolených textech skutečně odhalili. Dalším prostředkem takového zdůraznění může být i výše zmíněné časté využití pasivní formy slovesa, které umožňuje umístění patiens do pozice podmětu, ve které se obvykle nenachází, a tedy jeho vyzdvižení.

Za prostředek persvaze můžeme rovněž považovat vcelku časté použití přísudku s modálními slovesy, která nepřímo apelují na čtenáře a indikují mu, jak by se měl v dané situaci zachovat. Ty se projevovaly především v českých textech.

6.1.5. Stylistická a textová rovina

Na úrovni roviny textové jsme hodnotili prostředky persvaze, které úzce souvisí, některé více, některé méně, s textualitou. Velmi výrazně se ve všech typech textů projevovala intertextualita, ať už formou přímých citací autorit vyjadřujících se k vážnosti tématu či podání svědectví z řad „obyčejných“ lidí, tak i ve formě odkazů na další zdroje. Právě toto odkazování

se k autoritám a poskytování svědectví z konkrétních případů působí jako důležitý prvek persvaze. Každý z těchto rysů však převažoval v různých textech dle jejich žánru. Ve zpravodajských žánrech jsme si potvrdili jejich primární funkci informativnosti a snahy o důvěryhodnost uváděním velmi častých citací politických autorit či autorit z domény lékařství či epidemiologie – odborníků. Presentování jejich tvrzení výrazně působí na čtenářovo vnímání a zvyšuje celkovou míru důvěryhodnosti sdělení.

Oproti tomu přímá svědectví a konkrétní zkušenosti s tématem z pohledu „obyčejných“ lidí byla využita jako prostředek persvaze především v investigativních typech textů, popřípadě v bulváru. Zde se nám potvrdila patrná snaha ovlivnit recipienta skrze jeho emoce a možnosti vcítění se do těchto konkrétních případů. Tato metoda ovlivňování skrze čtenářovy emoce je v rámci bulváru využívána ještě jedním způsobem. Jelikož se bulvár obecně velmi často orientuje především na životy a zajímavosti ze života celebrit, nebylo tomu jinak ani v případě našeho vzorku. Snaha o vyvolání paniky, strachu, následné radosti či pobavení – jednoduše snaha zapůsobit na emoce – byla zjevná i v případě našich článků. Ač se vlastní tematika článku velmi často nachází zcela jinde, než by se na první pohled mohlo zdát, hledání těchto senzací či příhod ze života známých osobností člověka nutí číst dál a činí článek zapamatovatelným. S tematikou covidu-19 v našich článcích tomu nebylo jinak a mimo pár zmínek ohledně něj prezentovaly především detaily ze života celebrit.

Můžeme potvrdit, že z hlediska porovnání dvou rozdílných zemí jsme v tomto ohledu shledali stejný přístup k persvazivním prostředkům jak na straně českého, tak na straně francouzského tisku. Pracuje se s nimi obdobným způsobem a rozdíl můžeme hledat především v tom, že některé převládají ve zpravodajském žánru, jiné v investigativním žánru a v bulvárního tisku.

6.2. Neverbální prostředky persvaze

Jako posledním jsme se v rámci naší analýzy věnovali neverbálním prostředkům, jež tvoří důležitou část persvaze, jelikož mají za úkol zapůsobit na recipienta hned na první pohled. Nicméně z hlediska jejich srovnání v jak v rámci dvou rozdílných jazyků, tak i v rámci různých publicistických žánrů, se projevují víceméně stejným způsobem.

Na pozadí obou kulturních a jazykových prostředí jsme zaznamenali různá grafická odlišení týkající se především zvýraznění titulků a mezititulků, stejně jako oddělení a zvýraznění perexu. Dále nechybělo ani přehledné dělení textu do odstavců, jež usnadňuje čtenáři lépe se v něm

orientovat a rozdělit si jej na menší, lépe vstřebatelné, oddíly. Rozdíly jsme zaznamenali v občasném použití barvy či kurzívy pro zvýraznění titulku či přímé řeči, nicméně to nelze brát jako relevantní projev různosti persvazivních prostředků. Téměř ve všech článcích spadajících do našeho vzorku jsme se setkali s obohacením a ozvláštněním v podobě obrazové či grafické přílohy, jež rovněž vynikne na první pohled a díky nimž tak celý text může lépe zapůsobit na čtenářovy emoce a ovlivnit jej k následné četbě, nabídnout mu důkazový materiál v podobě fotografie, a tedy prohloubit důvěryhodnost a pomoci zformovat ovlivnění. Globálně tak na základě našeho vzorku hodnotíme, že se tyto prostředky persvaze vyskytují ve srovnatelném měřítku jak na poli obou porovnávaných jazykových prostředí, tak i na poli srovnávaných žánrů publicistiky.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení a porovnání persvazivních prostředků, které se projevují v publicistických, a především zpravodajských článcích české a francouzské publicistiky. Chtěli jsme prozkoumat a zjistit jakým způsobem se fenomén persvaze projevuje na poli publicistiky a jaké prostředky novináři skutečně používají k tomu, aby zaujali co největší část svého publika a aby docílili úspěšného přesvědčení.

V první části naší práce jsme se soustředili na poskytnutí potřebného teoretického základu pro následnou jazykovědnou srovnávací analýzu vybraných publicistických článků v rámci analytické části, která tvořila druhou část práce. V teoretické části jsme se nejprve věnovali co nejpodrobnější definici persvaze, jelikož jsme si vědomi toho, že slovo samotné zní zejména pro české publikum neprůhledně a pro mnohé je zcela neznámým. Na základě vícero odborných zdrojů jsme tedy v první kapitole této práce poskytli její možné definice a odstínění jejího pojetí a vysvětlení. Snažili jsme se pracovat jak s českými, tak i s francouzskými zdroji, čímž jsme odhalili, že ve francouzském pojetí se přímo s termínem *persvaze* pracuje mnohem méně nežli v pojetí českém. To jsme přisoudili faktu, že v rámci francouzského jazyka je slovo mnohem průhlednější a není tedy třeba jej považovat za termín jako takový. Dále jsme se v rámci první kapitoly věnovali uvedení prostředků, verbálních i neverbálních, které jsou dle odborné literatury systematicky užívány právě za účelem persvaze. Uvedení těchto prostředků nám posloužilo jako základ pro jejich odhalení a zhodnocení či prokázání jejich skutečného systematického využití v rámci konkrétních vyexcerpovaných textů pro analytickou část této diplomové práce.

Druhou a třetí kapitolu jsme zasvětili publicistice a žurnalistice. Zjistili jsme, jakým způsobem je nahlíženo na tyto pojmy, a především jejich význam, v obou porovnávaných jazykových kulturách a v čem se jejich pojetí liší. Neopomenuli jsme uvést stručný vývoj žurnalistiky, prezentaci jazykových prostředků a typologii publicistického stylu v obou srovnávaných zemích dle příslušných odborných zdrojů. Z jazykových prostředků jsme uvedli především ty, jež souvisí s persvazí a jsou užívány v její prospěch, a jsou tedy relevantní pro naši práci. V návaznosti na tyto dvě kapitoly následovala kapitola čtvrtá, ve které jsme se krátce věnovali globálnímu porovnání českého a francouzského publicistického stylu a žurnalistiky obecně. Toto porovnání bylo vyhodnoceno a provedeno z našeho úhlu pohledu a bez odvolání se na odbornou literaturu, je tedy možné, že se zde projevují určité rysy subjektivního pohledu na věc.

Poté následovala část analytická, kterou jsme uvedli stanovením metodologie naší práce a stanovením hypotézy. Pracovali jsme s výběrem francouzských a českých článků s jednotnou tematikou a časovým zakotvením. Rozhodli jsme se pro ruční analýzu, jež do jisté míry nemusí být natolik důvěryhodná a relevantní oproti analýze strojové, nicméně na druhou stranu nám poskytla mnohem detailnější a pečlivější přístup k vybranému vzorku textů. Ten rovněž nebyl extrémně objemný z důvodu toho, abychom k němu mohli v rámci ruční analýzy přistoupit opravdu svědomitě. Náš výběr tedy tvořil korpus dvanácti publicistických textů, který jsme se snažili sestavit tak, aby jednak rovnoměrně pokryl jak české, tak francouzské komunikáty a zároveň rozličné žánry publicistiky, abychom poskytli co nejrelevantnější posouzení i na poměrně malém vzorku a rovněž rozmanitější selekci persvazivních prostředků. Zajímalo nás, zda se prostředky persvaze, o kterých mluví odborná literatura, budou skutečně objevovat dle stanoveného teoretického základu. Jejich výskyt i v menším souboru textů by tak měl dokazovat, že jsou tyto prostředky v rámci publicistických textů skutečně systematicky užívány. Domníváme se, že pro účely naší analýzy se nám podařilo vybrat vhodný vzorek, který nám umožnil demonstraci užitých persvazivních prostředků a jejich následné porovnání, které probíhalo na dvou úrovních.

Jednak šlo o porovnání přístupu dvou zemí s rozdílnou kulturou, a především jazykovým systémem, porovnání mezi českou a francouzskou publicistikou, a zhodnocení preferovaných a převažujících persvazivních prostředků na obou stranách. V tomto ohledu jsme došli k závěru, že projevy persvazivních prostředků jsou v rámci obou zemí globálně srovnatelné, a rozdíly jsou patrné především v jejich jazykovém podání a zpracování. Jako příklad můžeme uvést časté projevení generalizace tématu na širokou veřejnost, k níž čeština užívá především podmět ve formě hromadného podstatného jména či 1. os. pl., zatímco francouzština pracuje převážně s neosobním vyjádřením ve formě neosobního podmětu *il/ on*. Nejvíce kontrastů jsme našli zřejmě na rovině morfologické a rovině syntaktické, což přisuzujeme faktu rozdílnosti z hlediska typu jazyka a kontrastu mezi syntetickým a analytickým jazykem.

Zajímavější bylo spíše srovnání „na druhé úrovni“, a to užití persvazivních prostředků na poli rozdílných žánrů publicistiky. Zde jsme se jednoznačně přesvědčili o tom, a potvrdili tak i naši hypotézu, že komunikáty typu zpravodajského pracují primárně s prostředky automatizace, modelového vyjádření, s výběrem odbornějšího lexika, čímž se snaží říbit styl odbornému, s užíváním publicismů a s velkým důrazem na intertextualitu a odkazováním se na ověřené zdroje. Tyto prostředky, jež můžeme označit za persvazivní, slouží primární funkci zpravodajství – podávat relevantní informace o aktuálním dění, za předpokladu

zachování srozumitelnosti a vyvolání důvěryhodnosti u co nejširšího publika. Na druhé straně u žánrů investigativních byl patrný mnohem větší důraz na aktualizaci jazykového vyjádření a větší projev autorova subjektivního zpracování textu, i když velký důraz na informativnost a srozumitelnost byl rovněž zachován. Nejvyšší míra aktualizace jazyka byla potvrzena u komunikátů bulvárního tisku, které s prostředky aktualizace pracovaly nejvýznamněji, a odhalili jsme zde příklady obecného jazyka, rozmanité volby lexika, idiomatická vyjádření a frazeologismy či občasné prostředky uměleckého stylu ve formě tropů a figur. Ty zase korespondují s persvazivním záměrem zapůsobit na lidské emoce a co nejvíce se přiblížit čtenáři, aby se mohl ztotožnit se sdělovanou informací.

Tato práce by mohla dobře posloužit jako základ pro další analýzu persvazivních prostředků publicistického stylu za využití specializovaných korpusových softwarů či manažerů pro jejich zhodnocení na větším korpusu textů.

RÉSUMÉ

Cette mémoire de master vise à examiner le rôle de la persuasion et des dispositifs de persuasion dans le style journalistique et le journalisme. Elle vise à évaluer et à comparer comment le phénomène de la persuasion se manifeste dans le domaine du journalisme et dans quelle mesure ces manifestations de persuasion apparaissent dans les articles tchèques et français. La mémoire est conçue et divisée en deux grandes parties, qui comprennent six chapitres au total.

La première partie s'attache à fournir une base théorique pour l'analyse comparative qui suit dans la partie pratique. Dans cette partie théorique, la mémoire se concentre d'abord sur la définition et la description de la persuasion, car le mot lui-même porte, surtout pour le public tchèque, une grande part d'étrangeté et il est opaque et peu familier pour beaucoup de gens. Dans le premier chapitre, la mémoire est donc consacrée à la définition de la persuasion sur la base de plusieurs sources expertes littéraires et d'Internet et à son explication. Ensuite, elle présente les moyens qui, selon les sources, sont utilisés en faveur de la persuasion, ces moyens sont divisés en verbaux et non-verbaux. Cela permet de mieux servir l'objectif de la thèse et de révéler les moyens de persuasion sur les textes traités dans la partie pratique de la mémoire.

Dans le deuxième chapitre de cette mémoire, on se concentre sur la définition du style journalistique tchèque et sur le concept de journalisme. Ce chapitre aborde subtilement l'histoire et le développement du journalisme en termes de typologie dans l'environnement tchèque, il caractérise les principaux éléments du style journalistique dans l'environnement tchèque et il énumère les moyens privilégiés ici sur la base de sources professionnelles pertinentes.

Le troisième chapitre est consacré au concept de style journalistique et au journalisme dans l'environnement français, sur la base d'une sélection de littérature française et d'autres sources françaises. Parallèlement au chapitre traitant du journalisme tchèque, la mémoire aborde ici une brève histoire et la tradition du journalisme en France, la manière dont il est abordé, il présente les caractéristiques du style d'écriture journalistique dans l'environnement français et les moyens linguistiques utilisés au sein des textes journalistiques français, ainsi qu'il présente une typologie et une classification possibles basées sur des sources professionnelles françaises.

Après ce fondement théorique du style journalistique dans les deux contextes, le chapitre quatre de la mémoire traite d'une brève comparaison des deux approches, qui sont très similaires dans une large mesure, mais on peut tout de même trouver quelques différences dans les deux approches.

Nous arrivons ensuite à la partie analytique, qui est introduite en établissant la méthodologie de notre travail et en énonçant l'hypothèse. Pour servir de base à l'analyse, la mémoire sélectionne un petit corpus d'articles tchèques et français ayant un thème et un ancrage temporel communs. Il s'agit d'une analyse manuelle de ces articles, qui se concentrent plus étroitement sur le thème des premiers cas de la maladie covid-19 dans les deux pays comparés et donc dans les deux langues analysées. Si l'analyse manuelle n'est peut-être pas aussi fiable et pertinente, et qu'à certains égards une analyse automatique avec un plus grand corpus de textes serait plus appropriée, cette analyse manuelle fournit en revanche une approche beaucoup plus détaillée et rigoureuse en ce qui concerne l'analyse de l'échantillon de textes sélectionné.

Les textes sont sélectionnés de manière à couvrir de façon égale le journalisme tchèque et français - six articles tchèques et six articles français. De même, les articles ont été sélectionnés de manière à couvrir différents genres de journalisme et à fournir ainsi un aperçu plus objectif des dispositifs de persuasion, ainsi que de leurs occurrences plus diverses. Leur détection, même dans un ensemble aussi restreint de textes, devrait prouver que ces dispositifs apparaissent effectivement régulièrement et systématiquement dans les communications de style journalistique.

Ainsi, le chapitre cinq fournit une description complète de l'approche de la mémoire concernant les procédures et la méthodologie de la section analytique et expose également l'hypothèse qu'elle cherche à prouver ou à réfuter dans le chapitre cinq.

Dans le chapitre cinq, la mémoire découvre et évalue les dispositifs de persuasion utilisés, ce qu'elle démontre par des cas concrets dans le corpus extrait de textes tchèques et français. Elle révèle les moyens de persuasion et compare leur utilisation dans le domaine de la communication tchèque et française. En même temps, elle compare leur utilisation au deuxième niveau, c'est-à-dire la variété de leur utilisation au niveau des genres individuels de journalisme selon la typologie présentée dans la partie théorique.

Dans le dernier chapitre, le sixième, la mémoire résume les résultats du chapitre cinq et fournit un aperçu complet des dispositifs de persuasion utilisés dans le corpus de textes analysés. Elle résume également une comparaison globale de ces dispositifs à tous les niveaux linguistiques, d'abord entre deux contextes culturels de deux langues et ensuite en fonction de différents genres de journalisme.

Cette mémoire comprend également une annexe contenant un corpus des douze textes sur lesquels l'analyse a été effectuée.

Seznam použitých zdrojů

Literatura:

CHARTIER, Emile, dit Alain - 1868-1951 - *Les idées et les âges, Les Passions et la Sagesse*, 1927.

BAHNÍK, Václav. *Slovník antické kultury*. Praha: Svoboda, 1974.

GÁLIK, S. (2012). *Psychologie přesvědčování*. Praha: Grada.

ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČMEJRKOVÁ, Světlá. *Persvazivnost a upřímnost*. In *Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích : sborník textů z mezinárodní vědecké konference: Ostrava 13.-15.9.2005*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2005.

HOVLAND, C.I. (1957). *Order in presentation in persuasion*. New Haven, CT: Yale University Press.

BERNIER, M-F. *Les journalismes : Information, persuasion, promotion, divertissement*. Les Presses de l'Université Laval, 2021.

O'KEEFE, D. J. (2002). *Persuasion: Theory and Research* (2nd ed.). Beverly Hills: Sage Publications.

BEDNAŘÍKOVÁ, Božena, JÍLEK, Viktor a kol. *Jazykové prostředky s potenciálem porušit normu v oblasti mediálního zpravodajství*. © Univerzita Palackého v Olomouci, 2015.

JENČA, Imrich: *Persvazívne postupy v žurnalistických komunikátoch a ich frekvencia v masových médiách*.

SRPOVÁ, Hana (ed.). *Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích*. Ostrava: OU, Filozofická fakulta, 2005.

KUNCZIK, M. (1995). *Základy masové komunikace*. Praha: KAROLINUM.

VERNER, P. (2010). *Úvod do praktické žurnalistiky*. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO.

BARTOŠEK, Jaroslav. *Úvod do studia žurnalistiky: studijní texty pro distanční studium. 2., přeprac. vyd.* Olomouc: Univerzita Palackého.

KÖPPLOVÁ, Barbara, JIRÁK, Jan. *Žurnalistika a mediální studia v Česku. Úvahy o historickém vývoji a současné situaci*. (2013).

MINÁŘOVÁ, E. *Stylistika pro žurnalisty*, 2011.

BARTOŠEK, Jaroslav. *Žurnalistika : úvod do studia*. Vyd. 1. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého, 1997.

TREDAN Olivier, « *Le « journalisme citoyen » en ligne : un public réifié ?* », *Hermès, La Revue*, 2007/1 (n° 47), p. 115-122. DOI : 10.4267/2042/24084.

CARON-SERGERIE, Élisabeth. *Le journalisme citoyen, une nouvelle ère pour votre équipe et votre public !*. publié par l'AMECQ, L'Association des médias écrits communautaires du Québec, 2020.

BALLE, Francis, *Les Médias*. Coolection Que sais-je ? Presse universitaires de France/ Humensis, 2020.

GREVISSE, Benoît. *Écriture journalistique, Stratégies rédactionnelles, multimédia et journalisme narratif*. 2e édition. De Boeck Supérieur s.a.

MASUY Christine, *Description et hypotypose dans l'écriture journalistique de l'ambiance*. In: *Pratiques : linguistique, littérature, didactique*, n°94, 1997. Unités rédactionnelles et genres discursifs : cadre général pour une approche de la presse écrite.

On-line zdroje:

JAKLOVÁ, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech.
<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7689>

[https://service.ucl.cas.cz/edicee/images/data/prirucky/obsah/pruvodce/Lingvistika%20a%20p
oetika.pdf](https://service.ucl.cas.cz/edicee/images/data/prirucky/obsah/pruvodce/Lingvistika%20a%20p
oetika.pdf)

[https://www.culture-rp.com/rerelations-presse-medias/la-persuasion-est-tout-un-art-en-
relations-presse/](https://www.culture-rp.com/rerelations-presse-medias/la-persuasion-est-tout-un-art-en-
relations-presse/), zveřejněno 18/07/2016.

<https://cs.frwiki.wiki/wiki/Emphase>

<https://fr.wikipedia.org/wiki>

<https://www.czechency.org/slovník/>

<https://cs.wikipedia.org>

<https://www.syndikat-novinaru.cz/o-nas/etika/eticky-kodex/>

<https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/publiciste/64960>

[https://www.cidj.com/metiers/journaliste#:~:text=Le%20journaliste%20recueille%20des%20i
nformations,%2C%20sport](https://www.cidj.com/metiers/journaliste#:~:text=Le%20journaliste%20recueille%20des%20i
nformations,%2C%20sport)

[https://coggle.it/diagram/X4QeJKvs7h4dTep4/t/le-style-des-journalistes-et-publicistes-de-la-
presse](https://coggle.it/diagram/X4QeJKvs7h4dTep4/t/le-style-des-journalistes-et-publicistes-de-la-
presse)

https://pedagogie.ac-strasbourg.fr/fileadmin/pedagogie/clemi/semaine_de_la_presse/Techniques_redactionnelles.pdf

<http://reseau-crem.lacsq.org/projet/genres.pdf>

http://uoh.univ-montp3.fr/j_ameliore_ma_maitrise_du_francais/T-COM-genres/co/genre_journalistique.html

<https://yakamedia.cemea.asso.fr/sites/default/files/upload/Je-m-informe-les-differents-genres-journalistiques-compress.pdf>

<https://ujc.avcr.cz/jazykova-poradna/zajimave-dotazy/200212-koronavirus.html>

<https://www.ct24.ceskatelevize.cz>

<https://www.irozhlas.cz>

<https://www.seznamzpravy.cz>

<https://www.idnes.cz>

<https://www.blesk.cz>

<https://www.super.cz>

<https://www.lemonde.fr>

<https://www.liberation.fr>

<https://www.leparisien.fr>

<https://www.nouvelobs.com>

<https://www.parismatch.com>

<https://www.public.fr>

<https://search.seznam.cz>

<https://www.lvmh.fr>

PŘÍLOHY

Zdrojové články české

ČLÁNEK 1¹⁴⁷

V Česku jsou tři lidé nakažení koronavirem. Předtím byli v Itálii

AKTUALIZOVÁNO 1. 3. 2020

V Česku jsou tři lidé nakažení [novým koronavirem](#). Dva byli zjištěni v pražské Nemocnici Na Bulovce, jeden případ se objevil v Ústí nad Labem. Na tiskovém brífinku informaci ČT24 potvrdil i ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO). Všichni tři předtím byli v Itálii. Premiér Andrej Babiš (ANO) chce na pondělní Bezpečnostní radě státu kvůli šíření koronaviru navrhnout zákaz letů z Milána a Benátek.

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch

Zdroj: ČTK Autor: Roman Vondrouš

¹⁴⁷ <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3056228-v-cesku-jsou-tri-lide-nakazeni-koronavirem>

„V České republice máme první tři případy nemoci COVID-19, jsou to případy, které byly potvrzeny v rámci Národní referenční laboratoře. Jsou to tedy zatím suspektní případy, pro potvrzení posíláme vzorky do laboratoře v Berlíně, ale s největší pravděpodobností to jsou skutečně tři pozitivní případy,“ uvedl Vojtěch.

Všichni pacienti jsou izolováni na infekčních odděleních. Průběh onemocnění u nich podle ministra není nikterak závažný. „Cítí se velmi dobře,“ potvrdila primářka kliniky infekčních nemocí Nemocnice Na Bulovce Hana Roháčová.

Jeden případ na Bulovce je muž české národnosti, ročník 1952, který pobýval na italské univerzitě v Udine, kde byl na konferenci. „Po návratu byl v domácí karanténě s tím, že u jednoho z italských kolegů na univerzitě byl potvrzen COVID-19. Z toho důvodu došlo k vyšetření daného pána a to bylo pozitivní,“ přiblížil Vojtěch.

„Tento pán s námi byl v kontaktu už od 26. února, takže v době, kdy začal mít první potíže, jsme ho poučili, aby zůstal v domácí karanténě, obtíže se mu stupňovaly, proto šel včera na infekční kliniku na Bulovce a byl určen k tomu, aby mu byl udělán odběr,“ doplnila ředitelka protiepidemického odboru pražské hygienické stanice Zdeňka Jágrová.

Druhý případ na Bulovce je žena ze Spojených států amerických, ročník 1999, která studuje v Miláně.

„Jela jako turistka do Prahy, zhoršil se její stav, byla vyšetřena prvotně na urgentním příjmu v Motole, vše proběhlo tak, jak má, podle našich pokynů – bylo s ní nakládáno jako s potenciálně infekční, všichni zdravotníci měli ochranné pomůcky, takže riziko nákazy v Motole bylo minimalizováno. Následně byla z Motola převezena do Nemocnice Na Bulovce,“ popsal ministr.

„Pacientka byla okamžitě po příchodu izolovaná, všichni byli oblečeni v ochranných pomůckách, takže budou pouze sledovat svůj zdravotní stav, ale ze zaměstnání je vyřazovat nebudeme a karanténní opatření se na ně vztahovat nebude,“ dodala Jágrová.

Cestovala ještě s kamarádkou z Ekvádoru, která má podobné symptomy, ale její test byl zatím negativní.

Ředitel motolské nemocnice Miloslav Ludvík ještě uvedl, že k nim dorazily v sobotu kolem desáté hodiny večerní. Podle něj neměly možnost se potkat s jinými pacienty. Přišly k recepci urgentního příjmu, kde je sklo, mluvily se sestrou, která měla službu, a ve chvíli, kdy zjistila podrobnosti, tak jim řekla, aby si vzaly roušky, a byly nasměrovány na speciální box, popsal.

Třetí nakažený byl lyžovat v rizikové oblasti

Třetí případ zaznamenala Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, a to pacienta české národnosti, ročník 1976, který byl na lyžařské dovolené v Itálii v severní části Benátska, tedy v rizikovém regionu. „Cestoval autem se svou rodinou, s manželkou a čtyřmi dětmi, ti všichni jsou nyní v domácí karanténě, ale bez příznaků,“ přiblížil ministr s tím, že budou dále testováni. Muž byl posléze převezen do pražské Nemocnice Na Bulovce.

Středisko Auronzo di Cadore v oblasti Benátsko, kde nakažený pobýval, je menší, níže položené rodinné lyžařské centrum v Dolomitech. Čeští lyžaři jej příliš nenavštěvují. Skipasy má společné se známým velkým střediskem Cortina d'

Ampezzo, od něhož je ale vzdáleno 30 kilometrů. Pobyty v Auronzo di Cadore nejsou v nabídce velkých českých cestovních kancelářích.

Hlavní hygienička Eva Gottvaldová uvedla, že probíhá epidemiologické šetření v případě této trojice. „Jsou dohledávány kontakty, tedy potenciálně rizikovní jedinci, kteří by mohli trpět daným onemocněním, a daná protiepidemická opatření budou nastavena příslušnými krajskými hygienickými stanicemi tak, jak se bude na základě toho šetření zdát jako nezbytné, aby bylo co nejvíce zabráněno šíření,“ řekla.

Například pacient, který pobýval na italské univerzitě, podle Jágrové žije sám s manželkou a s nikým jiným se nestýkali, protože mu nebylo dobře a předpokládali, že by tam mohl být problém. V případě ústeckého nakaženého se příznaky projevíly hned po příjezdu, takže zatím hygienici řešili jeho nejbližší rodinné okolí, ale šetření dále probíhá.

Prymula: Na opatřeních se nic nemění

Vojtěch poznamenal, že to jsou individuální případy. Česká republika tak nebude přistupovat k žádným karanténním opatřením kvůli prvním třem nakaženým novým koronavirem v tuzemsku.

„Systém musel přepokládat, že tu případy budou. Na opatřeních se nic nemění, nedochází zatím k plošným opatřením typu karanténizace lokalit,“ dodal v ČT náměstek ministra zdravotnictví a epidemiolog Roman Prymula. „Doufám, že se nebudeme chovat jinak, než jsme se chovali,“ dodal. Lidé by si podle něj měli hlavně mýt ruce.

Zopakoval doporučení nejezdit na sever Itálie. Hlásit by se měli ti, kdo se vrátí z ohnisek nákazy nebo mají příznaky. Pokud byl někdo například v Lombardii, ale stovky kilometrů daleko od ohniska, nemusí žádné kroky podle Prymuly podnikat. Kdokoli si není jistý, může zavolat na hygienickou stanici nebo praktickému lékaři.

„Není důvod k obavám, jsme připraveni,“ prohlásil premiér Andrej Babiš (ANO). Jeho osobní názor ale je, že by Češi měli omezit cesty do Itálie. V tomhle směru ale rozhoduje Bezpečnostní rada státu, která se sejde v pondělí. Chce na ní navrhnout zastavení veškerých letů z Milána a Benátek.

„Budu chtít, abychom dopředu, než jsou výsledky vzorků, věděli, kde člověk byl, s kým se stýkal, úplně podrobně. I když se může ukázat, že to nebude pozitivní, tak abychom měli časový náskok. Vyšetřovat to následně se mi nelíbí,“ dodal premiér.

„Nejdůležitější je zůstat v klidu“

„Ze všeho nejdůležitější je teď zůstat v klidu. Je to ještě důležitější než před tou nynější informací,“ poznamenal k situaci Daniel Stach z vědecké redakce ČT24.

„Zásadní je, že lidé, kteří se vrací z Itálie, se ozývají. To je nesmírně důležitá věc, lidé se musí chovat zodpovědně, že se zeptají, zavolají, ať už na infolinky, které zřídil Státní zdravotní ústav, nebo ty, které jsou v jednotlivých krajích,“ dodal Stach.

„Neplatí, že když jeden z rodiny onemocní, že musí nutně onemocnět i ostatní. Samozřejmě nejlepší varianta je, když jsou od sebe pryč. Pokud je někdo v rodině, kdo má domácí karanténu, nebo máme podezření, jako když se třeba někdo vrátil z konference v Itálii, nejlepší je, když zůstane v jedné místnosti, bude buď nosit roušku, nebo jeho rodina bude nosit respirátory označené FFP3,“ nastínil redaktor ČT.

Nový typ koronaviru se začal šířit na začátku prosince 2019 z čínského města Wu-chan. Po třech měsících je jím ve světě nakaženo přes 87 tisíc lidí v 64 zemích. Téměř tři tisíce osob nákaze podlely. Nejvíce nemocných v Evropě je v Itálii.

V Česku jsou první tři nakažení koronavirem. Všichni přicestovali ze severní Itálie

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) na mimořádné tiskové konferenci v neděli odpoledne oznámil první tři případy nakažení nemocí COVID-19 v České republice. Všechny tři pacienty nakonec převezli do Nemocnice Na Bulovce, jeden muž byl původně hospitalizovaný v nemocnici v Ústí nad Labem. „Všichni pacienti jsou zaizolováni na infekčním oddělení,“ řekl Vojtěch. Ani jeden pacient nemá závažný průběh nemoci, uvedl ministr.

SLEDOVALI JSME ONLINE Praha 16:01 1. 3. 2020 (Aktualizováno: 4:18 2. 3. 2020)

Adam Vojtěch | Foto: Michaela Danelová | Zdroj: iROZHLAS.cz

Ministr zdravotnictví oznámil, že odebrané vzorky budou české úřady posílat ještě do Berlína, kde by měla laboratoř výsledky znovu otestovat. Vojtěch zároveň opět zdůraznil, že by lidé měli zvážit cesty do rizikových regionů, pokud nejsou nezbytné. Dodal, že i navzdory nově nakaženým probíhá v Česku zatím „vše podle plánu“.

První nakažený je muž české národnosti, ročník 1952, který se účastnil konference na italské univerzitě v městě Udine. „Po návratu byl v karanténě, u jednoho z jeho italských kolegů byla potvrzena nemoc COVID-19,“ uvedl ministr Vojtěch. Pacient je na infekčním oddělení Nemocnice Na Bulovce.

¹⁴⁸ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-ceska-republika-covid-19-adam-vojtech-prvni-nakaza-tri-pripady_2003011601_vtk

I druhý případ je v Nemocnici Na Bulovce. Jde o ženu americké národnosti, ročník 1999, která studovala na univerzitě v Miláně. „Při cestě do Prahy se zhoršil její zdravotní stav, vyšetřena byla v nemocnici v Motole. Je s ní nakládáno jako s potenciálně infekčním pacientem,“ pokračoval Vojtěch. Ženu po vyšetření převezli do Nemocnice Na Bulovce.

Protiepidemický odbor bude nyní od infikované americké studentky zjišťovat podrobnosti o jejím pohybu. O cizince se zatím ví, že bydlela v pronajatém bytě. Odbor bude dále zajímat, jak do Česka přicestovala, kde se pohybovala a jakými prostředky jezdila.

Infikovaná cestovala se studentkou z Ekvádoru. Ta má zatím testy na koronavirus negativní, ale budou se ještě opakovat.

Třetím nakaženým je také Čech, ročník 1976, který byla na lyžařské dovolené na severu Itálie. „Cestoval autem s rodinou, ta zatím žádné příznaky nemá. Umístili jsme je do domácí karantény a budou dále testováni,“ řekl ministr zdravotnictví.

„Nedokážu si vůbec vysvětlit, jak jsem se nakazil, je to pro mě záhadou. Do dvou hodin zpětně jsem si to vůbec nepřipouštěl, přišlo jako mi to shoda okolností. Cítím se jenom tak, že mám rýmu, nepřipadám si nemocný,“ popsal nakažený muž pro Českou televizi.

Lékaři pacienta hospitalizovali v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem. V neděli pozdě odpoledne ho ale také převezli do nemocnice na pražské Bulovce. „Podezřelí z této nákazy jsou v izolačních podmínkách na naší klinice. Jejich klinický stav je velmi dobrý, cítí se velmi dobře. Samozřejmě se s nimi zachází tak jako s pacienty v tomto režimu. Zatím ale nepředpokládám žádné komplikace, které by svědčily o tom, že to bude nějaký těžký průběh,“ uvedla primářka kliniky infekčních nemocí Nemocnice Na Bulovce Hana Roháčová pro Radiožurnál.

Článek pokračuje pod online reportáží.

Hlavní hygienička Eva Gottwaldová potvrdila, že v současné chvíli probíhá epidemiologické šetření v souvislosti s nově nakaženými jak v Praze, tak v Ústeckém kraji.

„Na opatřeních, která jsou, se nic nemění. Není to situace, kde by mělo dojít k plošným zásahům a karanténizacím, jedná se o izolované případy,“ řekl k aktuálnímu dění náměstek ministra zdravotnictví Roman Prymula.

Výsledky vyšetření jsou s velkou pravděpodobností přesné, uvedl ředitel Státního zdravotního ústavu Pavel Březovský. Nálezy přesto potvrdí německá laboratoř. „Nicméně mezitím už dávno probíhá hygienické šetření. Dál budeme potvrzovat vzorky těch kontaktů, které měly. Kolegyně Američanky a manželky a dětí případů z Ústí,“ uvedl Březovský.

Odborníci znovu vyzvali veřejnost, aby zachovala klid. V případě, že člověk pociťuje příznaky nemoci COVID-19, mezi které patří neustupující vysoké horečky a dýchací obtíže, má zůstat doma a telefonicky kontaktovat svého lékaře nebo příslušnou krajskou hygienickou

stanici. Veškeré informace jsou dostupné nonstop na telefonních linkách 724 810 106 a 725 191 367 a na webových stránkách ministerstva zdravotnictví.

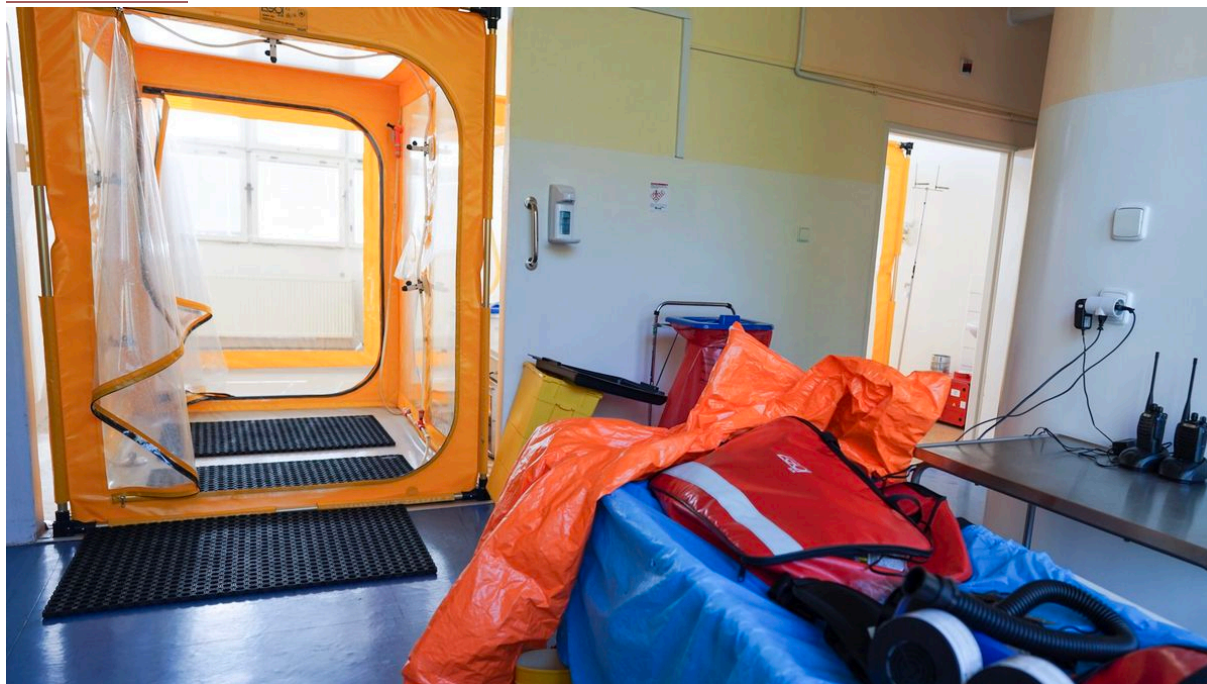
Předseda Sdružení praktických lékařů ČR Petr Šonka v České televizi řekl, že obličejových masek není tolik, aby v nich mohli od zítřka začít pracovat všichni lékaři.

Koronavirem se k pondělí 4. hodině ranní ve světě nakazilo 89 072 lidí a z toho nákaze podlehl v 3044 případech. Celkem se zdravotníkům podařilo vyléčit 45 064 pacientů.

ČLÁNEK 3¹⁴⁹

Akademik, lyžař a studentka z Itálie. Kdo je trojice nakažených v Česku?

PETR ŠVIHEL

Všichni tři pacienti s onemocněním COVID-19 jsou nyní hospitalizováni v Nemocnici Na Bulovce.

1. 3. 2020 19:25

Příběhy tří lidí, kteří jsou prvními pacienty s novým koronavirem v Česku, mají jedno společné. Onemocnění předcházela pobyt v Itálii.

Článek

Šedesátník, který vycestoval na konferenci konající se na univerzitě v Udine v oblasti Benátska.

Otec, který odjel za lyžováním do italských Alp.

Američanka studující v Miláně, která vyrazila do Česka jako turistka.

To jsou první tři pacienti, u kterých testy prokázaly, že se nakazili novým koronavirem. Pravděpodobně nejlépe přitom mají lékaři zdokumentovaný případ akademika z Prahy. „Po návratu byl v domácí karanténě s tím, že u jednoho z italských kolegů byl potvrzený virus. Proto byl vyšetřen,“ popsal ho ministr zdravotnictví Adam Vojtěch, když výskyt prvních tří případů nemoci COVID-19 v Česku oznamoval.

Podle Zdeňky Jágrové z pražské hygienické stanice byl muž v kontaktu s odborníky od 26. února. Stanovili mu domácí karanténu. „Obtíže se mu však stupňovaly, a proto šel na kliniku na Bulovce,“ popsala hygienička Jágrová.

¹⁴⁹ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/akademik-lyzar-a-studentka-z-italie-kdo-je-trojice-nakazenych-v-cesku-90690>

Mladá světoběžnice na návštěvě Prahy

Druhým pražským případem je americká studentka z Milána narozená v roce 1999. Ta naopak přišla sama do nemocnice v Motole, když se její stav začal zhoršovat.

„Vše pak bylo podle našich pokynů, jak mělo. Lékaři k ní přistupovali jako k potenciálně infekční pacientce, všichni zdravotníci měli při vyšetřování ochranné pomůcky. Tím pádem je riziko nákazy v Motole minimalizováno,“ popsal Adam Vojtěch.

„Od začátku jsme ji posadili stranou, aby nebyla s ostatními pacienty,“ dodala hygienička Jágrová.

Američanka přicestovala do Prahy se stejně starou spolužačkou z Ekvádoru. I ona má příznaky, ovšem test u ní koronavirus nepotvrdil. „Ovšem budeme ho pravděpodobně zítra opakovat,“ řekl ministr zdravotnictví.

Na rozdíl od případu akademika, který se vrátil z Udine, musí odborníci ještě lépe zmapovat, s kým se studentka v Česku stýkala.

„Informace k pánovi máme, upřesňujeme je a doplňujeme. Informace k děvčeti zjišťujeme,“ shrnula Zdeňka Jágrová z pražské hygienické stanice.

Lyžař, který se s rodinou vrátil z Itálie

Posledním případem je amatérský lyžař, kterého přijali v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem. Nakonec byl převezen rovněž na Bulovku.

Otec čtyř dětí, ročník 1976, se vracel z dovolené v Itálii, konkrétně z městečka Auronzo di Carore ležícího nedaleko hranice s Rakouskem.

„Cestoval autem s manželkou a čtyřmi dětmi. Ti všichni jsou v domácí karanténě. nemají nyní příznaky nemoci,“ uvedl ministr zdravotnictví, podle něhož je u rodinných příslušníků výrazné riziko nákazy. „Budeme je sledovat a budou určitě testováni,“ řekl Adam Vojtěch.

Ve všech třech případech se podle hlavní hygieničky Evy Gottvaldové rozbíhá ještě epidemiologické šetření. „Jeho součástí je zmapovat osoby, s kterými ti lidé přišli do kontaktu,“ řekla Gottvaldová.

V Česku jsou první tři lidé s koronavirem, dva Češi a Američanka

SLEDUJEME ONLINE 1. března 2020 15:20, aktualizováno 20:40

V Česku jsou tři lidé s potvrzenou nákazou koronavirem. Dva pozitivně testovaní přišli do nemocnice v Praze Na Bulovce, jeden pochází z Ústí nad Labem, oznámil ministr zdravotnictví Adam Vojtěch. Na infekčním oddělení Nemocnice Na Bulovce jsou nyní hospitalizovaní všichni tři nakažení – dva Češi a jedna Američanka.

„Jedním z nakažených je profesor z Technické fakulty České zemědělské univerzity. Okamžitě jsme začali mapovat jeho pohyb a také pohyb osob, se kterými by mohl přijít do styku,“ řekla iDNES.cz mluvčí univerzity Karla Mráčková. „Relevantní data, která bychom mohli poskytnout veřejnosti, ještě nemáme. Co se týká dalších kroků, jsme v úzkém kontaktu s hygienou a opatření, která nám budou doporučena, neprodleně zavedeme,“ dodala.

„Pacient je muž, ročník 1952, který pobýval na univerzitě v Udine na konferenci. Po návratu byl v domácí v karanténě. U jednoho z italských kolegů byl potvrzen COVID-19, z tohoto důvodu bylo uděláno vyšetření. To bylo pozitivní. Průběh není nikterak závažný,“ uvedl ministr Adam Vojtěch odpoledne na tiskové konferenci.

Podle šéfky pražské hygienické stanice Zdeňky Jágrové byl muž s hygieniky v kontaktu od 26. února a stýkal se pouze s manželkou. „Obtíže se mu stupňovaly, proto byl určen, aby mu byl proveden odběr,“ řekla.

Na pražské Bulovce je hospitalizována také Američanka, která přijela z Itálie. „Je to slečna ze Spojených států amerických, ročník 1999, která studuje v Miláně. Jela jako turistka do Prahy, zhoršil se její stav. Byla vyšetřena v Motole, vše proběhlo tak, jak má,“ uvedl Vojtěch s tím, že žena následně byla převezena na Bulovku. Ministr zdravotnictví dodal, že cestovala společně s kamarádkou z Ekvádoru. U ní byl ovšem test negativní. „Budeme ho opakovat,“ dodal Vojtěch.

V Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem ležel muž, ročník 1976. „Jedná se o Čecha, byl na dovolené v Itálii v Benátsku, rizikovém regionu,“ uvedl Vojtěch s tím, že muž byl na lyžarské dovolené společně s rodinou – manželkou a čtyřmi dětmi. Ti jsou v domácí karanténě, zatím jsou bez příznaků.

„Cestoval autem s manželkou a čtyřmi dětmi, všichni jsou v domácí karanténě a jsou bez příznaků, ale protože cestovali s tímto pánem, tak riziko nákazy je výrazné a budou testováni v dohledné době,“ řekl Vojtěch.

Podle mluvčího Krajské zdravotnické Iva Chrásteckého byl muž ve večerních hodinách převezzen na Bulovku. „Zdravotníci postupovali podle předem daného scénáře,“ dodal Chrástecký.

„Průběh onemocnění je u všech třech pacientů mírný, subjektivně se cítí dobře,“ uvedlo ministerstvo zdravotnictví na [Twitteru](#).

¹⁵⁰ https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ministr-adam-vojtech-koronavirus-tiskova-konferenceministerstvo-zdravotnictvi.A200301_150713_domaci_lre

Vzorky se přezkoumají v Berlíně

Provedené testy u tří osob nyní přezkoumá laboratoř v Berlíně. Ředitel Státního zdravotního ústavu Pavel Březovský řekl, že výsledky vyšetření jsou s velkou pravděpodobností přesné.

Hlavní hygienička Eva Gottwaldová potvrdila, že v současné chvíli probíhá epidemiologické šetření v souvislosti s nově nakaženými jak v Praze, tak v Ústeckém kraji. Jejich součástí je mapování osob, se kterými nakažení přišli od návratu ze zahraničí do kontaktu.

„Nyní děláme vše proto, aby riziko dalšího šíření nákazy bylo minimální,“ uvedl Vojtěch.

Chyba! Není zadáný název souboru. [Adam Vojtěch@adamvojtechano](mailto:Adam.Vojtech@adamvojtechano)

Chtěl bych všechny ujistit, že děláme veškerá opatření, aby bylo zabráněno šíření. Hygienici pracují v maximálním pohotovostním režimu. Prosím všechny občany, aby zvážili cestování do oblastí zasažených koronavirem a pokud to není nezbytně nutné, aby do těchto regionů nejezdili.

1. března 2020 v 17:50, příspěvek archivován: 1. března 2020 v 18:03
[oblíbitretweetodpovědět](#)

Lidé by měli podle Vojtěcha zvážit cesty do rizikových regionů, pokud nejsou nezbytné. „Riziko existuje. Pokud to není nezbytně nutné, lidé by do severní Itálie neměli jezdit,“ uvedl. Ministr zároveň odmítl jakékoliv kontroly na hranicích na hranicích, či jiná karanténní opatření.

„Opatření na hranicích by byla neefektivní. Technicky si to ani nedokážu představit, vedlo by to ke kilometrovým frontám. V tuto chvíli si nemyslím, že je na místě dělat jakékoliv hraniční kontroly,“ uvedl a zdůraznil, že se jedná o tři individuální případy.

Premiér Andrej Babiš tak vyzval majitele hotelů a obsluhy kvůli koronaviru k obezřetnosti. V případě podezření u turisty mají kontaktovat hygienickou stanici. „Klíčové je, aby testy probíhaly doma nebo třeba na hotelovém pokoji. V pondělí v 11 hodin se potkám s vedoucími hygienických stanic a budeme řešit další postup,“ dodal předseda vlády.

Američanka, která do Prahy přicestovala, byla podle premiéra ubytovaná právě přes službu Airbnb a do nemocnice se dopravila sama, čemuž by se mělo u případných pacientů zamezovat.

„Lidé by neměli panikařit a skupovat zásoby. I oblasti v karanténě v Itálii jsou dobře zajištěné a zásobené. To samé platí s rouškami, které potřebují především zdravotníci,“ dodal Babiš, který si nemyslí, že u nás může nastat podobná situace jako v Itálii. „Zareagovali pozdě, což není náš případ,“ ujistil.

V pondělí by znovu měla zasednout Bezpečnostní rada státu. Babiš už dříve uvedl, že se na schůzce bude řešit taktéž otázka Světového poháru v biatlonu, který se má uskutečnit v Novém Městě na Moravě. Rozhodnutí musí padnout do středečního poledne. Podle informací MF DNES bude závod s největší pravděpodobností bez diváků.

Babiš se také chystá navrhnout zákazy letů z Milána a Benátek.

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a předseda vlády se vyjádřili k aktuální situaci v souvislosti s výskytem koronaviru v Evropě naposledy v pátek. Babiš na tiskové konferenci zdůraznil, že není důvod k panice a zásobování se potravinami a rouškami.

Do Prahy se podle Babiše měl tento víkend vrátit zhruba 20 tisíc lidí, kterým skončí jarní prázdniny. Větší pozornost by měli svému zdravotnímu stavu věnovat ti, kteří přijedou z regionů Lombardie, Benátsko, Piemont a Emilia Romagna. O riziku rozšíření nového typu koronaviru do Česka ve čtvrtek jednala také Ústřední epidemiologická komise.

Česko má pro případy celosvětové pandemie, která ale u nového koronaviru zatím nebyla vyhlášena, pandemický plán a postupovalo by se také podle krizového zákona. Možné jsou podle ministra i uzavírky celých měst jako v Itálii nebo Číně. Ministerstvo vyzvalo Správu hmotných rezerv a státní nemocnice k navýšení zásob ochranných prostředků, zejména respirátorů.

Koronavirem, který se od prosince šíří z Číny, se ve světě dosud infikovalo přes 87 500 lidí a vyžádal si bezmála tři tisíce obětí. Z nemoci se ovšem vyléčilo přes 42 tisíc pacientů.

Aktuální stav šíření koronaviru (neaktualizováno)

Aktuální verzi mapy naleznete <https://datawrapper.dwcdn.net/qBSA6/3/>

Čech Petr se nakazil koronavirem v Itálii. Proč jeho manželka opustila karanténu?

Rodinná dovolená na severu Itálie se téhle rodině změnila ve zlý sen. 44letý Čech Petr, který je zastupitelem v Děčíně, skončil na Bulovce a má potvrzenou nákazu koronavirem. Ve stejném italském hotelu byla i žena, která je podle iDnes.cz čtvrtou nakaženou v Česku. Je však z jiné rodiny, hospitalizovali ji v Ústí nad Labem, odkud převáželi do Prahy i Petra. Čtyři děti a manželka zastupitele nyní tráví svůj čas v domácí karanténě. Manželka však v pondělí asi na hodinu a půl opustila dům. A nakažený Čech promluvil o tom, jak se daří jemu i jeho rodině.

Nejdřív jen nastartovala na chvíli auto před domem, pak ale opět zašla do objektu. Krátce nato se vrátila a bílým mercedesem odjela. Krajská hygienická stanice v Ústí nad Labem o přerušení karantény manželky děčínského zastupitele Petra ví.

„Žena byla přizvána k odběru krve, abychom mohli zjistit, zda je skutečně nositelkou tohoto viru, protože se ještě před karanténou setkala s několika lidmi,“ sdělila ředitelka KHS Lenka Šimůnková.

Je to rychlejší

I přes výzvy premiéra [Andreje Babiše](#) (ANO) i ministra zdravotnictví [Adama Vojtěch](#) (za ANO), aby lidé s podezřením na koronavirus nejezdili k lékařům, ale počkali, až za nimi odborník dojede, si **zastupitelovu ženu pozvala nemocnice sama.**

¹⁵¹ <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-koronavirus/636403/cech-petr-se-nakazil-koronavirem-v-italii-proc-jeho-manzelka-opustila-karantenu.html>

„Bylo to připravené, žena zajela autem až před infekční oddělení, kde na ni čekal zdravotník v ochranném obleku a následně pak stejně nemocnici opustila. Cestou se tedy nesečkala s nikým jiným,“ vysvětlila ředitelka Šimůnková.

Domáci karanténa? Opustit ji lze

Šéfka pražské hygieny Zdeňka Jágrová následně reagovala na dotaz FTV Prima, zda lidé v domáci karanténě smí, či vůbec nesmí z domu.

„Musíme si nejprve vysvětlit, co je smyslem té karantény. Smyslem té karantény je tak, jak ji vymezuje zákon o ochraně veřejného zdraví, omezit pohyb těch osob. Omezit toho člověka natolik, aby nenakazil mnoho lidí kolem sebe. **Domáci karanténa je jedním z mírnějších opatření. Znamená to, že ten člověk zůstává doma, v rodině, kde byl i předtím, ale nechodí do zaměstnání, nechodí do školy, nechodí za různou kulturou, sportovními aktivitami atd.,“** uvedla Jágrová.

Opustit domáci karanténu tak dočasně a za jistých opatření lze. **„Neznamená to, že by vůbec nesměl opustit domov. Může jít třeba na vycházku na zahradu, se psem atd. Ale vždycky by měl v tomto případě dodržovat vzdálenost 1,5 metru k těm ostatním lidem, se kterými se potká,“** podotkla hygienička.

Sousedí: Nepříjemný pocit

Rodiny, které žijí v blízkosti rodiny děčínského zastupitele, však neskrývají obavy z možné nákazy koronavirem. Prakticky za plotem totiž mají rodinu v karanténě.

„Je to nepříjemný pocit, zvláště když mám doma nemocného tatínka, kterému je 74 let,“ svěřila Blesku paní Libuše (46). S rodinou, která se v pátek vrátila z rizikové oblasti Itálie, se prý příliš nestýká. „Oni mají takový svůj svět pro sebe, takže se maximálně jen pozdravíme,“ dodala sousedka.

Jiná žena z obce, kde zastupitel se svojí rodinou bydlí, se nákazy prozatím nebojí. **„My jsme taky byli v Itálii, ale ne v těch epicentrech. No a teď to máme za barákem. Zaměstnavatel nám dal pro jistotu 14 dní dovolené navíc,** ale myslím, že to je zbytečné,“ sdělila žena ve středním věku.

Nakažený muž z Děčína: Neležíme v bioboxech

Nakažený 44letý děčínský zastupitel na TV Nova v pondělí večer promluvil o tom, zda je pro něj stresující, že se dozvěděl o pozitivním výsledku testu na koronavirus. „Já myslím, že není, protože ten člověk, jako jsem já, je informovaněj. Mám načteno, mám nějaký určitý přehled,“ řekl muž, který byl v neděli převezen z nemocnice v Ústí nad Labem na pražskou Bulovku.

„Daří se mi dobře, cítím se v pohodě, nemám nějaké velké komplikace, pouze nějaké dozvuky lehké chřipky nebo lehké virózy (...) Rodina je, díkybohu, v pořádku,“ řekl k aktuálnímu stavu svému i své rodiny a pokračuje: „Myslím, že je o nás velmi dobře pečováno. Smekám před personálem, který dělá absolutní maximum pro náš komfort.“

Převoz Čecha, nakaženého koronavirem, z Ústí do Prahy na Bulovku (1.3.2020) | Reprofoto ČT

„V tuto chvíli máme každý z hospitalizovaných svůj vlastní pokoj, normálního charakteru, standardního, tak jak asi znají všichni lidé z nemocnice. Se standardním vybavením, se sociálním zázemím. Připadám si tady jako ve standardní nemocnici. Pouze čekám, kdy budou výsledky negativní a budu moci být propuštěn do domácí případné karantény nebo péče,“ pokračuje nakažený Čech Petr.

„Neležíme v bioboxech, zdravotnický personál k nám chodí v takovém hygienickém opatření, jaké jim nařizují asi hygienické předpisy. To znamená: rouška, plášť, speciální obleky bot, návleky bot, krytí očí, krytí hlavy, ale žádné podtlakové a filtrační obleky, nic takového. Předpokládám těch 14 dní karantény, která asi je nutná, nicméně určitě jsou tady náznaky od lékařů, že kdyby výsledky byly negativní, tak by člověk mohl být propuštěn do domácí péče. Nicméně tady stojí opravdu za zmínku, že to hodně stojí na vnímání veřejnosti a médií, takže já doufám, že i naše

česká populace se trošičku zklidní. Tak jak já to vnímám, o nic kritického nejde," dodal na TV Nova.

Primátor: Nejsme ničí maminka

I když už bylo nebezpečí nákazy chorobou známo, děčínský zastupitel a jeho rodina si lyžařský pobyt neodepřeli. **„Nejsme ničí maminka, můžeme jen doporučit, požádat, ale nemůžeme zakázat,“** komentoval situaci primátor Děčína Jaroslav Hrouda.

Čech dál leží v pražské Nemocnici Na Bulovce. Svou chybu uznal. **„Byli jsme jako rodina sami v oblasti severní Itálie, která byla panem ministrem Vojtěchem zveřejněna jako oblast riziková,“** sypal si komunální politik popel na hlavu. Nebyl však ani zdaleka sám z Čechů, kdo do severní Itálie s rodinami vyrazili.

Další nakažená žena: Byla s Petrem ve stejném hotelu

V pondělí večer se totiž ukázalo, že ústecká nemocnice přijala i další ženu, která přicestovala z Itálie - a pobývala navíc ve stejném hotelu, jako Petr s rodinou.

„Je to zajímavá souvislost, v hotelu měly bydlet společně čtyři rodiny,“ uvedl ústecký primár Pavel Dlouhý. **„Z Itálie se žena vrátila v pátek a měla příznaky, tedy horečku, zimnici, bolesti svalů a kloubů a kašel. K nám na oddělení přišla v neděli a aktivně ji vyhledali hygienici,“** podotkl primář.

Stejně jako v případě děčínského zastupitele Petra, i u ní se zkoumá, s kým se v Česku setkala. „Ta pacientka je nepochybně ve vazbě na ten případ, který byl původně diagnostikován v Ústí nad Labem a následně převezen na Bulovku,“ potvrdil v Událostech, komentářích na ČT Roman Prymula, náměstek ministra zdravotnictví.

A pokračuje: **„Myslím si, že ráno (v úterý) bude prováděno trasování kontaktů této ženy, nicméně myslím si, že ty kontakty už jsou v podstatě známy,** protože tam byl okruh lidí, kteří spolu cestovali a v podstatě ty kontakty by měly být totožné s tím prvním pacientem (děčínským zastupitelem Petrem - pozn. red.)“ Prymula ohledně lidí z tohoto hotelu v Itálii uvedl: **„Zatím tam ta pozitivita mezi touto skupinou u nikoho jiného zjištěna nebyla.“**

Alice Bendová Foto: Instagram A. Bendové

Alice Bendová s rouškou na Tenerife, kde se objevil koronavirus, vyděsila fanoušky. Co jim vzkázala?

26. února 2020 8:03

Alice Bendová (48) vyděsila své fanoušky, když na Instagramu sdílela fotku s rouškou. Chránila se tak před písečnou bouří, která zasáhla Tenerife, ale tou dobou se na španělském ostrově objevil i koronavirus, který uvěznil v jednom z hotelů i české turisty.

Fanoušci tak Alici zahltili starostlivými zprávami a měli obavy o její zdraví. Herečka se však naštěstí brzy ozvala. Z Tenerife stihla včas odletět, a dokonce přesně tak, jak plánovala, protože měla měsíc koupenu letenku.

¹⁵² <https://www.super.cz/687671-alice-bendova-s-rouskou-na-tenerife-kde-se-objevil-koronavirus-vydesila-fanousky-co-jim-vzkazala.html>

„Moji vážení a milí přátelé, píšete mi desítky komentářů a zpráv, chci vás uklidnit, jsme zpátky v Praze a v pořádku. Děkuji vám za péči a přízeň, mám vás ráda,“ uklidnila všechny Bendová. Herečka jezdí na Tenerife do svého apartmánu, který si tam před časem pořídila.

Zdrojové články francouzské

ČLÁNEK 7¹⁵³

Coronavirus : un troisième cas d'infection confirmé en France

Les trois patients, un à Bordeaux et deux à Paris, ont séjourné en Chine, où le bilan s'est alourdi à 41 morts. Il s'agit des premiers cas de contamination identifiés en Europe.

Publié le 24 janvier 2020 à 20h29 - Mis à jour le 25 janvier 2020 à 16h11

Temps de Lecture 4 min.

Agnès Buzyn, la ministre de la santé, en conférence de presse, à Paris, le 24 janvier. ALAIN JOCARD / AFP

Trois premiers cas de contamination par [le coronavirus à l'origine d'une épidémie en Chine](#) ont été confirmés en France. L'un des malades est hospitalisé à Bordeaux et les deux autres à Paris, a annoncé, vendredi 24 janvier, la ministre de la santé, Agnès Buzyn.

• Premier cas européens

¹⁵³ https://www.lemonde.fr/planete/article/2020/01/24/coronavirus-deux-premiers-cas-confirmes-en-france-a-bordeaux-et-paris_6027158_3244.html

Il s'agit des premiers cas européens, a souligné Mme Buzin lors d'une conférence de presse. « *Nous avons aujourd'hui les premiers cas européens, probablement parce que nous avons mis au point le test très rapidement et que nous sommes capables de les identifier* », a avancé Mme Buzyn. « *Il faut traiter une épidémie comme on traite un incendie, très vite repérer la source* » et la « *circonscrire le plus vite possible* », a-t-elle encore déclaré.

Pour cela, « *nous sommes en train de remonter l'histoire de ces patients positifs de façon à entrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées* », a expliqué la ministre, notant que la période d'incubation était probablement « *autour de sept jours, entre deux et douze jours* ».

« *Une enquête épidémiologique approfondie autour de ces cas a été immédiatement mise en œuvre* », a ensuite précisé le ministère. Il s'agit notamment d'identifier les personnes ayant été en « *contact étroit* » avec les malades et de les examiner et donner des consignes pour éviter une propagation.

Le ministère a réitéré, notamment pour les « *personnes qui auraient séjourné en Chine récemment* », les précautions à prendre en cas de symptômes, fièvre et toux ou difficultés respiratoires : contacter le SAMU (15) et ne pas se rendre chez son médecin traitant ou aux urgences, pour éviter toute potentielle contamination.

• **Les trois patients placés à l'isolement**

Les trois patients ont été hospitalisés en isolement. Tous étaient récemment rentrés de Chine et avaient séjourné à Wuhan, la grande ville où cette nouvelle infection est apparue en décembre.

Le patient de Bordeaux est un Français âgé de 48 ans d'origine chinoise, actuellement hospitalisé au centre hospitalier universitaire (CHU) de Bordeaux. « *Il va bien* », a assuré la ministre. Il a été [pris en charge le 23 janvier par SOS-Médecins](#) avec des symptômes grippaux classiques de fièvre et de toux. « *Instantanément* », le médecin est passé « *en mode urgence absolue* » : masque, isolement. En collaboration avec le SAMU de, le patient a été hospitalisé pour bilan et observation.

Contrairement aux premières informations il n'a pas transité par les Pays-Bas, selon le ministère. « *Nous savons que depuis qu'il est sur le territoire français, il a été en contact avec une dizaine de personnes, nous allons les contacter* », a déclaré Agnès Buzyn. « *Dix à quinze personnes* » qui ont été en contact avec lui « *se sont signalées* », a fait savoir de son côté le maire de Bordeaux, où les festivités du Nouvel An chinois, qui devaient se tenir dimanche, ont été annulées par les organisateurs au nom du « *principe de précaution* ».

Le parcours précis des deux patients hospitalisés à l'hôpital Bichat à Paris, qui sont des « *parents proches* », n'était pas immédiatement connu.

• « **Le système prêt à faire face** »

La concomitance avec l'épidémie hivernale de grippe peut notamment faire craindre un afflux de personnes inquiètes aux services d'urgences, déjà surchargés et en plein conflit social. Les présidents du SAMU et de l'association des urgentistes de France (AMUF), François Braun et Patrick Pelloux, se sont en tout cas voulus rassurants samedi, assurant qu'il ne « *servait à rien d'avoir peur* » et que les « *schémas d'organisation en cas de risque épidémique sont bien rodés* ».

« *Le système est prêt à faire face à cette situation* », a assuré au *Monde* Aurélien Rousseau, le directeur général de l'agence régionale de santé Ile-de-France, dont les services sont chargés d'enquêter sur les parcours des personnes touchées.

« *Depuis Ebola, l'organisation est assez rodée, les cas identifiés dans la région sont dirigés dans les services d'infectiologie des hôpitaux Bichat, Pitié et Necker, les trois établissements de santé de référence* », fait-il valoir. Interrogé sur le nombre de places disponibles, M. Rousseau assure qu'avec sept lits à Bichat, sept lits à la Pitié et « *des dizaines de places qui pourraient être mobilisées* » dans les hôpitaux franciliens, la région est « *en capacité d'absorber plus* » de cas.

• Pas de mesures de contrôle aux frontières

Agnès Buzyn a déclaré être « *extrêmement attentive* » à l'évolution de la situation, soulignant que « *nous aurons probablement d'autres cas* ». Un point d'information se tiendra tous les jours.

Elle a répété qu'il n'était pas possible de contrôler les « *multiples voies* » d'arrivée depuis la Chine ou de « *fermer les frontières* ». Contrairement à d'autres pays, la France n'a en effet pas mis en place de mesure de contrôle aux frontières des passagers venant de Chine, mais selon une source aéroportuaire il y a désormais « *un accueil spécial pour les vols chinois avec la remise de masque. L'accueil se fait dans le calme* ».

Par ailleurs, le ministère des affaires étrangères a annoncé que la France « *envisage* » de mettre en place des autobus pour que les Français présents à Wuhan, placée en quarantaine par les autorités chinoises pour lutter contre le nouveau coronavirus, puissent quitter la ville.

Un employé d'un service de nettoyage pulvérise du désinfectant dans un train dans le cadre de la propagation du nouveau virus, à Séoul, le 24 janvier. HONG YOON-GI / AFP

• La situation est « grave » en Chine

De son côté, la Chine a intensifié ses efforts pour contenir la propagation d'un nouveau virus tueur. Le dernier bilan officiel de la maladie causée par ce coronavirus apparu en décembre sur un marché de Wuhan – une ville de 11 millions d'habitants située dans le centre du pays (province du Hubei) – s'est encore lourdement aggravé vendredi, avec désormais [41 morts recensés par les autorités, et près de 1 300 cas confirmés](#).

L'épidémie « *s'accélère* » et place la Chine dans « *une situation grave* », a reconnu samedi le président, Xi Jinping, qui appelle à renforcer l'autorité du régime communiste.

Les autorités chinoises cherchent à reprendre la main, notamment en restreignant les déplacements. Wuhan et pratiquement toute la province environnante du Hubei ont été ainsi coupées du monde, avec plus de 56 millions d'habitants confinés.

Des cas ont été détectés dans une douzaine de pays : plusieurs pays d'Asie (Corée du Sud, Japon, Népal, Singapour, Taïwan, Thaïlande, Vietnam, et dans les provinces semi-autonomes chinoises de Hongkong et Macao), mais aussi en Australie et aux Etats-Unis.

ČLÁNEK 8¹⁵⁴

La France touchée par le coronavirus : trois cas diagnostiqués à Paris et Bordeaux

La ministre de la Santé, Agnès Buzyn, l'a confirmé vendredi soir : des cas de coronavirus 2019-nCov ont été détectés. Ce sont les premiers cas de la maladie signalés en Europe.

Le CHU de Bordeaux, où est hospitalisé un des patients français. (Photo Mehdi Fedouach. AFP)

par [Eva Fonteneau](#), correspondante à Bordeaux
publié le 24 janvier 2020 à 22h18
(mis à jour le 25 janvier 2020 à 7h03)

C'est officiel. La ministre de la Santé, l'a confirmé ce vendredi soir lors d'une conférence de presse organisée au débotté. La France est touchée par le coronavirus 2019-nCov. Avec un cas en région parisienne et un autre en Aquitaine. Agnès Buzyn a souligné qu'il s'agit des «*premiers cas européens.*» Elle a précisé que les deux patients s'étaient rendus en Chine : «*Nous sommes en train de remonter l'histoire [...] de façon à rentrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées.*» Dans la soirée, un troisième cas, «*proche parent*» de l'un des patients déjà concernés, a été confirmé par le ministère.

¹⁵⁴ https://www.liberation.fr/france/2020/01/24/la-france-touchee-par-le-coronavirus-deux-cas-diagnostiques-a-paris-et-bordeaux_1775173/

A Bordeaux, le patient, âgé de 48 ans, a été pris en charge, dès jeudi. C'est SOS Médecins Bordeaux qui a partagé l'information sur son compte Twitter et sa page Facebook. Contacté par *Liberation*, un médecin qui était sur place raconte : *«La consultation était classique, le patient est venu nous voir au centre pour de la fièvre et de la toux. Pendant l'examen, l'équipe lui a demandé s'il avait récemment voyagé. Celui-ci a déclaré venir des Pays-Bas puis a signalé qu'il venait de Chine, dont il est originaire.»* Suspicieux, le médecin qui l'ausculte choisit alors de continuer l'interrogatoire médical. Très vite, le quadragénaire révèle qu'il a aussi séjourné et été en contact avec des personnes de Wuhan. C'est dans cette ville de 11 millions d'habitants, capitale de la province de Hubei, au centre de la Chine, que la maladie a fait le plus de victimes. Considérée comme l'épicentre de la propagation, les autorités chinoises ont décidé jeudi de [mettre la ville en quarantaine](#).

Urgence absolue

Sans attendre, et suspectant l'arrivée d'un cas dans la capitale girondine, le médecin qui l'examine déclenche donc dans la foulée l'urgence absolue. Un masque est fourni au praticien ainsi qu'au patient. Ce dernier a depuis été transporté au CHU par le Samu de Gironde et isolé. La mairie de Bordeaux ajoute que le patient est entré dans le service du professeur Malvy, un expert mondial des maladies infectieuses à haut risque. *«Je suis en contact avec les équipes de Mme la préfète et les autorités sanitaires. Pour l'instant il n'y a aucune raison de s'alarmer»*, a déclaré le maire, Nicolas Florian.

Sur son compte Facebook, SOS Médecin Bordeaux précise que pour éviter toute contamination, le malade a été *«extrait par une voie dédiée. Il n'est pas passé en salle d'attente et n'a croisé personne»*. Le malade serait toutefois rentré en contact avec une dizaine de personnes depuis son arrivée. Pour le cas parisien, peu d'informations ont pour l'instant été relayées. On sait seulement qu'il est isolé et hospitalisé à l'hôpital Bichat, près de la porte de Saint-Ouen (XVIIIe arrondissement).

Santé publique France, une entité qui a pour mission de protéger la santé des populations, a publié un communiqué pour indiquer qu'un dispositif de surveillance renforcée avait été mis en place afin de détecter d'éventuels cas importés. Vendredi soir, la ministre de la Santé a souligné qu'*«il faut traiter une épidémie comme on traite un incendie, très vite repérer la source»* pour la *«circonscrire le plus vite possible»*. Agnès Buzyn a précisé qu'en ce qui concerne *«les voyageurs qui rentrent de Chine, il est important de se surveiller, et au moindre signe respiratoire ou si on a de la fièvre, il ne faut pas aller aux urgences, il faut appeler le centre 15 qui vient chercher le patient»*.

Fièvre et toux persistante

L'origine du virus n'est pas encore totalement établie. Selon Gao Fu, chef du centre chinois de contrôle et de prévention des maladies, il pourrait provenir d'animaux sauvages vendus sur le marché de fruits de mer à Wuhan. De plus, dans un communiqué du 22 janvier, la Commission nationale de la santé en Chine explique que *«la source de l'infection n'a pas été localisée et ses moyens de transmission ne sont pas clairs»* mais *«les experts en santé conviennent qu'il existe une possibilité de mutation du virus»* ce qui pourrait accentuer sa propagation.

Jusqu'à ce jour, les autorités chinoises ont comptabilisé près de 900 personnes contaminées, pour l'essentiel en Chine où le coronavirus a fait son apparition en décembre. Selon le dernier bilan officiel, 26 personnes sont mortes. D'autres cas ont également été détectés en Corée du Sud, aux Etats-Unis, au Japon, au Népal, à Taiwan, en Thaïlande, au Vietnam ou à Singapour. Tous avaient séjourné en Chine. L'urgence y a d'ailleurs été déclarée après une réunion de deux jours à Genève, au siège de l'Organisation mondiale de la santé. L'OMS précise néanmoins qu'il est «*trop tôt*» pour parler d'une «*urgence de santé publique de portée internationale*».

Le coronavirus 2019-nCov, peut provoquer des maladies bénignes chez l'homme, comme un rhume par exemple mais aussi des pathologies plus graves telles que le Sras (syndrome aigu respiratoire). En 2002-2003, ce virus avait fait 774 morts à travers le monde. Il provenait aussi de Chine. Dans sa forme la plus précoce, la maladie se manifeste d'abord par de la fièvre et de la toux persistante, comme pour le cas du malade diagnostiqué à Bordeaux. Mais selon la Commission municipale de l'hygiène et de la santé de Wuhan sur son site internet : «*Cette forme légère mais durable risque en même temps de prendre une forme grave (insuffisance respiratoire, complications cardiaques...) chez des personnes âgées et des patients atteints d'autres maladies.*»

Virus chinois : deux cas d'infection à Paris, un autre à Bordeaux

Trois cas d'infection ont été annoncés à Paris et Bordeaux. Le ministère de la Santé va entrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées «et nous allons leur demander de rester chez elles», a indiqué Agnès Buzyn.

Un des deux patients est pris en charge à l'hôpital Bichat, dans le 18e arrondissement. FRANCOIS GUILLOT / AFP

Par Le Parisien

¹⁵⁵ <https://www.leparisien.fr/societe/sante/virus-chinois-deux-premiers-cas-positifs-en-france-a-bordeaux-et-paris-24-01-2020-8244024.php>

La ministre de la Santé, Agnès Buzyn, a annoncé ce vendredi la présence en France de trois patients atteints du [coronavirus chinois](#). Le premier à Bordeaux, les deux autres à Paris. Les trois personnes avaient récemment séjourné en Chine, indique le ministère dans un communiqué.

Celui qui est contaminé à Bordeaux est un Français de 48 ans d'origine chinoise. Revenu ce mercredi d'un voyage professionnel en Chine, au cours duquel il a fait une halte dans la province de Wuhan, épice de l'épidémie, il a ressenti de la fièvre et toussait. Après avoir consulté jeudi par SOS Médecins, il a été directement placé [en isolement dans une chambre à pression négative](#). « Il va bien », a assuré Agnès Buzyn.

Les deux autres personnes, des « proches parents », ont été pris en charge à Paris. Le premier, dont le cas a été décrit en début de soirée par la ministre, a été hospitalisé à l'hôpital Bichat (18e arrondissement).

Selon un dernier bilan, près de 1300 personnes dans le monde ont été contaminées par le virus, essentiellement sur le territoire chinois (41 morts). Des cas sont également recensés dans dix autres pays dont la France, qui est le premier en Europe.

« Parce que nous avons mis en place le test très rapidement et que nous sommes capables de les identifier », explique Agnès Buzyn, laissant entendre que d'autres cas pourraient être bientôt recensés en Europe.

Une dizaine de personnes en contact avec le patient bordelais

La ministre a émis plusieurs recommandations pour éviter la contamination. Premièrement, à l'adresse des personnes qui ont été en contact avec les trois personnes contaminées. Au moins une dizaine de personnes auraient notamment échangé avec le patient bordelais.

« Nous sommes en train de remonter l'histoire de ces patients positifs de façon à rentrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées et nous allons leur demander de rester chez elles », a-t-elle affirmé, notant que la période d'incubation était probablement « autour de 7 jours, entre 2 et 12 jours ». Elle leur demande de « prendre leur température plusieurs fois par jour, de contacter le centre 15 en cas de symptôme et de rester chez eux pour l'instant pour éviter tout contact ultérieur qui favoriserait la propagation du virus ».

Pour les voyageurs qui rentrent de Chine, il est également conseillé d'appeler le 15 « au moindre soucis respiratoire ou fièvre ». Pas question en revanche de se rendre directement aux urgences, le but étant d'éviter toute propagation.

La consigne est la même pour l'ensemble des personnes présents sur le sol français et ressentant certains symptômes semblables. Mais elle a déclaré qu'il n'était pas possible de contrôler les « multiples voies » pour revenir de Chine : « On voit bien la difficulté dans un monde comme le nôtre de fermer les frontières, ça n'est en réalité pas possible »...

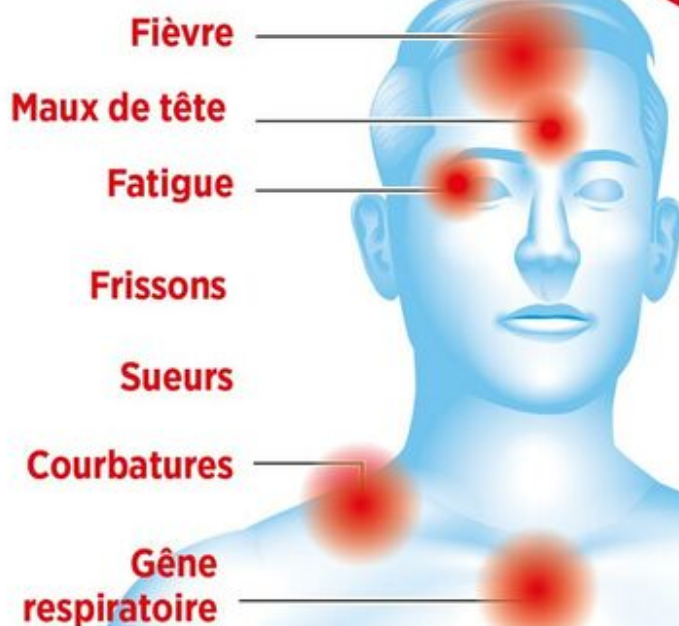
Un point d'information sur l'évolution du virus en France sera effectué chaque jour par le ministère de la Santé.

Ce qu'il faut savoir sur le virus 2019-nCoV (coronavirus)

Le Parisien

SYMPTÔMES

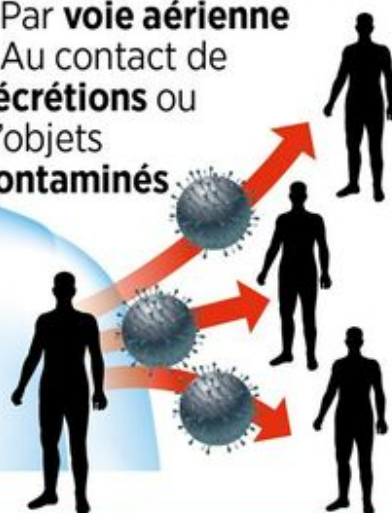

TEMPS D'INCUBATION

• 2 à 14 jours
(7 jours en moyenne)

TRANSMISSION

- Par **voie aérienne**
- Au contact de **sécrétions** ou d'objets **contaminés**

Comment réagir si vous présentez ces symptômes

Ne pas se rendre
aux urgences

15 Appeler le **15** avant
toute consultation

Porter un
masque
chirurgical

Adopter les mesures d'hygiène classiques

*(se laver les mains, utiliser des mouchoirs jetables,
tousser dans son coude, éviter les personnes à risque...)*

LP/INFOGRAPHIE.

Deux cas confirmés du coronavirus en France, les premiers en Europe

Par L'Obs avec AFP

Publié le 24 janvier 2020 à 20h30 Mis à jour le 24 janvier 2020 à 22h50

Paris (AFP) - Deux cas du nouveau coronavirus chinois ont été "confirmés" en France, sur des patients hospitalisés à Paris et Bordeaux, a annoncé vendredi soir la ministre de la Santé Agnès Buzyn, soulignant qu'il s'agissait des "premiers cas européens".

Les deux patients hospitalisés qui s'étaient tous les deux rendus en Chine ont été placés en isolement.

"Nous sommes en train de remonter l'histoire de ces patients positifs de façon à rentrer en contact avec les personnes qu'ils ont croisées", a expliqué la ministre lors d'un point presse, notant que la période d'incubation était probablement "autour de 7 jours, entre 2 et 12 jours".

"Nous avons aujourd'hui les premiers cas européens, probablement parce que nous avons mis au point le test très rapidement et que nous sommes capables de les identifier", a estimé la ministre.

"Il faut traiter une épidémie comme on traite un incendie, très vite repérer la source" et le "circonscrire le plus vite possible" a-t-elle encore déclaré.

Les personnes avec qui les patients positifs au coronavirus ont été en contact doivent ainsi "prendre leur température plusieurs fois par jour, contacter le centre 15 en cas de symptôme et rester chez eux pour l'instant pour éviter tout contact ultérieur qui favoriserait la propagation du virus", a insisté la ministre, appelant à ne pas se rendre aux urgences en cas de symptômes.

Le premier patient, âgé de 48 ans, est revenu le 22 janvier en France après "quelques jours" en Chine où il est notamment "passé par Wuhan", et a été hospitalisé jeudi à Bordeaux, a précisé Mme Buzyn. "Il va bien", a-t-elle assuré.

"Nous savons que depuis qu'il est sur le territoire français, il a été en contact avec une dizaine de personnes, nous allons contacter".

La ministre, qui a indiqué avoir eu l'information sur le second cas positif juste avant le point presse, n'a pas été en mesure de donner de détails sur le

¹⁵⁶ <https://www.nouvelobs.com/topnews/20200124.AFP2347/deux-cas-confirmes-du-coronavirus-en-france-les-premiers-en-europe.html>

patient, indiquant toutefois qu'il était allé en Chine et qu'il était hospitalisé à l'hôpital Bichat à Paris.

Mme Buzyn a noté qu'il n'était pas possible de contrôler les "multiples voies" pour revenir de Chine: "on voit bien la difficulté dans un monde comme le nôtre de fermer les frontières, ça n'est en réalité pas possible".

"Pour les voyageurs qui rentrent de Chine, il est important de se surveiller, et au moindre signe respiratoire ou si on a de la fièvre, il ne faut pas aller aux urgences, il faut appeler le centre 15 qui vient chercher le patient", a-t-elle insisté.

La Chine a intensifié ses efforts pour contenir la propagation d'un nouveau virus tueur avec le confinement de plus de 40 millions de personnes.

Le bilan officiel de la maladie causée par ce coronavirus apparu en décembre sur un marché de Wuhan, une ville du centre de la Chine, s'est encore aggravé vendredi, avec 26 morts.

L'Obs avec AFP

Quatrième cas de coronavirus en France, le patient dans un "état clinique sévère"

Un cliché pris à l'intérieur de l'Institut Pasteur, à Paris. © THOMAS SAMSON / AFP

- [Twitter](#)

[La Rédaction](#) avec AFP28/01/2020 à 19:31

Un touriste chinois atteint du coronavirus a été hospitalisé dans un «état clinique sévère» à Paris. Il s'agit du quatrième cas détecté en France.

Un quatrième cas de contamination au nouveau coronavirus chinois a été détecté en France, sur un touriste chinois âgé qui se trouve dans un «état clinique sévère», a annoncé mardi le directeur général de la Santé. Hospitalisé à Paris, cet homme âgé d'environ 80 ans vient de la province de Hubei, la plus touchée de Chine, et se trouve actuellement en réanimation, a précisé le directeur général de la Santé, Jérôme Salomon, lors d'une conférence de presse. Une enquête épidémiologique est lancée, «en particulier la recherche de ses cas contacts», a-t-il ajouté.

«Nous n'avons pas plus d'informations sur son état clinique préalable ni sur son évolution actuelle. C'est une situation clinique préoccupante qui nécessite des soins continus», a détaillé le

¹⁵⁷ <https://www.parismatch.com/Actu/Sante/Quatrieme-cas-de-coronavirus-en-France-le-patient-dans-un-etat-clinique-severe-1671077>

directeur général de la Santé, sans préciser dans quel hôpital parisien le patient était pris en charge.

C'est la première fois qu'un cas sévère du nouveau coronavirus est détecté en France. L'état de santé des trois premiers cas avérés, annoncés vendredi soir, ne soulève «pas d'inquiétude majeure», avait fait savoir Jérôme Salomon lundi. Ces trois cas sont un homme de 48 ans hospitalisé à Bordeaux, et un homme de 31 ans et une femme de 30 ans hospitalisés à Paris. Le test de détection du virus, mis au point par l'Institut Pasteur, est désormais accessible au CNR (Centre national de référence) associé de Lyon, a précisé mardi Jérôme Salomon.

Coronavirus : grosse boulette et grosse "panique" dans un aéroport pour la chanteuse Vitaa...

11 FÉVRIER 2020 À 09H15

Prise de panique dans un aéroport, la chanteuse Vitaa a dégainé un masque chirurgical pour se protéger du coronavirus alors qu'elle se rendait à Dubaï... mais cette dernière a oublié de lire tous les articles qui expliquent que cela ne sert strictement à rien.

Si elle a récemment pris du bon temps avec son mari Hicham, à Deauville, la chanteuse Vitaa a depuis retrouvé son acolyte Slimane pour un voyage pro. Leur destination ? Dubaï !

Mais arrivée à l'aéroport, l'amie de Diam's n'a pas hésité une seule seconde à sortir de son sac, un masque... pour se protéger du coronavirus. *"Je suis en panique du coronavirus, j'appréhende ce voyage comme never"*, a-t-elle déclaré à Slimane qui la filmait pour ses stories Instagram.

Plus tard, dans l'avion, la principale intéressée a une nouvelle fois été angoissée et décidé de faire comme elle pouvait pour se rassurer. *"Tu fais quoi Charlotte ?"*, lui a lancé son binôme, la voyant en train de désinfecter sa tablette à l'aide d'un gel hydroalcoolique.

Comme le rappelle à juste titre nos confrères de *Santé Magazine*, le ministère des Solidarités et de la Santé a récemment fait savoir que *"le port du masque est indiqué uniquement si vous présentez des symptômes relatifs au coronavirus 2019-nCoV. Cette recommandation est valable pour différents types de virus, y compris la grippe."*

En attendant de suivre les aventures de ce duo déjanté, les internautes ont découvert il y a quelques heures que Vitaa et Slimane allaient stopper leur participation à The Voice Belgique où ils avaient réussi à décrocher des sièges de coaches.

¹⁵⁸ <https://www.public.fr/News/Coronavirus-grosse-boulette-et-grosse-panique-dans-un-aeroport-pour-la-chanteuse-Vitaa-1632727>

